

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Педагогічний факультет**

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM

ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА (БАКАЛАВР)

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ:

1.1. Адреса: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76000

тел. (0342) 57-00-13

e-mail: dekanat_pedinst@pu.if.ua

Інформація про склад керівних органів факультету:

Декан педагогічного факультету:

Рега Олексій Степанович – кандидат педагогічних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-14

e-mail: rega.oleksiystepanovich@mail.ru

Заступник декана з науково-методичної роботи:

Кондур Оксана Созонтівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-07

e-mail: oxikon13@gmail.com

Заступник декана з навчальної роботи:

Недільський Степан Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-12

e-mail: dekanat_pedinst@pu.if.ua

Заступник декана (заочне відділення):

Лемко Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент

тел. (0342) 57-00-07

e-mail: halyna.lemko@pu.if.ua

1.2. АДРЕСА, ТЕЛЕФОНИ ВІДПОВІДНОЇ КАФЕДРИ ФАКУЛЬТЕТУ, ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД КАФЕДРИ:

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ (каб. 802)

тел. (0342) 57-00-05; e-mail: socialna1ped@gmail.com)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Ковбас Богдан Іванович – завідувач кафедри, кандидат педагогічних наук, професор
2. Костів Володимир Іларійович – кандидат педагогічних наук, професор
3. Сабат Надія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
4. Петришин Роман Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Лемко Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Ворошук Оксана Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Зозуляк-Случик Роксоляна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Комар Ірина Валеріївна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Кулик Іванна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Березовська Людмила Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Протас Оксана Любомирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Дідух Ірина Ярославівна – кандидат педагогічних наук, доцент
13. Тимків Лідія Степанівна – кандидат психологічних наук, доцент
14. Мисак Богдан Павлович – кандидат педагогічних наук, доцент
15. Яремчук Віталія Василівна – кандидат психологічних наук, викладач
16. Сабат Наталя Іванівна – асистент
17. Галушак Галина Володимирівна – асистент

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ (ауд. 308)

тел. (0342) 75-09-12; e-mail: kafedra-tmpo@i.ua, ktmpn@pu.if.ua)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Будник Олена Богданівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник
2. Оліяр Марія Петрівна – доктор педагогічних наук, професор
3. Білавич Галина Василівна – доктор педагогічних наук, професор
4. Благун Наталія Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор
5. Вовк Мирон Васильович – кандидат педагогічних наук, професор
6. Кіліченко Оксана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Червінська Інна Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Ілійчук Любомира Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Матвеева Наталія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент

10. Довбенко Світлана Юріївна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Сливка Лариса Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Русин Галина Андріївна – кандидат педагогічних наук, доцент
13. Цюняк Оксана Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
14. Копчук-Кашецька Марія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
15. Ткачук Ореста Владиславівна – кандидат педагогічних наук, доцент
16. Близнюк Тетяна Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
17. Деркачова Ольга Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент
18. Гуменюк Ірина Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент
19. Наконечна Лариса Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент
20. Довгий Олег Ярославович – кандидат фізико-математичних наук, доцент
21. Ткачук Оріся Миколаївна – кандидат фізико-математичних наук, доцент
22. Липа Ірина Юліанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
23. Клепар Марія Василівна – заслужений працівник культури України, кандидат педагогічних наук, доцент
24. Кметюк Тарас Васильович – кандидат мистецтвознавства, доцент
25. Никорак Наталія Юріївна – викладач
26. Павлик Ярема Васильович – викладач
27. Сидорів Сергій Мирославович – асистент
28. Жеребецька Ірина Ігорівна – заслужена артистка України, викладач, концертмейстер
29. Кострабій Тетяна Йосипівна – концертмейстер
30. Коваль Олександра Василівна – концертмейстер

КАФЕДРА ФАХОВИХ МЕТОДИК І ТЕХНОЛОГІЙ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ (ауд. 706)
тел. (0342) 57-00-10; e-mail: kmpd@pu.if.ua)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Луцан Надія Іванівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Котик Тетяна Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор
3. Коваль Петро Миколайович – доктор педагогічних наук, професор
4. Бабельська Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Бай Ігор Богданович – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Барило Світлана Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Височан Леся Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Замрозович Світлана Романівна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Круль Лариса Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Максименко Наталія Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Плетеницька Лідія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Романишин Руслана Ярославівна – кандидат педагогічних наук, доцент

13. Качмар Олександра Василівна – заслужена артистка України, кандидат педагогічних наук, доцент
14. Качак Тетяна Богданівна – кандидат філологічних наук, доцент
15. Ушневич Соломія Едуардівна – кандидат філологічних наук, доцент
16. Межиловська Любов Йосипівна – кандидат фізико-математичних наук, доцент
17. Гнатюк Михайло Васильович – кандидат мистецтвознавства, доцент
18. Хімчук Ліліана Іванівна – кандидат психологічних наук, доцент
19. Черсак Ольга Миколаївна – заслужений працівник культури України, заслужена артистка України, доцент
20. Воробець Олексій Дмитрович – кандидат філологічних наук, викладач
21. Струк Анна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач
22. Багрій Марія Антонівна – кандидат філологічних наук, асистент
23. Боклащук Ольга Іванівна – асистент

КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

(Адреса кафедри: вул. Мазепи, 10, м. Івано-Франківськ (ауд. 25)
тел. (0342) 50-91-38; e-mail: doshki-naosvita@i.ua, ktmdo@pu.if.ua)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Лисенко Неллі Василівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Совіньскі Анджей Якуб – доктор педагогічних наук, професор
3. Недільський Степан Андрійович – кандидат педагогічних наук, доцент
4. Кирста Наталія Романівна – кандидат педагогічних наук, доцент
5. Мацук Людмила Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент
6. Чупахіна Світлана Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Борин Галина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Труш Надія Володимирівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
9. Лазарович Надія Богданівна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Скоморовська Ірина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Лисенко-Гелемб'юк Катерина Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент
13. Кравець Надія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент
14. Лисенко Олександра Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент
15. Матішак Маріанна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач
16. Недільська Тетяна Степанівна – викладач

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ІМЕНІ Б. СТУПАРИКА

(Адреса кафедри: вул. С. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ (ауд. 510)
тел. (0342) 57-00-11; e-mail: kaf_ped@ukr.net)

Професорсько-викладацький склад кафедри:

1. Завгородня Тетяна Костянтинівна – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
2. Нагачевська Зіновія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор
3. Стражнікова Інна Василівна – доктор педагогічних наук, професор
4. Савчук Борис Петрович – доктор історичних наук, професор
5. Кіндратюк Богдан Дмитрович – доктор мистецтвознавства, доцент
6. Джус Оксана Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
7. Єгорова Інга Вячеславівна – кандидат педагогічних наук, доцент
8. Ковальчук Віра Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
9. Прокопів Любомир Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
10. Салига Наталія Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент
11. Стинська Вікторія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент
12. Деренько Віта Миколаївна – асистент

2. ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ТА СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ОБСЯГУ ТА ТЕРМІНУ НАВЧАННЯ

Педагогічний факультет здійснює підготовку фахівців за базовими напрямками (спеціальностями):

Галузь знань	Спеціальність (напрямок підготовки)	Спеціалізація (освітня програма)
01 «Освіта»	012 «Дошкільна освіта»	Дошкільна освіта
01 «Освіта»	013 «Початкова освіта»	Початкова освіта
23 «Соціальна робота»	231 «Соціальна робота»	Соціальна педагогіка
23 «Соціальна робота»	231 «Соціальна робота»	Соціальна робота
01 «Освіта»	011 «Науки про освіту»	Педагогіка вищої школи

Шифр	Спеціальність (напрямок підготовки)	Освітньо- кваліфікаційний рівень	Форма навчання	Ліцензійний обсяг	Термі навчання
012	дошкільна освіта	бакалавр	денна	120	4р
012	дошкільна освіта	бакалавр	заочна	120	4р
012	дошкільна освіта	спеціаліст	денна	110	1р
012	дошкільна освіта	спеціаліст	заочна	110	1р
012	дошкільна освіта	магістр	денна	10	1р
012	дошкільна освіта	магістр	заочна	10	1р
013	початкова освіта	бакалавр	денна	250	4р
013	початкова освіта	бакалавр	заочна	223	4р
013	початкова освіта	спеціаліст	денна	235	1р
013	початкова освіта	спеціаліст	заочна	225	1р
013	початкова освіта	магістр	денна	15	1р
013	початкова освіта	магістр	заочна	15	1р
231	соціальна педагогіка	бакалавр	денна	60	4р
231	соціальна педагогіка	бакалавр	заочна	50	4р
231	соціальна педагогіка	спеціаліст	денна	30	1р
231	соціальна педагогіка	спеціаліст	заочна	75	1р
231	соціальна педагогіка	магістр	денна	25	1р
231	соціальна педагогіка	магістр	заочна	25	1р
231	соціальна робота	бакалавр	денна	60	4р

231	соціальна робота	бакалавр	заочна	50	4p
011	педагогіка вищої ли	магістр	денна	30	1p
011	педагогіка вищої ли	магістр	заочна	30	1p

3. УМОВИ НАВЧАННЯ (КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНУ БАЗУ ФАКУЛЬТЕТУ)

Педагогічний факультет є складовою частиною ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Історія університету бере свій початок із 1940 р., коли було сформовано Станіславський учительний інститут, на базі якого у 1950 р. було створено Івано-Франківський державний педагогічний інститут імені Василя Стефаника. Указом Президента України 26 серпня 1992 р. він був реорганізований у Прикарпатський університет імені Василя Стефаника. У 2004 р. йому було надано статус «національного».

Педагогічний факультет функціонує з серпня 1959 р. як факультет підготовки вчителів початкових класів, а з 1989 р. – перейменований у педагогічний. Важливими завданнями діяльності факультету є сформувати високоосвічену гармонійно розвинену особистість із національно-державницьким світоглядом, здатну до постійного збагачення знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін та розвитку в різних галузях освіти, виховати інтелігентів, здатних вирішувати найскладніші економічні, технологічні, культурологічні проблеми, що стоять перед Україною.

Педагогічний факультет здійснює підготовку фахівців спеціальностей «Початкова освіта», «Дошкільна освіта», «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота», «Педагогіка вищої школи», забезпечує належні умови та спрямує свою діяльність на якісну підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр». Організація підготовки фахівців здійснюється на основі нормативного і правового забезпечення, яке визначає Закон України «Про вищу освіту». Нормативно-правове регулювання наукової, навчальної і виховної діяльності здійснюється через Статут університету, накази і розпорядження ректорату та рішення вчених рад університету та факультету.

У структурі педагогічного факультету функціонує 5 кафедр: теорії і методики дошкільної та спеціальної освіти (завідувач кафедри: доктор педагогічних наук, професор Лисенко Неллі Василівна), педагогіки початкової освіти (завідувач кафедри: доктор педагогічних наук, професор Будник Олена Богданівна), фахових методик і технологій початкової освіти (завідувач кафедри: доктор педагогічних наук, професор Луцан Надія Іванівна), педагогіки імені Богдана Ступарика (завідувач кафедри: доктор педагогічних наук, професор Завгородня Тетяна Костянтинівна), соціальної педагогіки та соціальної роботи (завідувач кафедри: кандидат педагогічних наук, професор Ковбас Богдан Іванович).

Одним із важливих напрямків діяльності педагогічного факультету є міжнародне науково-навчальне співробітництво. На сьогодні триває співпраця із Міжнародною громадською організацією розвитку особистості (США, Техас) у рамках міжнародної програми «Character international», кафедрою педагогіки Державної вищої професійної школи м. Хелм (Польща), у рамках проекту «Гірська школа: стан, проблеми, перспективи розвитку», науковці педагогічного факультету співпрацюють із науковцями Державного університету штату Теннессі (East Tennessee State University, м. Джонсон Сіті, США), Університету

Маршала в м. Хантінгтон (Західна Вірджинія, США). Для студентів педагогічного факультету у рамках реалізації Угоди між Державним вищим навчальним закладом «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Педагогічним університетом імені Комісії Національної освіти у Кракові (Республіка Польща) діє магістерська програма подвійних дипломів.

Навчальний процес здійснюється з урахуванням сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення своїх знань. Основним документом, через який реалізується підготовка майбутніх спеціалістів є навчальний план. Він підготовлений на основі відповідних державних стандартів ступеневої вищої освіти (бакалавр, спеціаліст, магістр). Навчальний план визначає перелік і обсяг нормативних і спеціальних навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу та практик, форми і засоби проведення поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план. Для кожної навчальної дисципліни складені і постійно оновлюються робочі навчальні програми, тематика лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять, завдання для поточного та підсумкового контролю знань студентів.

З кожного напрямку підготовки наявні наскрізні програми практик, положення про організацію всіх видів практик, навчально-методичні матеріали щодо проходження практик студентами різних спеціальностей. Під час практики студенти виконують завдання з різних напрямів, відповідно до спеціальності, науково-дослідну роботу, проводять апробацію результатів курсових, дипломних та магістерських досліджень.

Важливою складовою змісту підготовки фахівців є забезпечення навчальних дисциплін підручниками і посібниками. У бібліотеці ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», читальному залі педагогічного факультету є достатня кількість відповідної літератури. Функціонує та постійно оновлюється новими надходженнями електронна бібліотека факультету. Викладачі кафедр беруть участь у підготовці методичних посібників, методичних рекомендацій та вказівок із навчальних дисциплін.

Педагогічний факультет має традиційно добрі міжнародні зв'язки, постійно зміцнює, розширює і поглиблює зв'язки із школами, дошкільними навчальними закладами, іншими освітніми закладами, виробничими підприємствами Прикарпаття в рамках навчально-науково-виробничого комплексу. Свою діяльність факультет здійснює спираючись на багаторічний досвід підготовки педагогічних кадрів, спеціалістів дошкільної освіти та соціальних педагогів послідовно впроваджуючи в життя кращі традиції вітчизняної і зарубіжної університетської освіти.

Матеріально-технічна база педагогічного факультету

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» має сучасну матеріальну та розвинену соціальну інфраструктуру.

Для проведення навчального процесу педагогічний факультет володіє

відповідною матеріально-технічною базою. Навчально-виховний процес здійснюється в двох корпусах (вул. Мазепи, 10, вул. Бандери, 1), санітарно технічний стан яких приведений до відповідних вимог.

Площа навчально-лабораторних приміщень становить 3640 кв. м. Середня площа, яка припадає на одного студента денної форми, становить 10 кв. м. Майбутні педагоги мають змогу навчатись у 55 навчальних приміщеннях, у тому числі 13 лекційних, 42 навчально-методичних кабінетах, які оснащені сучасним обладнанням та комп'ютерною технікою. До послуг студентів педагогічного факультету – центр інформаційних технологій із 180 персональними комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет.

Педагогічний факультет має належну матеріальну базу для забезпечення викладання фундаментальних, гуманітарних, професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін. Кафедри оснащені сучасним навчальним обладнанням, комп'ютерною технікою. Для проведення лекційних, а також практичних занять використовуються фотоматеріали, слайди, слайдоскопи, комп'ютерне забезпечення, мультимедійне устаткування. Для потреб студентів, в університеті створено потужний комп'ютерний центр, який підключений до мережі Інтернет.

Важливою складовою змісту підготовки спеціалістів є забезпечення студентів підручниками і посібниками. У бібліотеці університету є достатня кількість відповідної літератури. Викладачі кафедр беруть участь у підготовці методичних посібників, рекомендацій та вказівок із відповідних дисциплін. З метою поліпшення навчально-методичного забезпечення створена спеціалізована бібліотека із читальною залом по вул. Бандери, 1.

Студенти, які потребують житла, забезпечуються місцями у гуртожитку. У навчальних корпусах факультету і гуртожитку функціонує розгалужена мережа громадського харчування: студентська їдальня, 4 буфети, санаторій-профілакторій на 50 місць.

Значного розвитку на факультеті набула спортивно-масова робота. До послуг студентів – університетський стадіон, дві спортивні зали, спортивно-оздоровчий комплекс «Смерічка» в с. Микуличині, туристична база у смт. Ворохта.

Матеріально-технічна база педагогічного факультету створює можливості для забезпечення навчального процесу та науково-дослідної роботи сучасними технічними засобами, інформаційними матеріалами і технологіями, необхідними побутовими умовами для викладачів, науковців та студентів.

4. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

У навчальному процесі використовуються різні методи та форми навчання студентів: вступні, тематичні та підсумкові лекції, лекції-практикуми, лекції-диспути, практичні, семінарські і лабораторні заняття, діалоги, тренінги, ділові ігри, конференції, колективні, індивідуальні та групові консультації, а також різноманітні види поточного та підсумкового контролю знань.

Основними формами організації навчального процесу є: навчальні заняття, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

• Навчальні заняття.

До основних видів навчальних занять відносяться: лекції, семінарські, практичні, індивідуальні заняття, консультації.

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організовує обговорення студентами питань з попередньо визначених робочою навчальною програмою тем. Семінарські заняття проводяться у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів, доповідей, дискусій.

Практичне заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідно сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей. Індивідуальні заняття проводяться, як правило, у позанавчальний час за окремим графіком.

Консультація проводиться з метою отримання студентом відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та для пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультації проводяться протягом семестру та перед контрольними заходами.

• Самостійна робота студентів.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота з навчальної дисципліни для студентів може включати різні форми, які визначаються робочою навчальною програмою, залежно від мети, завдань та змісту навчальної дисципліни, зокрема: опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до семінарських, практичних занять; підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; розв'язання і письмове оформлення практичних, методичних, термінологічних, тестових завдань; виконання індивідуальних завдань (написання реферату за заданою проблематикою;

підготовка анотації наукової статті; написання курсової роботи; написання дипломної роботи) тощо.

- **Практична підготовка.**

Практична підготовка студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів і здійснюється на оснащених відповідним чином базах практики, а також підприємствах, організаціях та установах різних галузей економіки.

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами і формами організації праці в галузі майбутньої професії, формування та поглиблення, на базі одержаних знань професійних умінь і навичок, здатності прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах.

- **Контрольні заходи.**

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в навчальному процесі та забезпечують визначення рівня досягнення завдань навчання і дозволяють коригувати, за необхідності, хід навчального процесу. Видами контролю є: поточний, модульний, підсумковий.

Поточний контроль здійснюється в формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю, виконання домашніх завдань, перевірки виконання самостійної роботи студентів тощо.

Модульний контроль виставляється на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий контроль здійснюється в формі семестрового контролю та державної атестації студентів.

Семестровий контроль охоплює семестровий екзамен або диференційований залік і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни.

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмового матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо.

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з визначеної дисципліни і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, тематичних рефератів тощо.

Державна атестація студентів студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні і з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки до вимог освітньої (кваліфікаційної) характеристики. Форми та порядок проведення державної атестації визначається навчальним планом підготовки та локальними документами дирекції та кафедр.

Контроль успішності студентів здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з пов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з пов’язковим повторним вивченням дисципліни

Відповідно до видів контролю набутих студентом знань та вмінь, 100-бальна шкала передбачає врахування поточних оцінок, підсумкових балів, балів за контрольну роботу, балів за індивідуальну роботу, а також екзаменаційних балів.

• **Поточний контроль знань** студентів під час проведення семінарських (практичних) занять здійснюється в аудиторії, в години, відведені для семінарських (практичних) занять згідно розкладу. Завдання контролю знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять зводяться до того, щоб: виявити обсяг, глибину і якість сприйняття (засвоєння) матеріалу, що вивчається; визначити недоліки у знаннях і намітити шляхи їх усунення; виявити ступінь відповідальності студентів і ставлення їх до роботи; стимулювати інтерес студентів до предмета і їх активність у пізнанні.

Контроль знань студентів під час проведення семінарських (практичних) занять може відбуватись в наступних формах: детальний усний аналіз поставлених питань; вибіркове усне опитування «з місця»; дискусійне обговорення питань; індивідуальне розв'язування практичних завдань, творчих, проблемних запитань чи завдань; фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.; письмова (до 30 хв.) самостійна робота по варіантах тощо. Викладач в процесі проведення семінарських (практичних) занять повинен поєднувати різні форми контролю, забезпечуючи опитування більшої кількості студентів, активізації уваги студентської аудиторії.

Результати контролю знань студентів на семінарських (практичних) заняттях оцінюються в національній шкалі (2, 3, 4, 5) і заносяться до журналу обліку роботи академгрупи.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться, якщо студент вільно володіє навчальним матеріалом, основними ідеями, концепціями, теоріями, ознайомлений з найновішими досягненнями вітчизняної та зарубіжної науки, знає спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історії

становлення науки, логічно висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань. Опрацював джерельну базу. Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. Виявив глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички щодо застосування знань на практиці, володіє логікою предмета, висловлює власне ставлення до навчального матеріалу. Відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати. Має синтетичне мислення (тобто вміння бачити зв'язки і тенденції, які безпосередньо не спостерігаються); дає характеристику альтернатив розвитку окремих ситуацій; пояснення того, чому події склалися саме так, а не інакше; вміє ставити під сумнів сталі принципи та ідеї; обдумувати ризикованість; терпимо ставитись до своїх та чужих помилок.

Оцінка 4 «добре» ставиться, якщо студент має глибокі і повні знання програмного матеріалу, знає основні ідеї, концепції, теорії, досягнення фахової науки, виявляє розуміння духовних, соціокультурних процесів; визначає причини, сутність, наслідки та значення духовних, соціальних явищ та процесів, зв'язки між ними; робить аргументовані висновки; характеризує ці явища і процеси, вміє порівнювати, пояснювати, узагальнювати та критично оцінювати інформацію, використовуючи різні джерела; вміє виявляти суперечності в позиціях, різні інтереси, потреби соціальних груп й окремих осіб, їх роль в соціокультурному процесі, тенденції та напрями соціокультурного розвитку; оцінювати різні версії й думки про людину і світ; рецензує відповіді студентів; зіставляє і систематизує дані і застосовує їх при характеристиці педагогічних явищ, процесів; виявляє знання термінів та понять; встановлює синхронність подій; вміє аналізувати, синтезувати та узагальнювати значний обсяг фактів, простежуючи зв'язки і тенденції. Проте, наявні незначні неточності, пропуски, помилки (не більше однієї-двох) та недостатній досвід у творчому застосуванні умінь і навичок; власне ставлення студента висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності: писемне мовлення добре.

Оцінка 3 «задовільно» ставиться, якщо студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знайомий з основними ідеями, поняттями навчального матеріалу. При цьому аргументація слабка, є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках, наявні помітні прогалини, писемне мовлення спрощене. Має елементарні нестійкі навички виконання завдання.

Оцінка 2 «незадовільно» ставиться, якщо студент не вміє орієнтуватися в матеріалі, має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички;

під час відповіді допускаються суттєві помилки, допускається велика кількість помилок у встановленні причинно-наслідкових зв'язків, студент не володіє навичками порівняння, аналізування, синтезування, структурування і т.д.

• Виконання **модульних контрольних робіт (МКР)** здійснюється по завершенню вивчення навчального матеріалу даного модуля.

Критерії оцінки завдання модульної контрольної роботи, виходячи з максимальної кількості балів, передбачених за його виконання:

- всі бали передбачені для відповідного завдання (*відмінно*) ставляться в тому разі, коли: відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; студент впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; студент має навички користування нормативним матеріалом і вміло застосовує його при відповідях; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу.

- 2/3 балів передбачених для відповідного завдання (*добре*) ставиться в тому разі, коли: відповідь правильна, послідовна, логічна, але студент допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; студент має навички користування нормативним матеріалом; допускає 3-4 недоліки.

- 1/2 балів передбачених для відповідного завдання (*задовільно*) ставиться в тому разі, коли: студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; допускає 5-6 недоліків.

- від 1/4 до 1/10 балів у цілих числах (*незадовільно*) ставиться в тому разі, коли: студент виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки.

- 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли студент не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно. У випадку неявки студента на повторне написання модульної контрольної роботи, за неї йому виставляється 0 балів.

• Контроль **індивідуальної роботи** може відбуватися під час семінарських (практичних) занять, а також в позанавчальний час та оцінюється максимально в 5 балів. Основне завдання контролю: стимулювання самостійної роботи студентів протягом семестру, підвищення мотивації студентів до набуття знань та вмінь. Перелік індивідуальних (індивідуально-дослідних завдань) розробляється керівниками курсів із залученням викладачів, що ведуть семінарські заняття, та затверджуються на засіданні кафедри. Вони можуть включати: письмове обґрунтоване виконання практичних завдань, задач; складення списку

бібліографічних джерел по заданій проблемі; формування схем, таблиць до відповідної теми; реферування наукових статей; аналіз судової практики з відповідних питань; анотація наукових поглядів по заданій проблемі; конспектування хрестоматійних джерел; аналіз нормативного регулювання (законів, підзаконних, відомчих актів) певного виду відносин та ін.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену чи заліку і є формою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі вивчення дисципліни. Основна мета підсумкового семестрового контролю – встановлення сукупного змісту знань студентів за обсягом, якістю, глибиною і вміннями застосовувати їх у практичній діяльності з рахуванням всіх видів навчальних робіт. Екзамен оцінюється від 1 до 50 балів. Зміст питань, що виносяться на екзамен, форма та структура завдань та їх оцінювання визначається керівником курсу, затверджується на засіданні кафедри.

Обчислення балів для студентів денної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі екзамену.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзамен.

Упродовж семестру студент отримує бали за різні види робіт, які сумуються в підсумкові семестрові бали. Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом денної форми навчання за свою навчальну діяльність протягом семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні), лабораторні заняття (максимально 30 балів), балу за модульну контрольну роботу (максимально 15 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) чи участь в науковій роботі (максимально 10 балів) та в сукупності може складати максимально 50 балів.

При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:

- поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних, лабораторних) занять;

- підсумкова оцінка за семінарські (практичні), лабораторні заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні), лабораторні заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Отримані «незадовільні» оцінки (крім відпрацьованих) не враховуються при додаванні оцінок, але входять у загальну кількість отриманих оцінок.

Приклад обрахунку підсумкової оцінки за семінарські (практичні) заняття:

З певної навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 5, 3, 3, 3, 4. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття за семестр складає: $(4+5+3+3+3+4) : 6 = 3,666667 \approx 3,67$.

З певної навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 3, 4, 3, 2, 3, 2. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття за семестр складає: $(3+4+3+3) : 6 = 2,166667 \approx 2,17$. У випадку, якщо одна незадовільна оцінка

відпрацьована, то враховується відпрацьована позитивна оцінка (3, 4, 3, 2/4, 3, 2). Підсумкова оцінка: $(3+4+3+4+3) : 6 = 2,833333 \approx 2,83$.

Підсумковий бал за семінарські (практичні), лабораторні заняття (максимально 30 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 6, заокруглена до цілого (наприклад, якщо підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття 3,67, то підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття буде становити $3,67 \times 6 = 22,02 \approx 22$ балів);

Бал за модульну контрольну роботу (максимально 15 балів). Якщо з навчальної дисципліни передбачено написання двох контрольних робіт, то остаточні бали за модульну контрольну роботу визначаються як середнє арифметичне, заокруглене до цілого (наприклад, за першу контрольну студент отримав 15 балів, а за другу – 12, то остаточний бал за контрольну роботу буде становити $(15+12) : 2 = 13,5 \approx 14$ балів);

Бал за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) – бали за виконані індивідуальні (індивідуально-дослідні) завдання;

Студенту, який має наукові публікації, виступи на наукових конференціях, бере активну участь у роботі студентського наукового гуртка, був учасником олімпіад, конкурсів з відповідної (чи суміжної) навчальної дисципліни за поданням наукових керівників чи керівників наукових гуртків та рішенням кафедри в підсумковий семестровий бал може додаватись *максимально 10 балів за участь у науковій роботі* (за умови, що підсумковий семестровий бал не перевищує 50 балів).

Результати екзамену (*бал за екзамен*) оцінюється *максимально 50 балів*.

Обчислення балів для студентів заочної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі екзамену.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу (максимально 50 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів).

Підсумковий семестровий бал дорівнює сумі підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття і роботу на лекціях (максимально 20 балів) і балу за самостійну роботу (максимально 30 балів) та в сукупності може складати *максимально 50 балів*.

Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття визначається так само, як для студентів денної форми навчання з урахуванням коефіцієнту 4 (наприклад, студент отримав за семінарські заняття оцінки 2, 3, то підсумковий бал за семінарські становить: $(0 \text{ (незадовільна оцінка не враховується)} + 3) : 2 \text{ (кількість оцінок)} = 1,5 \times 4 = 6$ балів). У випадку, коли студент був відсутній на семінарських (практичних) заняттях або отримав на них лише незадовільні оцінки, йому виставляється 0 балів.

Обчислення балів для студентів денної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі заліку.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни, яка завершується заліком, розраховується та виставляється викладачем на останньому семінарському (практичному занятті) та складається з суми підсумкового балу за семінарські (практичні), лабораторні заняття (максимально 45 балів), балу за модульну

контрольну роботу (максимально 50 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 5 балів) та в сукупності становить максимально 100 балів.

Підсумковий бал за семінарські (практичні) лабораторні заняття обраховується як і в екзаменаційних дисциплінах, але з урахуванням коефіцієнту 9.

Приклад обрахунку підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття для залікових дисциплін:

З певної навчальної дисципліни студент протягом семестру отримав 4, 5, 3, 3, 3, 4. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття за семестр складає: $(4+5+3+3+3+4) : 6 = 3,666667 \approx 3,67$. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття складає: $3,67 \times 9 = 33,03 \approx 33$ бали.

Обчислення балів для студентів заочної форми, якщо з навчальної дисципліни передбачено семестровий контроль у формі заліку.

Семестровий залік виконуються всіма студентами заочної форми в обов'язковому порядку. Варіанти завдань на залік, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником курсу та затверджуються на засіданнях кафедри з розрахунку *максимально 100 балів*.

Якщо навчальна дисципліна вивчається упродовж кількох семестрів, то у кожному семестрі навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою, а загальна рейтингова кількість балів з дисципліни визначається як середньозважена з урахуванням кількості годин у кожному семестрі за формулою:

$$P_{\text{д}} = \frac{\sum_{i=1}^s B_i \cdot t_i}{t}$$

де B_i – кількість балів, отриманих студентом з даної дисципліни в i -му семестрі;

t_i – кількість годин, відведених на вивчення дисципліни в i -му семестрі;

t – загальна кількість годин, що відводиться навчальним планом на вивчення дисципліни;

s – кількість семестрів вивчення дисципліни.

Оцінювання курсової роботи проводиться у 100-бальній шкалі із врахуванням критеріїв (70 балів – написання курсової роботи; 30 – захист курсової роботи).

Рівень компетентності	Критерії оцінювання	Макс. к-сть балів
1	2	3

Високий (творчий)	Виконання: - повна відповідність змісту курсової роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - творча самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць без помилок; - наявність елементів науково-дослідного характеру; - використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - якісне оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів згідно з вимогами конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.	70
	Захист: студент виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння творчо застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та творчі здатності аргументованого обґрунтування прийнятих рішень та розв'язків практичних задач й аналізувати достовірність одержаних результатів.	30
Достатній (конструктивно-варіативний)	Виконання: - повна відповідність змісту курсової роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць з незначним відхиленням щодо вимог без помилок; - наявність елементів науково-дослідного характеру; - використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - якісне оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів згідно з вимогами конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.	65
	Захист: студент виявив достатні знання й розуміння навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та здатності аргументованого обґрунтування прийнятих	24

Достатній (конструктивний)	рішень та розв'язків практичних задач. Виконання: - достатня відповідність змісту курсової роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - самостійність розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць з незначним відхиленням щодо вимог та незначною кількістю помилок; - наявність елементів науково-дослідного характеру; - часткове використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів з незначними відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ. Захист: студент виявив достатні знання й розуміння навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	60 19
Середній (репродуктивний)	Виконання: - достатня відповідність змісту курсової роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць з незначним відхиленням щодо вимог та значною кількістю помилок; - часткове використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів із значними відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.	50

Достатній (репродуктивний)	Захист: студент виявив середні знання основних положень навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач на репродуктивному рівні. Виконання: - значні відхилення змісту курсової роботи від завдання та вимог навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць із значними відхиленнями щодо вимог та значною кількістю помилок; - відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів із значними помилками та відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.	14 45
	Захист: студент виявив знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни на мінімальному рівні, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач на репродуктивному рівні.	14
Низький (рецептивно-продуктивний)	Виконання: - значні відхилення змісту курсової роботи від завдання та вимог навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць із значними відхиленнями щодо вимог та значною кількістю помилок; - відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів із значними помилками та відхиленнями від вимог конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.	35

Низький (непродуктивний)	Захист: студент виявив знання за змістом навчальної дисципліни на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, не володіє вміннями застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	10
	Виконання: - невідповідність змісту курсової роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - не вірне розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, креслень, графіків та таблиць; - невідповідність оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів вимогам конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.	20
	Захист: студент не виявив знань за змістом навчальної дисципліни, не володіє вміннями застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	5

Курсова робота допускається до захисту за умови, що її попередня оцінка за висновками наукового керівника становить не менше 40 балів.

Оцінювання навчальної і виробничої практики здійснюється за 100-бальною шкалою.

Робочими програмами проходження практик визначені звітні документи по різних видах практик, які оцінюються відповідною кількістю балів.

Навчальна практика студентів 1, 2, 3 курсів:

- наказ про зарахування студента на практику та призначення керівника від бази практики;
- характеристика з підписом керівника від бази практики та печаткою;
- письмовий звіт – *від 15 до 30 балів*;
- щоденник проходження практики – *від 5 до 30 балів*;
- інша методична документація (із врахуванням напряду підготовки, спеціальності студента) – *від 5 до 40 балів*.

Виробнича практика студентів 4 курсу:

- наказ про зарахування студента на практику та призначення керівника від бази практики;
- характеристика з підписом керівника від бази практики та печаткою;
- письмовий звіт – *від 5 до 10 балів*;

- щоденник проходження практики – *від 5 до 10 балів*;
- інша методична документація (із врахуванням напряму підготовки, спеціальності студента) – *від 5 до 70 балів*;
- індивідуальне завдання – *від 5 до 10 балів*.

Відсутність будь-якого із звітних документів є підставою для недопуску студента до захисту матеріалів практики.

Захист матеріалів практики відбувається при комісії, відповідно до розпорядження дирекції педагогічного факультету та оцінюється *максимально в 50 балів*.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою

А «Відмінно» (90-100 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

В «Дуже добре» (80-89 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена балом, близьким до максимального.

С «Добре» (70-79 балів). Теоретичний курс засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання кожного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками.

Д «Задовільно» (60-69 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.

Е «Достатньо» (50-59 балів). Теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінена балом, близьким до мінімального.

FX «Умовно незадовільно» (26-49 балів). Теоретичний курс засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

Ф «Безумовно незадовільно» (0-25 балів). Теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання.

Зат вердж ую
Проректор _____
" __ " _____ 20__ р.

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016 - 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: **013 Початкова освіта**

ОКР: *бакалавр*

Форма навчання: *денна*

Курс: *перший*

Графік навчального процесу

Бюджет часу

Вересень																																																				Жовтень																																																				Листопад																																																				Грудень																																																				Січень																																																				Лютий																																																				Березень																																																				Квітень																																																				Травень																																																				Червень																																																				Липень																																																				Серпень																																																				Теор. навч.	Сесії	Атестація	Навч. практик.	Вироб. практик.	Квал. робота	Канікули	Всього																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
Номер тижня																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	33	5		2				12	52																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	CP	K	K	C	C	C	CP	CP	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	C	C	C	H	H	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K

Т	Теоретичне навчання				С	Екзаменаційна сесія				Н	Навчальна практика				П	Виробнича практика				К	Канікули				С	Р	самостійна робота студентів			
---	---------------------	--	--	--	---	---------------------	--	--	--	---	--------------------	--	--	--	---	--------------------	--	--	--	---	----------	--	--	--	---	---	-----------------------------	--	--	--

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					
						всього	аудиторні	лекцій	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекцій	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.	всього					аудиторні	лекцій	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекцій	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (16 тижнів)																	
1	Історія України		*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0				*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0			Історії Укр.		
2	Історія укр. культури						30		30					2				*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0			Релігієзн.		
3	Фізична культура						30		30					2							90	32		32					2,0			Фіз. к-ри		
4	Екологія дитинства	*			3,0	90	30	14	16			60	1,0	1,0						3,0	90	30		30			60		2,0			ППО		
5	Іноземна мова				3,0	90	30		30			60		2,0			*			3,0	90	30		30			60		2,0			Іноз. Мов		
6	Безпека жит. і цив. зах.		*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0																		БЖ		
7	Математика																	*		3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			ППО		
8	АФПзОГ та валеології		*		3,0	90	30	14	16			60	1,0	1,0						3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			АФЛТ		
9	СУМ з практикумом																*			3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			ППО		
10	Історія педагогіки		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		каф.Ступарика		
10	Осн. природознавства та суспільствознавства																*			3,0	90	32	16	8	8		58	1,0	0,5	0,5		ППО		
11	Осн. педагогіки зі вступом	*			6,0	180	60	30	30			120	2,0	2,0																		ППО		
12	Загальна психологія	*			3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0																		Заг. псих.		
13	Іноземна мова (англ.)																			3,0	90	30		30			60		2,0			іноз.мови		
14	Сучасні інформаційні техн.	*			3,0	90	30	14		16		60	1,0		1,0																	інформ.		
15	Філософія																	*		3,0	90	30	16		14		60	1,0		1,0		філософії		
16	Основи культ. і тех. мовл.																*			3,0	90	30	14	16			60	1,0	1,0			ППО		
17	Основи педагогічних досліджень																	*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0			ППО		
18	Навч.пр-ка (озн. в ППШ та польова з природ.)																			3,0	90						90					ППО		
Всього		4	4		30,0	900	332	160	178	70		492	9,0	12,0	1,0		4	4		30,0	900	384	174	176	34		516	7,0	11,5	1,5				

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Навчальна практика (озн. в ППШ та польова з природозн.)	2	90/ 3,0	

Атестація

Назва	Семестр

Директор _____ (Рєга О.С.)
Начальник навчально-методичного управління _____ (Чупровська М.Я.)

Дата _____
Дата _____

" " 20__ p.

Напрямок підготовки: 013 Початкова освіта

Курс: *другий*

Бюджет часу

Вересень		Жовтень		Листопад		Грудень		Січень		Лютий		Березень		Квітень		Травень		Червень		Липень		Серпень		Теор. навч. Сесії	Держ. атест. Навч. практ. Вироб. практ. Квал. робота Канікули	Всього																												
Номер тижня																																																						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24				25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	С	СР	СР	Т				Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	С	Н	К	К	К	К	К	К	К	К	К		
Т		Теоретичне навчання		С		Експериментальна сесія		Н		Навчальна практика		П		Виробнича практика		Р		Випускна робота		К		Канікули		Д		Державна атестація		СР		сам.роб																								

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:											форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:											Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни		
		екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень								семестр							тиждень						
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.	всього	аудиторні	лекції		практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (16 тижнів)																	
1	Філософія																*			3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0			Філософії		
2	Фізичне виховання						32		32					2,0								32		32				60	1,0	2,0		Фіз.вих.		
3	Іноз.мова (англійська)				3,0	90	30		30			58		2,0			*			3,0	90	30		30			60		2,0		Іноз.мов.			
4	Математика		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0			*			3,0	90	32	16	16		58	1,0	1,0			ППО			
5	СУМ з практикумом	*			3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0					3,0	90	32	16	16		58	1,0	1,0			ППО				
6	Осн.мед.та ох.здоров'я		*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0													58	1,0	1,0		АФЛТ			
7	Історія педагогіки	*			3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0																	Пед.ім.Б.Ступ			
8	Теорія і методика виховання																*			4,0	120	44	14	30		76	1,0	2,0			ППО			
9	Основи пед.досліджень		*		3,0	90	30	16	14			60	1,0	1,0																	ППО			
10	ДВВС Блок А																	*		3,0	90	30	16	14		60	1,0	1,0			юристи			
11	Основи культ.і техн.мов	*			3,0	90	30	14	16			60	1,0	1,0						3,0	90	30	16	14		58	1,0	1,0			ППО			
13	Мет.навч. ОГ "Здоров'я і фіз.культ"																	*		3,0	90	32	16	16		58	1,0	1,0			ФМТПО			
14	Дидактика																*			5,0	150	54	28	26		96	2,0	2,0			ППО			
15	Пед. майстерність																	*		3,0	90	30	16	14		60	1,0	1,0			ППО			
16	Психологія вік. і пед.	*			3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0						3,0	90										ВПП			
17	Укр.мова за ПС		*		3,0	90	30	14	16			60	1,0	1,0																	ППО			
20	Навч.практ.без відриву				3,0	90																									ППО			
	Всього	3	4		30,0	900	308	124	184			532	8,0	12,0			4	4		30,0	900	346	138	208			586	9,0	12,0					

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Навчальна практика (без відриву)	2	90/3	залік

Дата _____

Зат вердж ую

Проректор _____

" " 20__ p.

ОКР: бакалавр

Форма навчання: денна

Курс: *третій*

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016- 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: 6.013 Початкова освіта. Спеціалізація: Дошкільна освіта

Графік навчального процесу

Бюджет часу

[illegible]

Т	Теоретичне навчання	С	Екзаменаційна сесія	Н	Навчальна практика	П	Виробнича практика	Р	Випускна робота	К	Канікули	Д	Державна атестація
---	---------------------	---	---------------------	---	--------------------	---	--------------------	---	-----------------	---	----------	---	--------------------

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр								тиждень				екзамен	залік	курсова		семестр								тиждень				
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.	всього					аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (13 тижнів)																	
1	ДВВ "А"(Правознавство з		*		3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0				*		3,0	90	34	22	12			56	2,0	1,0			ТІДП		
2	ДВВ"Б"(Осн.екон.теорії)																	*										2,0	1,0			ТІПЕ		
3	Математика	*			3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ФМТППО		
4	СУМ з практикумом				1,5	45	20	6	14			17	0,5	1,0			*		2,0	60	24	12	12				36	1,0	1,0			ППО		
5	Дитяча література																		1,5	45	20	8	12				25	0,5	1,0			ФМТППО		
6	Мет. НОГ "Математика"																*		1,5	45	24	10	14				21	1,0	1,0			ФМТППО		
7	Методика навч.укр.мови		*		2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0																		ФМТППО		
8	Осн.кулът.і техн.мовлення																*		3,0	90	34		34				56		3,0			ППО		
9	Мет.НОГ "Природознавств				3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			*		1,5	45	20		12	8			25		1,0	0,5		ФМТППО		
10	ТН з практикумом		*		1,5	45	20	6		14		25	0,5		1,0																	ППО		
11	Образ. мистецтво з МН		*		1,5	45	20	8		12		21	0,5		1,0																	ФМТППО		
12	Педагог. майстерність	*			3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0																		ППО		
13	Теорія виховання																*	*	4,5	135	50	24	26				85	2,0	2,0			ППО		
14	Педагог. психологія	*			3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0																		ВПП		
15	Українська мова за ПС	*			1,5	45	20	6	14			25	0,5	1,0																		ППО		
16	ДВВ "С" (Соціол. соц-я)																*		2,5	75	28	14	14				47	1,0	1,0			Філософії		
17	Метод.вих.роб в ЛДОТ																		1,0	30	16	10	6				14	0,5	0,5			Пед.ім.Б.Ступ		
18	Дошк. лінгводидактика	*			2,5	60	26	14	12			34	1,0	1,0																		ФМТППО		
19	Метод.озн. дітей з прир				2,5	60	26	14	12			34	1,0	1,0			*		1,5	45	18		14	4			27		1,0			ФМТППО		
20	Метод. озн. з довкіллям.																*		2,0	60	24	12	6	6			26	1,0	0,5	0,5		ФМТППО		
21	Педагог.(навч) практ.в плот																		6,0	180												Пед.ім.Б.Ступ		
	Всього	5	4		30,0	870	334	154	154	26		524	10,0	10,0	2,0		4	5	1	30,0	900	292	112	162	18		418	9,0	13,0	1,0				

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (навчальна) практика в ЛДЮТ	4	180/6	залік

Директор/Декан _____ (_____) Дата _____

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Зат вердж ую

Проректор _____

" " 20 p.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016- 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: 6.013 Початкова освіта. Спеціалізація: Інформатика

ОКР: бакалавр

Форма навчання: денна

Курс: *третій*

Графік навчального процесу

Бюджет часу

Вересень		Жовтень		Листопад		Грудень		Січень		Лютий		Березень		Квітень		Травень		Червень		Липень		Серпень		Теор. навч. Сесії	Держ. атест. Навч. практик.	Вироб. практик.	Квал. робота Канікули	Всього																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Номер тижня																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24						25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	С	СР	СР	Т						Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	С	П	П	П	П	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Т		Теоретичне навчання				С		Екзаменаційна сесія				Н		Навчальна практика				П		Виробнича практика				Р		Випускна робота				К		Канікули				Д		Державна атестація																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
28		6						4								11		49																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:										форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:										Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни				
		екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень				екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень								
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.					інд. зан.	всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.		лаб. зан.	інд. зан.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (13 тижнів)																	
1	ДВВ "А"(Правознавство з		*		3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0				*		3,0	90	34	22	12			56	2,0	1,0			ТІДП		
2	ДВВ"Б"(Осн.екон.теорії)																	*														ТІПЕ		
3	Математика	*			3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ППО		
4	СУМ з практикумом				1,5	45	20	6	14			17	0,5	1,0			*		2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0				ППО		
5	Дитяча література																		1,5	45	20	8	12			25	0,5	1,0				ФМТПО		
6	Мет. НОГ "Математика"																*	1,5	45	20	8	12			25	0,5	1,0					ФМТПО		
7	Методика навч.укр.мови		*		2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0																		ФМТПО		
8	Осн.кулът.і техн.мовлення																*	3,0	90	34		34			56		3,0					ППО		
9	Мет.НОГ "Природознавств				3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			*	1,5	45	20		12	8		25		1,0	0,5				ФМТПО		
10	ТН з практикумом		*		1,5	45	20	6		14		25	0,5		1,0																		ППО	
11	Образотв. мистецтво з		*		1,5	45	20	8		12		21	0,5		1,0																		ФМТПО	
12	Педагог. майстерність	*			3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0	0,5																		ППО	
13	Теорія виховання																*	*	4,5	135	50	24	26			85	2,0	2,0					ТМПО	
14	Педагог. психологія	*			3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0																			ВПП	
15	Українська мова за ПС	*			1,5	45	20	6	14			25	0,5	1,0																			ППО	
16	ДВВ "С" (Соціол. соц-я)																*	2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0						Філософії	
17	Метод.вих.роб в ЛДОТ																	1,0	30	16	10	6			14	0,5	0,5						Пед.ім.Б.Ступ	
18	Сучасні інф.техн.в ППШ				2,5	75	26	16	10			49	1,0	0,5			*	2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0						ФМТПО	
19	Основи програмування																*	1,5	45	20	8	12			25	0,5	1,0						Інформ.	
20	Осн.алгор.та дискр.мат	*			2,5	75	26	16	10			49	1,0	0,5																			Інформ.	
21	Педагог.(навч) практ.в ллот																		6,0	180													Пед.ім.Б.Ступ	
	Всього	5	4		30,0	900	334	158	150	26		554	10,0	9,0	2,5		4	5	1	30,0	900	290	118	164	8		430	9,0	13,5	0,5				

Практика				
№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (навчальна) практика в ЛДОТ	4	180/6	залік

Директор/Декан _____ (_____)

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Дата _____

Зат вердж ую

Проректор _____

"___" _____ 20__ р.

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016- 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: 6.013 Початкова освіта . Спеціалізація: Англійська мова та література

ОКР: бакалавр

Форма навчання: денна

Курс: _____ т рет ій

Графік навчального процесу**Бюджет часу**

Вересень		Жовтень		Листопад		Грудень		Січень		Лютий		Березень		Квітень		Травень		Червень		Липень		Серпень		Теор. навч. Сесії	Держ. атест.	Навч. практ.	Вироб. практ.	Квал. робота	Канікули	Всього																																
Номер тижня																																																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24								25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52				
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	С	СР	СР	Т								Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	П	П	П	П	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К			
Т		Теоретичне навчання							С		Екзаменаційна сесія							Н		Навчальна практика							П		Виробнича практика							Р		Випускна робота							К		Канікули							Д		Державна атестація						

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:													Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень						
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.	всього					аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33			
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (14 тижнів)																		
1	ДВВ "А"(Осн.права з ОКП		*		3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0				*			3,0	90	34	22	12			56	2,0	1,0		ТДП			
2	ДВВ"Б"(Осн.екон.теорії)																	*			3,0	90	34	22	12			56	2,0	1,0		ТПЕ			
3	Математика	*			3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																	ППО				
4	СУМ з практикумом				1,5	45	28	12	16			17	1,0	1,0			*			2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0		ППО				
5	Дитяча література																			1,5	45	20	8	12			25	0,5	1,0		ФМТППО				
6	Мет. НОГ "Математика"																	*		1,5	45	20	8	12			25	0,5	1,0		ФМТППО				
7	Методика навч.укр.мови		*		2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0																	ФМТППО				
8	Осн.культ.і техн.мовлення																	*		3,0	90	34		34			56		3,0		ППО				
9	Мет.НОГ "Природознавств				3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			*			1,5	45	20		12	8		25		1,0	0,5	ФМТППО				
10	ТН з практикумом		*		1,5	45	20	6		14		25	0,5		1,0																ППО				
11	Образотворче мистецтво з		*		1,5	45	20	8		12		21	0,5		1,0																ФМТППО				
12	Педагогічна майстерність	*			3,5	105	36	18	18			61	1,0	1,0																	ППО				
13	Теорія виховання																*			4,5	135	50	24	26			85	2,0	2,0		ППО				
14	Педагогічна психологія	*			3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0																	ВПП				
15	Українська мова за ПС	*			1,5	45	20	6	14			25	0,5	1,0																	ППО				
16	ДВВ "С" (Соціол., соц-я)																*			2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0		Філософії				
17	Метод.вих.роб в ЛЮТ																			1,0	30	16	10	6			14	0,5	0,5		Пед.ім.Б.Сту				
18	ПКАМ		*		2,5	75	28		28			47		2,0			*			3,5	105	40		40			65		3,0		ППО				
19	Дисц. спец. Англ.літ-ра	*			2,5	75	28	8	16			47	0,5	1,0																	ППО				
20	Педаг. практ. в ЛДОЗ																			6,0	180						180				Пед.ім.Сту				
	Всього	5	5		30,0	900	408	170	204	34		487	9,0	11,0	2,0		3	5	1	30,0	900	336	136	188	12		618	7,5	14,5	0,5					

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна практика в ЛДОЗ	4	180/6	залік

Директор/Декан _____ (_____)

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Дата _____

Зат вердж ую

Проректор _____

" " 20__ p.

ОКР: бакалавр

Форма навчання: денна

Курс: *третій*

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016- 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: 6. 013 Початкова освіта . Спеціалізація: Образотворче мистецтво

Графік навчального процесу

Бюджет часу

[illegible]

Т	Теоретичне навчання	С	Екзаменаційна сесія	Н	Навчальна практика	П	Виробнича практика	Р	Випускна робота	К	Канікули	Д	Державна атестація
---	---------------------	---	---------------------	---	--------------------	---	--------------------	---	-----------------	---	----------	---	--------------------

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень				екзамен	залік	курсова	семестр							тиждень							
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	прак (сем. зан.)	лаб. зан.	інд. зан.				всього		аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	прак (сем. зан.)	лаб. зан.	інд. зан.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (14 тижнів)																	
1	ДВВ "А"(Осн.права з ОКП		*		3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0																	ТДП			
2	ДВВ"Б"(Осн.екон.теорії)																	*		3,0	90	34	22	12				56	2,0	1,0		ТПЕ		
3	Математика	*			3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																	ППО			
4	СУМ з практикумом				1,5	45	28	12	16			17	1,0	1,0			*			2,0	60	24	12	12				36	1,0	1,0		ППО		
5	Дитяча література																			1,5	45	20	8	12				25	0,5	1,0		ФМТПО		
6	Мет. НОГ "Математика"																	*		1,5	45	20	8	12				25	0,5	1,0		ФМТПО		
7	Методика навч.укр.мови		*		2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0																		ФМТПО		
8	Осн.культ.і техн.мовлення																	*		3,0	90	34		34			56		3,0			ППО		
9	Мет.НОГ "Природознавст				3,0	90	34	16	18			56	1,0	1,0			*			1,5	45	20		12	8		25		1,0	0,5		ФМТПО		
10	ТН з практикумом		*		1,5	45	20	6		14		25	0,5		1,0																	ППО		
11	Образотворче мистецтво з		*		1,5	45	20	8		12		21	0,5		1,0																	ФМТПО		
12	Пед. майстерність	*			3,5	105	36	18	18			61	1,0	1,0																		ППО		
13	Теорія виховання																*			4,5	135	50	24	26			85	2,0	2,0			ППО		
14	Педагогічна психологія	*			3,5	105	36	18	18			69	1,0	1,0																		ВПП		
15	Українська мова за ПС	*			1,5	45	20	6	14			25	0,5	1,0																		ППО		
16	ДВВ "С" (Соціол. соц-я)																	*		2,5	75	28	14	14			47	1,0	1,0			Філософії		
17	Метод.вих.роб в ЛЮГ																			1,0	30	16	10	6			14	0,5	0,5			Пед.ім.Б.Ступ		
18	Рисунок		*		2,5	75	28		28			47		2,0																		ФМТПО		
19	Живопис	*			2,5	75	28		28			47		2,0																		ФТМПО		
20	Скульптура																	*		1,5	45	16		16			29		1,0			ФМТПО		
21	ДПМ																	*		2,0	75	20	2	18			55		1,5			ФМТПО		
22	Педаг.практ.в ЛДОЗ																			6,0	180						180							
	Всього	5	5		30,0	900	408	170	204	34		487	8,5	12,0	2,0		3	6		30,0	915	336	136	188	12		618	7,5	14,0	0,5				

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна практика в ЛДЮЗ	4	180/6	залік

Директор/Декан _____ (_____) Дата _____

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Зат вердж ую

Проректор _____

" " 20__ p.

ОКР: бакалавр

Форма навчання: денна

Курс: *третій*

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016- 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: 6.013 Початкова освіта . Спеціалізація: Практична психологія

Графік навчального процесу

Бюджет часу

[illegible]

Т	Теоретичне навчання	С	Екзаменаційна сесія	Н	Навчальна практика	П	Виробнича практика	Р	Випускна робота	К	Канікули	Д	Державна атестація
---	---------------------	---	---------------------	---	--------------------	---	--------------------	---	-----------------	---	----------	---	--------------------

[illegible]

Практика				
№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна практика в ЛДОЗ	4	180/6	залік

Директор/Декан _____ (_____) Дата _____

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Зат вердж ую
Проректор _____
"___" _____ 20__ р.

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
на 2016 - 2017 навчальний рік
Напря́м підготовки: 6.013 Початкова осві́та Спеціалізація: Дошкільна осві́та

ОКР: бакалавр
Форма навчання: денна
Курс: *чет верт ий*

Графік навчального процесу

Вересень			Жовтень				Листопад				Грудень				Січень			Лютий			Березень			Квітень			Травень			Червень			Липень			Серпень																			
Номер тижня																																																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52				
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	П	П	П	П	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	Д	Д	К	К	К	К	К	К	К	К	К				
Т	Теоретичне навчання							С	Екзаменаційна сесія							Н	Навчальна практика							П	Виробнича практика							Р	Випускна робота							К	Канікули							Д	Державна атестація						

Бюджет часу

Теор. навч.	Сесії	Держ. атест.	Навч. практ.	Вироб. практ.	Квал. робота	Канікули	Всього
27	5	2		6		11	51

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:											форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень					екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень						
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.					всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (12 тижнів)																
1	Основи охорони праці																*			2,0	60	20	10	10			40	1,0	1,0			БЖ	
2	ДСВНЗ.Практ.з мет.викл. Інформ.в ППШ		*		2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5																		ФМТПО	
3	ДВВС "Д" (Релігієзнавство)																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			Релігієзн.	
4	Політологія	*			2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5																		Політол.	
5	ДВВС "Е" (Етика, естетика)																*			1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			Філософ.	
6	СУМ з практикумом		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ППО	
7	Організація і управлін. в ППШ																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО	
8	Основи дефектології																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО	
9	Дитяча література	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0																		ФМТПО	
10	Мет. НОГ "Математика" в ППШ	*			3,5	105	38	14	24			67	1,0	2,0																		ФМТПО	
11	Методика навч.укр.мови	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0				*														ФМТПО	
12	Фізична культура з МН		*		4,0	120	42	28	14			78	2,0	1,0																		ТМФКС	
13	Муз. виховання з МН і муз.інс		*		2,5	75	30	8	8		14	45	0,5	0,5		1,0																ФМТПО	
14	Методика виховної роботи																*			3,0	90	32	12	20			58	1,0	2,0			ППО	
15	Педтехнології в ППШ																*			4,0	120	42	22	20			78	2,0	2,0			ППО	
16	С/К "Осн.сценічні майст."		*		1,5	45	18	4	14			27	0,5	1,0																		ФМТПО	
17	Основи психодіагностики		*		2,5	75	26	14	12			49	1,0	1,0																		Загальн.псих.	
18	Теор.і мет.форм.елем. математ. уявлень		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ФМТПО	
19	Осн.обр.мист.з мет.керівн. зображував. д-тю дітей	*			2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5																		ФМТПО	
20	Худ. праця та осн. дизайну																	*		1,0	30	12		12			16		1,0			ФМТПО	
21	Теор.та мет.вал.осв. дошк.																	*		1,0	30	12	6	6				0,5	0,5			ФМТПО	
22	Теор.та метод.фіз.вих.діт.																			1,0	30	14		14					1,0			ФМТПО	
21	Пед. (виробн.) прак.в шк.																			9,0	270						270						
22	Державна атестація																			3,0	90						90						
	Всього	5	7		30,0	900	328	158	156		14	572	11,0	11,0		1,0	3	6	1	30,0	196	196	86	110			668	8,0	10,0				

##

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (виробнича) практика в школі	6	270/9	екзамен

Державна атестація

Назва	Семестр
Тестовий екз.з педагог. і ВП психол	8
Комплексний екз. з метод.викл.	8

TAB]

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Зат вердж ую
Проректор _____
"___"_____ 20__ р.

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
на 2016 - 2017 навчальний рік
Напрям підготовки: 6.013 Початкова освіта Спеціалізація: Інформатика

ОКР: бакалавр
Форма навчання: денна
Курс: *чет верт ий*

Графік навчального процесу

Вересень			Жовтень			Листопад			Грудень			Січень			Лютий			Березень			Квітень			Травень			Червень			Липень			Серпень																										
Номер тижня																																																											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52								
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	С	П	П	П	П	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	Д	Д	К	К	К	К	К	К	К	К	К									
Т			Теоретичне навчання						С			Екзаменаційна сесія						Н			Навчальна практика						П			Виробнича практика						Р			Випускна робота						К			Канікули						Д			Д		

Бюджет часу

Теор. навч.	Сесія	Держ. атест.	Навч. практ.	Вироб. практ.	Квал. робота	Канікули	Всього
27	5	2		6		11	51

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:										форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:										Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни			
		екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень				екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень						
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.					інд. зан.	всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.		лаб. зан.	інд. зан.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (12 тижнів)																
1	Основи охорони праці																*			2,0	60	20	10	10			40	1,0	1,0			БЖ	
2	ДСВНЗ		*		2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5																		ФМТПО	
3	ДВВС "Д" (Релігієзнавство)																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			Філософ.	
4	Політологія	*			2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0																		Політол.	
5	ДВВС "Е" (Етика, естетика)																*			1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			Філософ.	
6	СУМ з практикумом		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ППО	
7	Організація і управлін. в ППП																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО	
8	Основи дефектології																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО	
9	Дитяча література	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0																		ФМТПО	
10	Мет. НОГ "Математика" в ППП	*			3,5	105	38	14	24			67	1,0	2,0				*														ФМТПО	
11	Методика навч.укр.мови	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0				*														ФМТПО	
12	Фізична культура з МН		*		4,0	120	42	28	14			78	2,0	1,0																		ТМФКС	
13	Муз.вих. з МН та муз.інструмент		*		2,5	75	30	8	8		14	45	0,5	0,5		1,0																ФМТПО	
14	Методика виховної роботи																*			3,0	90	32	12	20			58	1,0	2,0			ППО	
15	Педтехнології в ППП																*			4,0	120	42	22	20			78	2,0	2,0			ППО	
16	С/К "Осн.сценічн майст."		*		1,5	45	18	4	14			27	0,5	1,0																		ФМТПО	
17	Основи психодіагностики		*		2,5	75	26	14	12			49	1,0	1,0																		Загальн.пси	
18	Основи програмування	*			3,0	90	30	14	16			60	1,0	1,0																		Інформ.	
19	Метод. викл.інформ.у ППП				2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5			*			1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			ФМТПО	
20	Основи інтернет																*			1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			Інформ.	
21	Пед. (вироби.) прак.в шк.																			9,0	270						270						
22	Державна атестація																			3,0	90						90						
	Всього	5	6		30,0	900	328	154	160		14	572	13,0	11,5		1,0	4	5	1	30,0	900	190	96	94			710	9,0	9,0				

5

Практика				
№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (виробнича) практика в школі	6	270 / 9	екзамен

Державна атестація	
Назва	Семестр
Тестовий екз.з педагог. і ВП психол	8
Комплексний екз. з метод.викл.	8

Директор _____ (_____) Дата _____
Начальник навчально-методичного управління (Чупровський М.В.) Дата _____

Зат вердж ую

Проректор _____

" ____ " _____ 20__ р.

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на 2016 - 2017 навчальний рік

Напрямок підготовки: 6.013 Початкова освіта Спеціалізація: Англійська мова і література

ОКР: бакалавр

Форма навчання: денна

Курс: *чет верт ий***Графік навчального процесу****Бюджет часу**

Вересень		Жовтень		Листопад		Грудень		Січень		Лютий		Березень		Квітень		Травень		Червень		Липень		Серпень																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
Номер тижня																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	С	П	П	П	П	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
27	5	2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													

Т	Теоретичне навчання		С	Екзаменаційна сесія		СР	Самостійна робота		П	Виробнича практика		Р	Випускна робота		К	Канікули		Д	Державна атестація	
---	---------------------	--	---	---------------------	--	----	-------------------	--	---	--------------------	--	---	-----------------	--	---	----------	--	---	--------------------	--

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.	всього					аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	практ. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (12 тижнів)																	
1	Основи охорони праці																*			2,0	60	20	10	10			40	1,0	1,0			БЖ		
2	ДСВНЗ		*		2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5																		ФМТПО		
3	ДВНЗ "Д" (Релігієзнавство)																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			Релігієзн.		
4	Політологія	*			2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0																		Політол.		
5	ДВНЗ "Е" (Етика, естетика)																	*		1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			Філософ.		
6	СУМ з практикумом		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ППО		
7	Організація і управлін. в ППШ																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО		
8	Основи дефектології																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО		
9	Дитяча література	*			2,0	60	22	8	16			38	0,5	1,0																		ФМТПО		
10	Мет. НОГ "Математика в ППШ"	*			3,5	105	38	14	24			38	1,0	2,0					*													ФМТПО		
11	Методика навч.укр.мови	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0					*													ФМТПО		
12	Фізична культура з МН		*		4,0	120	42	28	14			78	2,0	1,0																		ТМФКС		
13	Музичне виховання з МН і муз.інструмент		*		2,5	75	30	8	8		14	49	0,5	0,5		1,0																ФМТПО		
14	Методика виховної роботи																*			3,0	90	32	12	20			58	1,0	2,0			ППО		
15	Педтехнології в ППШ																*			4,0	120	42	22	20			78	2,0	2,0			ППО		
16	СК "Осн.сценічн майст."		*		1,5	45	18	4	14			27	0,5	1,0																		ФМТПО		
17	Основи психодіагностики		*		2,5	75	26	14	12			49	1,0	1,0																		Загальн.псих.		
18	ПКАМ				3,5	105	36		36			69		2,0			*			3,0	90	34		34			56		3,0			ППО		
19	Методика навч.англ.мови		*		1,5	45	16	8	8			29	0,5	0,5																		ППО		
20	Пед.(вироби.)практ.в шк.																			9,0	270						270							
21	Державна атестація																			3,0	90						90							
	Всього	4	7		30,0	900	328	134	182	10	14	547	9,5	12,5		1,0	4	4	1	30,0	900	192	80	112			708	7,5	10,5					

Практика

№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (виробнича) практика в школах	6	270/9	екзамен

Державна атестація

Назва	Семестр
Тестовий екз з педаг.і псих.	8
Комплекс.іспит з метод.внк.	8

Директор/Декан _____ (_____)

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

Дата _____

ОКР: бакалавр
Форма навчання: денна
Курс: *чет верт ий*

Т	Теоретичне навчання	С	Екзаменаційна сесія	Н	Навчальна практика	П	Виробнича практика	Р	Випускна робота	К	Канікули	Д	Державна атестація
---	---------------------	---	---------------------	---	--------------------	---	--------------------	---	-----------------	---	----------	---	--------------------

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:										форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни	
		екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень				екзамен	залік	курсова		семестр						тиждень							
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	прак. (сем.) зан.	лаб. зан.					інд. зан.	всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	прак. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (12 тижнів)																
1	Основи охорони праці																*			2,0	60		20	10	10			40	1,0	1,0			БЖ
2	ДСВНЗ		*		2,0	60	22	14	8			38	1,0	0,5																		ФМТПО	
3	ДВНЗ "Д" (Релігієзнавство)																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			Релігієзн.	
4	Політологія	*			2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0																		Політол.	
5	ДВНЗ "Е" (Етика, естетика)																	*		1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			Філософ.	
6	СУМ з практикумом		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0																		ППО	
7	Організація і управлін. в ППШ																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО	
8	Основи дефектології																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО	
9	Дитяча література	*			2,0	60	22	8	16			38	0,5	1,0																		ФМТПО	
10	Мет. НОГ "Математика в ППШ"	*			3,5	105	38	14	24			38	1,0	2,0					*													ФМТПО	
11	Методика навч.укр.мови	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0					*													ФМТПО	
12	Фізична культура з МН		*		4,0	120	42	28	14			78	2,0	1,0																		ТМФКС	
13	Музичне виховання з МН і муз.інструмент		*		2,5	75	30	8	8		14	49	0,5	0,5		1,0																ФМТПО	
14	Методика виховної роботи																*			3,0	90	32	12	20			58	1,0	2,0			ППО	
15	Педтехнології в ППШ																*			4,0	120	42	22	20			78	2,0	2,0			ППО	
16	СК "Осн.сценічні майст."		*		1,5	45	18	4	14			27	0,5	1,0																		ФМТПО	
17	Основи психодіагностики		*		2,5	75	26	14	12			49	1,0	1,0																		ППО	
18	Муз.вих з МН		*		1,0	30	12	6	6			18	0,5	0,5																		ФМТПО	
19	С/к Орг.і кер вок.анс.				1,5	45	16	4			12	29	0,5			1,0																ППО	
20	Хоровий клас																*			2,0	60	20		20			40		1,5			ППО	
21	Диригування				1,0	30	10				10	20				1,0	*		1,0	30	10				10	20					1,0	ППО	
22	Осн.муз.інструм.	*			1,5	45	15				15	30				1,0																ППО	
23	Пед.(виробн.)прак.в шк.																			9,0	270						270						
24	Державна атестація																			3,0	90						90						
	Всього	5	7		30,0	900	329	136	144	10	51	546	10,0	10,5		4,0	3	6	1	30,0	900	188	80	98		10	712	7,5	9,0		1,0		

Практика				
№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (виробнича) практика в школах	6	270/9	екзамен

Державна атестація	
Назва	Семестр
Тестовий екз.з педаг.і псих.	8
Комплек.іспит з метод.вик.	8

Директор/Декан _____ (_____)
Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____
Дата _____

TAB]

Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____

ОКР: бакалавр
Форма навчання: денна
Курс: *чет верт ий*

Бюджет часу

Вересень																																																				Жовтень					Листопад					Грудень					Січень					Лютий					Березень					Квітень					Травень					Червень					Липень					Серпень				
Номер тижня																																																																																																										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52																																																							
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	СР	К	К	С	С	С	П	П	П	П	П	П	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	С	С	Д	Д	К	К	К	К	К	К	К	К	К																																																							
Т	Теоретичне навчання								С	Екзаменаційна сесія								СР	Самостійна робота								П	Виробнича практика								Р	Випускна робота								К	Канікули								Д	Державна атестація																																																			

№	Навчальна дисципліна	форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												форми контролю			кредитів ЄКТС	Кількість годин на:												Кафедра, яка забезпечує читання дисципліни
		екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					екзамен	залік	курсова		семестр							тиждень					
						всього	аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	прак. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.	всього					аудиторні	лекції	практ. (сем.) зан.	лаборат. заняття	індивід. заняття	самост. робота	лекції	прак. (сем.) зан.	лаб. зан.	інд. зан.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Перший семестр (15 тижнів)																	Другий семестр (12 тижнів)																	
1	Основи охорони праці																*			2,0	60	20	10	10			40	1,0	1,0			БЖ		
2	ДСВНЗ		*		2,0		22	14	8			38	1,0	0,5				*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ФМТПО		
3	ДВНЗ "Д" (Релігізнавство)																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			Релігізн.		
4	Політологія	*			2,0	60	24	12	12			36	1,0	1,0				*		1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			Політол.		
5	ДВНЗ "Е" (Етика, естетика)																	*		1,5	45	16	6	10			29	0,5	1,0			Філософ.		
6	СУМ з практикумом		*		3,0	90	32	16	16			58	1,0	1,0				*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО		
7	Організація і управлін. в ППШ																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО		
8	Основи дефектології																	*		1,5	45	16	10	6			29	1,0	0,5			ППО		
9	Дитяча література	*			2,0	60	22	8	16			38	0,5	1,0																		ФМТПО		
10	Мет. НОГ "Математика в ППШ"	*			3,5	105	38	14	24			38	1,0	2,0					*													ФМТПО		
11	Методика навч.укр.мови	*			2,0	60	22	8	14			38	0,5	1,0					*													ФМТПО		
12	Фізична культура з МН		*		4,0	120	42	28	14			78	2,0	1,0																		ТМФКС		
13	Музичне виховання з МН і муз.інструмент		*		2,5	75	30	8	8		14	49	0,5	0,5		1,0																ФМТПО		
14	Методика виховної роботи																*			3,0	90	32	12	20			58	1,0	2,0			ФМТПО		
15	Педтехнології в ППШ																*			4,0	120	42	22	20			78	2,0	2,0			ППО		
16	СК "Осн.сценічн майст."		*		1,5	45	18	4	14			27	0,5	1,0																		ФМТПО		
17	Основи психодіагностики		*		2,5	75	26	14	12			49	1,0	1,0																		ППО		
18	ТМ класичного танцю	*			2,0	60	20		20			40		1,5																		ФМТПО		
19	ТМ нар.-сцен.танцю																	*		1,5	45	16		16			29		1,0			ФМТПО		
20	ТМ сучасного танцю																*			1,5	45	16		16			29		1,0			ФМТПО		
21	Мис.балатмейстра		*		2,0	60	20		20			40		1,5																		ФМТПО		
22	Нар.кост.і сцен.оформ.				1,0	30	10	4	6			20	0,5	0,5																		ФМТПО		
23	Пед (виробн.)прак в шк.																			9,0	270						270							
24	Державна атестація																			3,0	90						90							
	Всього	5	7		30,0	900	326	130	184	10	14	549	9,5	13,5		1,0	4	5	1	30,0	900	190	80	110			710	7,5	9,5					

Практика				
№ з/п	Назва практики	Кількість тижнів	Кількість годин	Форма контролю
1	Педагогічна (виробнича) практика в школах	6	270/9	екзамен

Державна атестація	
Назва	Семестр
Тестовий екз.з педаг.і псих.	8
Комплек.іспит з метод.вик.	8

Директор/Декан _____ (_____)
Начальник навчально-методичного управління (Чупровська М.Я.)

Дата _____
Дата _____

7. АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОКР «БАКАЛАВР» 013 «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

1. ЦИКЛ ГУМАНІТАРНОЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: Історія України

Статус: нормативна

Рік: 1, семестр: 1

Мета: з позиції історичного досвіду формування сучасного мислення сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, а також почуття патріотизму, історичної науково обґрунтованої свідомості.

Завдання: вивчення дисципліни дає можливість студентам отримати у систематизованому вигляді знання про сутність історичної науки, її основну проблематику, історію та сучасний стан розвитку. У процесі вивчення курсу студенти повинні оволодіти сучасними методами історичного пізнання, історичним термінологічно-понятійним апаратом; зрозуміти сутність, природу та генезис історичних явищ, вміти здійснювати їх аналіз та узагальнення, з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і процесів; виважено оцінювати роль суб'єктивних і об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах вітчизняної історії; знати основні праці вітчизняних і зарубіжних істориків, присвячених актуальним проблемам історії України.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Історія української культури

Статус: нормативна

Рік: 1, семестр: 2

Мета: ознайомлення студентів з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію тощо.

Завдання: виклад курсу спрямований на вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей запозичення культурних цінностей інших народів, порівняльного аналізу ролі і місця вітчизняної культури у контексті світових та європейських культуротворчих процесів; формування та розвитку високої внутрішньої культури майбутніх фахівців на основі вивчення досягнень і закономірностей розвитку української національної культури.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Філософія**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 2

Мета: формування філософської культури та пізнання навколишнього світу і самого себе, навичок застосування філософської методології.

Завдання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати: основні філософські категорії та загальнонаукові методи, структуру філософського знання, базові уявлення про основи філософії, що необхідні для формування власного логічно обґрунтованого світогляду, основні філософські концепції щодо закономірностей розвитку економіки, історії та права, причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства, концептуальні світоглядні основи сучасної культури громадянського суспільства в умовах інформаційної цивілізації; уміти: змістовно оперувати набутими історико-філософськими знаннями при аналізі основних течій та напрямів філософії, володіти категоріальним базисом філософії для розкриття сутності явищ та процесів людського буття, взаємодії філософських теорій з іншими галузями гуманітарного знання.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Українська мова за професійним спрямуванням**

Статус: нормативна

Рік: 2-3, *семестр:* 3, 5

Мета: підготувати грамотних, висококваліфікованих педагогів, які добре володіють українською мовою і вільно користуються нею в різних сферах, особливо в професійній, діловій і науковій.

Завдання: ознайомити студентів зі специфікою мови ділових документів, виробити у них практичні навички правильно складати й оформляти ділові папери; поновити і поглибити знання з української мови, здобуті ними в середніх навчальних закладах, дати лінгвістичну освіту, необхідну для вільного правильного користування українською літературною мовою; підняти рівень культури усного й писемного мовлення, сформуванню професійний словник та збагатити знання студентів відомостями з різних галузей науки.

Основний зміст: мова ділових документів різного типу, її специфіка, загальні вимоги до складання і оформлення документів, українська літературна мова, її фонетика, орфоєпія, орфографія, лексикологія, фразеологія, лексикографія, морфологія, синтаксис і пунктуація, культура української мови і культура мови ділових документів, професійна термінологія.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: залік (3 семестр), екзамен (5 семестр)

2. ЦИКЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ ТА ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: **Сучасні інформаційні технології з основами інформатики**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: навчальний предмет передбачає формування у фахівців теоретичної бази знань та практичних вмінь і навичок для ефективного використання інформаційних потоків, застосування інформаційних технологій і їх засобів.

Завдання: оволодіння теоретичними засадами, що стосуються інформаційних процесів та ресурсів їх використання у професійній діяльності; технічних ресурсів та комп'ютерних систем, телекомунікаційних та інформаційних технологій, формування інформаційної культури фахівців, необхідної для ефективної підготовки до роботи в інформаційному середовищі.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Екологія дитинства**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: підготувати майбутніх вчителів початкових класів до організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу у початкових класах; розширити загальноосвітній світогляд студентів щодо проблеми організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в 1-4 класах; ознайомити майбутніх вчителів початкових класів з деякими сучасними здоров'язберігаючими і здоров'яформуючими педагогічними технологіями.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати сутність і види здоров'язберігаючих педагогічних технологій; зміст і методику використання оздоровчих технік в навчально-виховному процесі початкової школи; вміти аналізувати літературу з проблеми організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу у початкових класах; виготовляти необхідний наочний дидактичний матеріал; володіти сучасними здоров'язберігаючими освітніми технологіями; творчо використовувати педагогічні надбання щодо організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами генетики та валеології**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: сприяти формуванню професійно компетентної та творчої особистості майбутнього вчителя початкових класів на основі засвоєння студентами необхідного обсягу анатомічних, фізіологічних, гігієнічних знань, який необхідний для збереження здоров'я школярів, підтримання їх високої працездатності, розуміння особливостей психології дитини, розвитку її здібностей та якостей, здійснення особистісно-орієнтованого навчання і виховання молодшого школяра.

Завдання: забезпечити оволодіння студентами методами наукового дослідження (оцінювати стан фізичного розвитку учня, давати оцінку повітряно-світлового режиму класної кімнати, шкільного розкладу, уроку, перерв, навчальних приміщень, гігієнічному вихованню учнів у школі тощо).

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Основи природознавства та суспільствознавства**

Статус: нормативна

Рік: 1 семестр: 2

Мета: оволодіння майбутніми вчителями початкових класів необхідними теоретичними та практичними знаннями для якісного викладання природничих дисциплін в початкових класах, розширити загальний розвиток в пізнання природи і природних явищ.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати основні фізико-географічні поняття та суть головних процесів, які відбуваються в географічній оболонці Землі; мати сучасні наукові уявлення про будову і походження Всесвіту та нашої Сонячної системи, існуючі тісні взаємозв'язки між географічними об'єктами, процесами і явищами, найбільш поширені мінерали та гірські породи, будову рельєфу нашої планети, будову атмосфери Землі, будову і властивості гідросфери Землі; знати методи вивчення клітин, форму, будову та розмір клітин, основи фізіологічних процесів, які проходять у клітинах, роль вегетативних органів рослинного світу, процесів фотосинтезу, систематику рослинного світу, будову і фізіологічні процеси, що проходять в тваринних клітинах і організмі в цілому, видовий склад основних типів і класів тварин, особливості зовнішньої і внутрішньої будови нижчих і вищих тваринних організмів; вміти визначати на картах географічні координати точок; описувати фізичні властивості мінералів; складати фізико-географічні характеристики об'єктів; проводити спостереження за погодою; графічно оформляти результати спостережень за погодою; розрахувати температуру та атмосферний тиск з висотою; використовувати отримані знання для пояснення явищ, які відбуваються в географічній оболонці, розрізняти особливості морфологічної і анатомічної будови мікроорганізмів, водоростей, слизовиків, грибків, розпізнавати рослин за визначником; досконало володіти методами збирання, монтування гербарію, розпізнавати рослин на рівні їх росту і розвитку;

визначити систематичну належність тваринного організму; розрізняти органи зовнішньої і внутрішньої будови тваринних організмів різного ступеня розвитку; відрізняти види комах на різних стадіях метаморфозу; користуватись картами і схемами міграції і перельоту птахів, що населяють територію Прикарпаття.

Тривалість – 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Іноземна мова**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1-2

Мета: полягає у практичному оволодінні студентами різними видами мовної діяльності відповідно до профілю факультету.

Завдання: оволодіння вміннями вільно читати і розуміти суспільно-політичну, економічну, а також художню літературу; користуватися усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної та педагогічно-психологічної тематики; перекладати тексти з іноземної мови на рідну; реферувати педагогічну літературу рідною та іноземною мовами.

Основний зміст: передбачає оволодіння базовими знання з іноземної мови, включаючи корективний курс фонетики, а також курси лексики, граматики та знання ділової та фахової іноземної мови.

Тривалість: 180 год.

Форма контролю: екзамен (2 семестр)

Навчальна дисципліна: **Математика**

Статус: нормативна

Рік: 1-3, *семестр:* 2-5

Мета: навчити студентів основним поняттям і методам вищої математики, теорії ймовірності та математичної статистики, необхідним для вивчення курсу фізики та математичних методів географії і спеціальних дисциплін, що використовують математичні методи, а також сформувати у студентів такі якості і властивості, які дозволять їм самостійно вивчати ті розділи математики, які можуть бути потрібні додатково в практичній і дослідницькій роботі в напрямку природничих наук.

Завдання: формування умінь у студентів: застосовувати одержані теоретичні знання для практичного використання; вільно володіти математичною термінологією та символікою; користуватися навчальною та науковою літературою з математики для самостійної роботи з метою розширення математичних знань.

Основний зміст: Множини і операції над множинами. Декартовий добуток множин. Елементи комбінаторики і логіки. Відношення і їх властивості. Числові вирази. Числові рівності і нерівності. Рівняння, системи рівнянь. Нерівності. Системи та сукупності нерівностей. Рівняння лінії. Функції та їх властивості.

Кількісна теорія множини цілих невід'ємних чисел. Системи числення. Відношення подільності. НСК, НСД. Основна теорема арифметики. Від'ємні числа. Цілі числа. Раціональні додатні числа. Дійсні числа. Аксиоматичний метод побудови геометрії. Основні геометричні поняття. Поняття величини. Адитивно-скалярні величини. Площа фігури.

Тривалість: 360 год.

Форма контролю: залік (3 семестр), екзамен (2, 4, 5 семестри)

Навчальна дисципліна: **Сучасна українська мова з практикумом**

Статус: нормативна

Рік: 1-4, *семестр:* 2-7

Мета: дати системні знання фонетичної, лексичної, граматичної структури української мови та виробити практичні навички лінгвістичного аналізу тексту і забезпечити студентам практичне володіння усним і писемним літературним мовленням.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати основні етапи розвитку української літературної мови, місце і роль української мови в сучасному суспільному житті України, основні законодавчі документи про мову, характерні риси діалектів, особливості роботи мовних органів, фізіолого-артикуляційну характеристику звуків, фонетичні явища, морфонологічні зміни в системі мови, морфемну, граматичну структуру сучасної української мови, систему орфографічних правил української мови, основні відомості з лексикології та фразеології української мови, правила пунктуації; вміти записувати текст фонетичною транскрипцією, розпізнавати та аналізувати фонетичні та морфонологічні явища у словах, володіти орфографічними, пунктуаційними та орфоепічними нормами сучасної української літературної мови, культурою усного і писемного мовлення, вміти каліграфічно писати на дошці та в зошитах; вміти опрацьовувати наукову лінгвістичну літературу, застосовувати новітні технічні засоби навчання, аналізувати шкільні підручники і посібники з української мови.

Тривалість: 465 год.

Форма контролю: екзамен (3, 6 семестри), залік (2, 7 семестри)

Навчальна дисципліна: **Основи медичних знань та охорони здоров'я**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 3

Мета: навчальна дисципліна орієнтована на засвоєння студентами теоретичних основ і сучасних принципів охорони здоров'я; методів вивчення та оцінки стану здоров'я населення у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають; організації діяльності закладів охорони здоров'я, методів аналізу та оцінки якості надання медичної допомоги населенню; технологій розробки управлінських рішень, спрямованих на поліпшення стану здоров'я населення та

якості медичної допомоги.

Завдання: вивчення законодавчих та організаційних основ функціонування й методів оцінки діяльності основних галузей (підсистем) і закладів охорони здоров'я, взаємодії між ними та суміжними немедичними галузями, основ управління системою охорони здоров'я.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Іноземна мова (практика усного і писемного мовлення)**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 4

Мета: формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.

Завдання: курс іноземної мови передбачає ознайомлення студентів з умовами формування й розвитку фонетичної, лексичної та граматичної системи іноземної мови, узагальнення відомостей та уявлень студентів про етапи розвитку іноземної мови, її граматичну будову, ознайомлення студентів з сучасними лінгвістичними підходами та тенденціями мовленнєвого вжитку; вивчення граматичних і лексико-стилістичних ознак іноземної мови; формування навичок практичного володіння іноземною мовою.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік (4 семестр)

3. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальна дисципліна: **Основи педагогіки зі вступом**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: сформувати систему знань про зміст педагогічної діяльності, її сутність та роль у сучасному суспільстві, основні шляхи оволодіння вчительською професією; розкрити теоретичні основи педагогіки як науки про освіту, навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку, що є базою, на якій будуються технології навчально-виховної роботи у початковій школі.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати соціальну сутність, види, структуру педагогічної діяльності; функції педагогічної діяльності; вимоги до особистості вчителя; роль та завдання школи I ступеня; систему вищої педагогічної освіти України, її структуру, завдання; принципи та основні форми організації навчально-виховного процесу у ВНЗ;

особливості організації та здійснення самостійної роботи; систему підготовки до педагогічного спілкування; умови побудови системи самовиховання; предмет і завдання педагогіки початкової школи, її основні категорії; джерела і галузі педагогіки; філософські основи педагогіки; методологію педагогічної науки; загальну характеристику методів науково-педагогічних досліджень; систему освіти і виховання в Україні та принципи її побудови; особливості організації педагогічного процесу як цілісної системи; чинники розвитку і формування особистості молодшого школяра; вміти діагностувати власні здібності до педагогічної діяльності; обирати методи, форми, та засоби самовдосконалення; опрацьовувати зміст навчального матеріалу; раціонально організовувати навчальний час; адаптуватися до умов навчання у ВНЗ, специфіки його організації, видів контролю та оцінювання результатів навчальної діяльності; розкривати суть основних категорій педагогіки та використовувати їх у педагогічній діяльності; характеризувати систему і структуру освіти в Україні; розкривати суть та особливості чинників розвитку і формування особистості молодшого школяра; аналізувати різноманітні педагогічні явища і процеси; проектувати та моделювати хід протікання педагогічних явищ і ситуацій.

Тривалість: 180 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Загальна психологія**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: знати основи загальної психології, види діяльності і спілкування, зміст пізнавальних процесів (увага, відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уявлення), емоційно-вольові сфери (почуття, воля), індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності); особливості вікової та педагогічної психологій.

Завдання: застосовування психологічних знань для організації діяльності і спілкування особистості; визначати засоби і прийоми психологічного впливу на особистість; розробляти технології управління дитячим колективом; володіти високою психологічною культурою в виробничій діяльності та побуті.

Основний зміст: Предмет та завдання курсу, природа психічних явищ, закономірності їх перебігу у форм і пізнавальних, емоційних та вольових психологічних процесів, психічних станів та властивостей особистості, методи їх дослідження. Особистість, її психологічна структура, зокрема, спрямованість, ціннісні орієнтації, самооцінка, рівень домагань, потреби, мотиви тощо. Вікова психологія. Розвиток психіки в онтогенезі, вікова періодизація психічного розвитку. Педагогічна психологія. Теорія навчання та виховання в різних психологічних школах. Закономірності навчальної діяльності та розвитку особистості у процесі навчання.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Історія освіти**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: ознайомити майбутніх учителів початкової школи із світовими та вітчизняними досягненнями у галузі педагогічної науки, педагогічною діяльністю і творчою спадщиною видатних педагогів минулого і сучасності, формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати передумови розвитку педагогічних процесів, явищ, феноменів у різні історичні періоди; еволюцію та взаємозалежність мети і завдань, змісту навчання і виховання підростаючого покоління від рівня економічного, соціально-політичного, наукового і культурного розвитку суспільства; внесок західноєвропейських та українських педагогів у розвиток школи та педагогічної думки; вміти самостійно оволодівати історико-педагогічними знаннями; здійснювати аналіз нормативних, теоретичних і архівних джерел; спів ставляти, порівнювати педагогічні явища для вироблення вміння застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Основи культури і техніки мовлення**

Статус: нормативна

Рік: 1, *семестр:* 2

Мета: зацікавити студентів нормативно спілкуватися, ознайомити з мовознавчою наукою, її здобутками і перспективами; ґрунтовно та системно засвоїти норми сучасної української літературної мови, охарактеризувати мову і мовлення в аспекті лінгводидактики.

Завдання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати функції мови та мовлення; правила мовлення; структурну організацію тексту; партитуру тексту; вміти виразно, нормативно правильно і логічно висловлювати думку; самостійно удосконалювати техніку мовлення; слідувати за частотою власного мовлення та учнів; писати текстові матеріали з дотриманням основних вимог щодо структурної організації тексту.

Основний зміст: Культура мовлення як предмет вивчення. Функції мови та мовлення. Основні комунікативні ознаки культури мовлення. Правильність мовлення (нормативність, логічність, чистота). Точність мовлення (аналіз мовних помилок, редагування текстів). Логічність мовлення як ознака кожного функціонального стилю літературної мови. Багатство мовлення (лексичне, фразеологічне, семантичне). Чистота мовлення (просторічні слова, жаргонізми, діалектна лексика, канцеляризми і професіоналізми). Виразність мовлення й

структурна організація тексту. Партитура тексту.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Психологія вікова і педагогічна**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 3

Мета: забезпечення усвідомлення студентами значущості знань про віковий розвиток психіки дітей на основних вікових етапах їх становлення як особистості і як суб'єкта різних видів діяльності.

Завдання: формування у студентів наукових і практичних знань з вікової і педагогічної психології як скоординованої системи основних наукових понять і категорій: психічний розвиток; дозрівання; рушійні сили розвитку; соціалізація; зростання; формування; еволюція та інволюція; старіння; деформація психічного розвитку; соціальна ситуація розвитку; психологічні новоутворення; провідна діяльність; інтеріоризація та екстеріоризація; зона найближчого розвитку; кризи психічного розвитку; періодизація вікових етапів психічного розвитку; хронологічний вік; соціальний вік; психологічний вік; мудрість; життєвий шлях; життєва траєкторія; життєві плани; формування у студентів прикладних умінь стосовно застосування знань з вікової психології в практиці педагогічної діяльності; формування дослідницьких умінь і навичок організації і проведення психологічних досліджень, які були б спрямовані на вивчення ролі вікових факторів динаміки психіки.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Дидактика**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 4

Мета: розкрити теоретико-практичні основи дидактики як науки про організацію навчального процесу з учнями молодшого шкільного віку; сформувані у студентів відповідні професійні уміння та навички, навчити використовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.

Завдання: формування у студентів цілісної системи знань про організацію та здійснення навчально-вихованого процесу в сучасній школі; вироблення у майбутніх педагогів, на основі засвоєного матеріалу, комплексу педагогічних умінь та навичок відповідно до потреб початкової школи; комплексна підготовка студентів до практичної діяльності у школі I-III ступеня; розвиток фахової компетентності вчителя початкових класів.

Основний зміст: предмет і завдання дидактики та основні дидактичні концепції; основні дидактичні категорії; теоретичні основи процесу навчання; види навчання та підходи до організації навчального процесу в початковій школі;

шляхи, форми, методи оптимізації навчального процесу в початковій школі; причини втрати інтересу до навчання, способи діагностики навчання учнів молодшого шкільного віку.

Тривалість: 150 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Теорія і методика виховання**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 4

Мета: озброїти студентів знаннями теоретичних основ сучасної методики виховної роботи, уміннями і навичками, необхідними для успішного виховання учнів в умовах сьогодення.

Зміст дисципліни: Українська національна система виховання. Виховна система школи, класу: сутність, структура. Характеристика основних компонентів. Методика виховної роботи з учнями молодшого шкільного віку. Діагностика вихованості школяра. Вимоги до особистості педагога-вихователя. Методика виховного впливу педагога на вихованців. Форми виховної діяльності. Колективне творче виховання. Методика родинно-сімейного виховання дітей. Методика педагогічної взаємодії вчителів, батьків, громадськості та учнів. Особливості форм та методів роботи вчителя з батьками учнів. Методика роботи класного керівника. Основні обов'язки та завдання класного керівника. Планування виховної роботи. Методика організації та проведення виховних заходів. Методика виховної роботи з різними категоріями дітей. Методика роботи з виховання культури поведінки молодших школярів. Методика організації виховної роботи в групі продовженого дня. Виховна робота в загальноосвітніх навчальних закладах інтернатного типу. Технологія виховної роботи в початкових класах.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура»**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 4

Мета: забезпечити оволодіння майбутніми учителями початкових класів технологіями навчання основам здоров'я учнів 1-4 класів.

Завдання: ознайомити студентів з інтерактивними методами навчання основам здорового способу життя; надати майбутнім вчителям методичні рекомендації щодо проведення окремих уроків «Основи здоров'я» та позакласних й позашкільних заходів здоров'яформуючого спрямування з учнями 1-4 класів; сприяти творчій ініціативі майбутніх учителів, їх умінню інтегрувати в навчально-виховний процес з формування здорового способу життя молодших школярів психолого-педагогічні знання та знання з валеології й безпеки життєдіяльності;

формувати у студентів уміння швидко адаптуватися до нової інформації щодо проблем формування здорового способу життя дітей і молоді.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Музичне мистецтво з методикою навчання**

Статус: нормативна

Рік: 2, *семестр:* 4

Мета: сформувати практичні навички та вміння, необхідні для вирішення завдань музично-естетичного виховання учнів початкових класів.

Завдання: курс орієнтований на цілеспрямоване вивчення основних дисциплін музичного циклу; засвоєння музичного репертуару шкільної програми для початкових класів; оволодіння методикою розвитку музичного сприймання, вокального та музично-ритмічного розвитку учнів молодших класів, методами та прийомами організації різних типів уроків музики у початковій школі та їх структурних елементів.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Трудове навчання з практикумом**

Статус: нормативна

Рік: 2-3, *семестр:* 4-5

Мета: підготовка майбутніх учителів початкових класів до виконання завдань трудового навчання молодших школярів відповідно до Державного стандарту вищої педагогічної освіти; формування базового поняттєво-категорійного, теоретичного і методологічного апарату.

Завдання: ознайомити студентів з традиційними і нетрадиційними методами трудового навчання; надати майбутнім вчителям методичні рекомендації щодо проведення окремих уроків праці та позакласних й позашкільних заходів з трудового виховання з учнями 1-4 класів; сприяти творчій ініціативі майбутніх учителів, їх умінню інтегрувати в навчально-виховний процес з трудового навчання молодших школярів психолого-педагогічні знання та знання з основ сучасного виробництва; формувати у майбутніх фахівців уміння швидко адаптуватися до нової інформації щодо проблем трудового навчання і виховання дітей і молоді.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: залік (4, 5 семестри)

Навчальна дисципліна: **Образотворче мистецтво з методикою навчання**

Статус: нормативна

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: сформувати знання, уміння та навички у студентів, необхідних для

виконання у подальшому функцій учителя-предметника, вихователя, набуття практичних знань, умінь та навиків як з основ педагогічного малюнка, так і з методики викладання образотворчого мистецтва у початкових класах загальноосвітньої школи.

Завдання: закріпити та поглибити знання з психолого-педагогічних та фахових дисциплін; опанувати специфіку педагогічної діяльності в початкових класах; розвивати вміння проводити різні форми навчально-виховної та позакласної роботи з використанням сучасних технологій навчання.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Педагогічна майстерність**

Статус: нормативна

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: ознайомити студентів з особливостями педагогічної діяльності та педагогічної майстерності вчителів початкових класів; показати шляхи вдосконалення педагогічної майстерності.

Завдання: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати основні вимоги, які ставить суспільство перед сучасним творчим учителем початкової школи; сутність і компоненти педагогічної майстерності; оптимальний спосіб організації навчально-виховного процесу з молодшими школярами; стилі і моделі педагогічного спілкування; педагогіку як практичну режисуру; менеджмент навчання; професійно-педагогічний тренінг; вміти здійснювати навчально-виховний процес у початковій школі з використанням оптимального способу його організації; планувати навчально-виховну роботу; моделювати і проводити з використанням імітаційного моделювання, рольової та ділової гри виховні заходи та уроки з учнями молодшого шкільного віку, їх аналізувати; творчо настроюватися на майбутню педагогічну діяльність; керувати своєю мимічною і пантомімічною виразністю, мовленням; формувати педагогічну увагу, спостережливість, уяву; переконувати, навіювати, слухати дітей.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Педагогічна психологія**

Статус: нормативна

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: дати студентам фундаментальні знання психологічних особливостей і закономірностей інтелектуального та особистісного розвитку людини під час навчання та виховання; розкрити механізми і закономірності засвоєння особистісного соціокультурного досвіду, особливості його структурування, збереження в індивідуальній свідомості та використання у різних ситуаціях, психологічні особливості педагогічної діяльності.

Завдання: забезпечити можливість з'ясування студентами сутності основних психологічних закономірностей педагогічного впливу на учнів, котрий у тій чи іншій мірі гарантує їх особистісний розвиток, що відбувається в умовах цілеспрямованого навчання і виховання; навчити студентів аналізувати життєві приклади негативного і позитивного формуючого впливу тих факторів, які складно зорганізувати у педагогічну систему (соціальне на учіння); сформувати в студентів: досвід (практичні уміння і навички) самостійного опанування основних змістових елементів педагогічної психології (теоретичних і практичних розділів); розуміння специфіки предмету педагогічної психології як галузі наукових теоретичних знань і науково-дослідної практики; умінь і навичок, що можуть забезпечити спроможність проведення самостійних психолого-педагогічних досліджень в умовах освітнього середовища; формувати в студентів уміння і навички психолого-педагогічного інтерв'ювання, публічного виступу на наукових конференціях, батьківських зборах тощо; забезпечити можливість осмислення студентами сутнісних характеристик моралі і моральності, душевності і духовності і т. ін. як цінностей і психологічних феноменів.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Методика навчання освітніх галузей «Природознавство і суспільствознавство»**

Статус: нормативна

Рік: 3, *семестр:* 5-6

Мета: підготовка майбутнього вчителя початкової школи до викладання навчальної дисципліни «Я і Україна» у рамках освітньої галузі «Людина і світ».

Завдання: розкрити освітні, розвивальні та виховні цілі курсу та його місце в системі початкової загальноосвітньої школи; обґрунтувати психолого-педагогічні умови формування в учнів початкових класів природничих знань; розкрити методи, методичні прийоми та форми організації процесу навчання природознавства, критерії їх відбору; раціонально добирати зміст, форми, методи та методичні прийоми для формування у молодших школярів пропедевтичних природничих знань; розвивати у студентів вміння самостійно працювати з науково-методичною літературою та навчальними посібниками.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Методика виховної роботи в ЛОТ**

Статус: нормативна

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: полягає в опануванні форм, методів і засобів виховної роботи в умовах літнього оздоровчого табору; ознайомлення з нормативно-правовою базою функціонування літніх оздоровчих таборів; вивчення психолого-педагогічних

особливостей тимчасового дитячого об'єднання; опанування засобами успішної співпраці з учасниками загону та методикою організації виховної діяльності.

Завдання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати: роль і місце літнього відпочинку в системі сучасної української освіти; специфіку педагогічної діяльності в ЛОТ; передумови розвитку особистісних якостей дитини в тимчасовому колективі ЛОТ; педагогічні чинники розвитку особистості дитини; значення фізичного виховання у літньому оздоровчому таборі; технологію організації колективних творчих справ з національного виховання в ЛОТ; вміти визначати місце літнього відпочинку в системі виховання школярів; окреслювати провідні чинники педагогічної діяльності в ЛОТ; конкретизувати передумови розвитку особистісних якостей дитини в тимчасовому колективі ЛОТ; здійснювати організацію колективних творчих справ з різних напрямів виховання.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: підсумкова оцінка

Навчальна дисципліна: **Теорія виховання**

Статус: нормативна

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: розкрити теоретико-практичні основи теорії виховання як науки про організацію виховного процесу в початковій школі. Підготувати студентів до виховної роботи з учнями молодшого шкільного віку.

Завдання: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: предмет і завдання дисципліни; основні категоріальні особливості; сутність, зміст, основні завдання та структуру процесу виховання; закономірності та рушійні сили процесу виховання і самовиховання; гуманістичні ідеали національної системи виховання, перспективи розвитку виховання як процесу соціалізації особистості; принципи, методи і форми організації виховного процесу в початковій школі; вимоги до використання методів виховання в навчально-виховному процесі початкової школи; виховну ефективність методів виховання; принципи виховання учнів початкових класів, їх класифікацію; основні форми організації виховного процесу у початковій школі; вміти: враховувати особливості організації виховного процесу в початковій школі; визначати та проектувати форми і методи виховання; застосовувати на практиці основні форми, методи і засоби виховання школярів; застосовувати знання при розв'язанні педагогічних ситуацій; аналізувати суть процесу виховання на сучасному етапі з позицій різних педагогів; аналізувати шляхи удосконалення методів виховання, уміти застосовувати їх при розв'язанні педагогічних ситуацій, робити самостійні висновки; виокремлювати методи, прийоми та засоби виховання з народної педагогіки; на конкретних прикладах визначати взаємообумовленість різних методів виховання; підбирати оптимальні форми та методи роботи учителя з розвитку пізнавальних інтересів школярів з урахуванням конкретних умов і вікових особливостей; проектувати і моделювати опорні схеми позаурочних форм в початковій школі; підбирати ефективні форми

та методи роботи учителя з формування ідейних переконань і національної свідомості школярів з урахуванням конкретних умов і вікових особливостей.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Методика навчання української мови**

Статус: нормативна

Рік: 3-4, *семестр:* 5, 7

Мета: підготувати студентів до розв'язування завдань навчання школярів української мови в 1-4 класах загальноосвітньої школи за умов реформування сучасної освітньої системи, реалізації Концепції мовної освіти в Україні; сформувати у студентів такі якості й властивості, що дозволять виконувати типову задачу професійної діяльності, а саме: пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з науковою та навчально-методичною літературою.

Завдання: ознайомити студентів з науковими засадами та закономірностями методики формування знань, умінь, навичок молодших школярів у галузі української мови; розкрити особливості формування в учнів системи початкових уявлень і понять з фонетики, лексики, словотвору, морфології, синтаксису, прийомами ознайомлення школярів з найважливішими нормами української літературної мови та правопису й здійснення на цій основі мовленнєвого розвитку дітей, підвищення їхньої мовленнєвої культури; сформувати у студентів уміння співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї в практику навчання мови; розвивати в учнів мовну й мовленнєву компетенції, виховувати свідомих громадян України; проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження.

Тривалість: 180 год.

Форма контролю: залік (5 семестр), екзамен (7 семестр)

Навчальна дисципліна: **Дитяча література та методика навчання літературного читання**

Статус: нормативна

Рік: 3-4, *семестр:* 6-7

Мета: ознайомити студентів із українською літературою для дітей; дати глибокі знання з історії української літератури для дітей та теорії літератури, сформувати літературну компетентність майбутніх педагогів та сприяти засвоєнню знань, розвитку вмінь і навичок з організації дитячого читання у початкових класах та дошкільних закладах.

Завдання: розкрити багатство народнопоетичної творчості, художніх творів, адресованих дітям та тих, що увійшли до кола дитячого читання; ознайомити із біографіями українських письменників, які розвивали традицію літератури для дітей; поглибити знання з історії української літератури для дітей; закріпити

шкільні знання з теорії літератури; удосконалити вміння аналізувати художній текст відповідно до вимог; виробити навички системного підходу до вивчення літератури.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Методика навчання освітньої галузі «Математика»**

Статус: нормативна

Рік: 3-4, *семестр:* 6-7

Мета курсу: формування методичної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення освітньої галузі «Математика».

Завдання курсу: ознайомлення студентів з цілями, завданнями, змістом і особливостями побудови початкового курсу математики; нормативними документами, якими має керуватися вчитель початкових класів; структурою уроку математики; з методикою опрацювання основних тем відповідно до результатів навчання за змістовими лініями Державного стандарту початкової загальної освіти освітньої галузі «Математика»; формування в студентів готовності застосовувати знання про методику навчання молодших школярів окремих питань програми; до самостійної розробки систем навчальних завдань із підготовки до введення нового матеріалу, ознайомлення з ним та формування математичних вмінь та навичок; готовність до реалізації здобутих знань та вмінь під час реальних уроків математики за будь-яким навчально-методичним комплектом; ознайомлення студентів з технологіями формування предметно-математичної компетентності молодших школярів; узагальнити методичні системи формування в учнів початкових класів обчислювальних навичок та умінь розв'язувати математичні задачі.

Тривалість: 150 год.

Форма контролю: залік (6 семестр), екзамен (7 семестр)

Навчальна дисципліна: **Основи психодіагностики**

Статус: нормативна

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: навчальний курс орієнтований на розкриття слухачам методологічних засад та вироблення практичних умінь та навичок психодіагностики різних сфер особистості на різних вікових етапах розвитку, формування професійної компетентності студентів в галузі теоретичній та практичній психодіагностики.

Завдання: засвоєння знань, формування у студентів практичних умінь та навичок володіння психодіагностичними методиками та постановки на їх підставі психологічного діагнозу; вироблення умінь та навичок самостійного конструювання діагностичного інструментарію, його перевірки та вдосконалення; ознайомлення з концептуальними основами сучасної психодіагностики; вивчення нормативних вимог до психодіагностичних методик; формування розуміння

психометричних вимог до психодіагностичних методик; опрацювання конкретних психодіагностичних методик дослідження інтелекту та особливостей особистості.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Фізична культура з методикою навчання

Статус: нормативна

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: оволодіння студентами знаннями предмету, вміннями і навичками практичного їх застосування в процесі навчально-виховної роботи в школі.

Завдання: розкрити значення фізичного виховання як частини національного виховання; навчити студентів самостійно знаходити нові знання з основ теорії, методики і організації фізичного виховання в молодших класах школи; навчити правильному вибору методів, використання різних форм організації учнів молодшого шкільного віку в процесі занять фізичними вправами, сприяти зміцненню їх здоров'я, належному фізичному розвитку, формуванню правильної постави, формувати вміння і навички в різних видах рухів, розвитку рухових якостей, виховувати морально-вольові якості, навички і звички культурної поведінки, постійного інтересу до систематичних занять фізичними вправами і спортом, співвідносити фізичне виховання з розумовим, естетичним і трудовим, проводити поступову підготовку учнів до засвоєння вправ.

Тривалість: 120 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Методика виховної роботи

Статус: нормативна

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: розкрити теоретико-практичні основи методики виховної роботи як науки про організацію виховного процесу з учнями молодшого шкільного віку; сформуванню у студентів відповідні професійні уміння та навички, навчити використовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.

Завдання: спрямувати творчу діяльність майбутнього педагога на оволодіння теоретико-методологічними, методичними, психолого-педагогічними і процесуальними основами організації виховного процесу в сучасній школі першого ступеня; підвищити рівень науково-методичної підготовки студентів і педагогів-практиків через запровадження сучасних технологій виховання в шкільну практику, що забезпечуватиме оптимальні передумови для самореалізації особистості майбутнього вчителя початкових класів, здатності до творчості, прийняття нестандартних і оперативних рішень, засвідчуватиме при цьому досягнення якісно нового рівня мобільності як інтегрального особистісно-професійного утворення, сприятиме професійному самовизначенню і свідомому вибору професії; сформуванню знання ключових понять методики виховної роботи,

наукові уявлення про виховну систему і управління нею; вивчити і практично застосовувати форми і методи організації виховної роботи в школі; ознайомити студентів із основами методики виховання, специфікою організації виховного процесу в сучасній школі; забезпечити розвиток індивідуальності й самоактуалізації особистості майбутнього педагога у виховному процесі.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи дефектології**

Статус: нормативна

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: забезпечити високий рівень професійної підготовки дефектологів, здатних творчо вирішувати завдання навчання, виховання та корекції психофізичного розвитку аномальних дітей з метою їх інтеграції в сучасну систему соціальних відносин.

Завдання: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати науково-теоретичні основи процесу навчання, виховання та корекції аномальних дітей у спеціальних закладах України; вміти застосовувати на практиці набуті знання; організовувати навчання аномальних дітей відповідно до основних положень методичної науки про використання принципів, методів, прийомів, засобів навчання; здійснювати порівняльний аналіз симптомів різних аномальних порушень.

Основний зміст: Предмет та завдання дефектології. Поняття про дидактичні принципи та їх реалізація у спеціальних школах для дітей із аномальним розвитком. Поняття про дидактичні методи та їх реалізація у спеціальних школах для дітей із аномальним розвитком. Поняття «аномальна дитина» і особливості аномального розвитку. Діти з порушеннями слуху (глухі, слабочуючі). Діти з порушеннями зору (сліпі, слабо зорі). Діти з порушеннями інтелектуального розвитку (розумово відсталі). Діти з мовленнєвими вадами (логопати). Діти з порушеннями опорно-рухового апарату. Заклади для аномальних дітей.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Організація і управління в початковій школі**

Статус: нормативна

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: сприяння в орієнтуванні студентів в особливостях управління та організації навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи I-III ступенів, ознайомленні з основними шкільними документами.

Завдання: оволодіння теоретичними основами управління, керівництва та менеджменту сучасної загальноосвітньої школи; ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями

організації та управлінні навчально-виховним процесом у ЗОШ; сприяння засвоєння основних функцій, принципів та методів управління ЗОШ; ознайомлення із основними шкільними документами і формування вміння з ними працювати.

Основний зміст: Управління: суть, історія розвитку, сучасний стан управління освітою. Поняття про управління, менеджмент, внутрішкільне управління, педагогічний менеджмент. Державне управління системою загальної середньої освіти. Внутрішкільне управління. Школа як педагогічна система і об'єкт управління. Наукові основи управління загальноосвітніми навчальними закладами. Принципи управління загальноосвітніми навчальними закладами. Педагогічна рада загальноосвітнього навчального закладу. Органи громадського самоврядування у навчальних закладах. Методи управління. Внутрішкільне керівництво. Функціональні обов'язки директора загальноосвітнього навчального закладу. Функціональні обов'язки заступників директора загальноосвітнього навчального закладу. Методична робота в школі. Значення методичної роботи для підвищення рівня професійної підготовки вчителя. Основні форми методичної роботи в школі. Підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників. Передовий педагогічний досвід. Види. Способи впровадження досягнень педагогічної науки і передового педагогічного досвіду. Всерединішкільний контроль. Особливості Всерединішкільного контролю. Види, форми, методи Всерединішкільного контролю. Планування та облік роботи школи.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

4. ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Навчальна дисципліна: **Безпека життєдіяльності і цивільний захист**

Статус: вибіркова

Рік: 1, *семестр:* 1

Мета: підготовка майбутніх працівників освіти до розв'язання проблем безпеки життєдіяльності у професійній діяльності; формування базового понятійно-категоріального, теоретичного і методичного апарату з проблем безпеки, необхідного для вивчення в подальшому курсів «Основи охорони праці», «Основи екології», «Цивільна оборона», «Валеологія» тощо.

Основний зміст: Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Людина як елемент системи «людина – життєве середовище». Вплив діяльності людини на навколишнє середовище. Техногенні небезпеки. Природні та соціально-політичні джерела небезпеки. Комбіновані небезпеки. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій. Надання першої до лікарської допомоги потерпілому. Правові, нормативні та організаційні основи БЖ. Організація та управління БЖ.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Основи педагогічних досліджень**

Статус: вибіркова

Рік: 1, *семестр:* 2

Мета: ознайомлення студентів із завданнями, специфікою, організацією і можливостями їх участі у науковій роботі педагогічного ВНЗ в різних формах (індивідуальній, груповій та колективній) і на різних рівнях (у групі, на факультеті, у ВНЗ і т.п.).

Основний зміст: Наука і суспільство. Форми наукової діяльності. Організація наукової діяльності педагогів-практиків. Інформаційне забезпечення наукової діяльності. Наукові джерела: загальна характеристика. Науковий стиль. Контент-аналіз як метод обробки науково тексту. Технологія створення джерельної бази дослідження та бібліографічного пошуку. Методи роботи з науковою літературою. Бібліографічні вимоги до наукового дослідження. Цитування джерел. Способи складання списку використаної літератури. Методологія наукового дослідження у галузі педагогіки. Методи науково-пошукової діяльності. Методи обробки результатів педагогічних досліджень.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Політологія**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: формування у майбутніх фахівців розуміння сутності, значення та перспектив політичних подій, явищ і процесів, усвідомлення необхідності самовдосконалення, розвитку політичної свідомості і політичної культури.

Завдання: вивчення сутності, історії, теорії і методології політології як науки, набуття первинних навичок політичної діяльності і поведінки; формування знань про політичну систему суспільства, розуміння сутності, закономірностей, випадковостей та перспектив розвитку політичних подій, явищ, політичної свідомості та політичної культури.

Основний зміст: Предмет, структура, методи і функції політичної науки. Основні етапи виникнення і розвитку української та зарубіжної думки, її основні напрями та школи; теорія політики та політичної влади. Політична система, її інститути: держава, політичні партії, громадсько-політичні організації, об'єднання та рухи. Теорія і практика сучасного політичного процесу. Внутрішня та зовнішня політика й міжнародні відносини.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи сценічної майстерності**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: засвоєння теоретичних основ з сценічної майстерності, набуття фахових умінь і навичок, спеціальних здібностей: художньо-образного мислення; конкретності акторського бачення; емоційно-образного рішення; акторської майстерності.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати основні тенденції розвитку сценічної майстерності в Україні і світі; порядок розробки і створення ролі; прийоми та специфіку сценічної майстерності; національні й міжнародні стандарти та правила їх застосування; фахові вимоги до представників творчих професій; вміти орієнтуватися в тенденціях розвитку сценічної майстерності в Україні і світі; визначити основні елементи роботи над роллю від задуму до кінцевого втілення; аналізувати літературні твори; використовувати практичні навички для втілення сценічного задуму.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Педагогічні технології в початковій школі**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: допомогти студентам зорієнтуватися в концептуальних та теоретичних положеннях педагогічних технологій, сформувати готовність до впровадження сучасних технологій у практику початкової школи.

Завдання: ознайомити студентів з концептуальними та теоретичними положеннями різних технологій навчання; узагальнити педагогічні технології початкової школи, виявити їх фундаментальну спільність, виділити істотні ознаки; сформувати позитивне ставлення і прагнення майбутнього вчителя початкової школи до творчого оволодіння новими навчальними технологіями; вчити студентів обирати оптимальні технології навчання відповідно до індивідуальних можливостей учнів початкових класів, рівню їх підготовки, умов; орієнтувати студентів до педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності.

Тривалість: 120 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи охорони праці**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: сформувати у майбутніх фахівців необхідний рівень професійної компетентності з правових та організаційних питань охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії, технічної та пожежної безпеки, визначений відповідними галузевими Державними стандартами вищої педагогічної освіти.

Завдання: вивчити та узагальнити загальні закономірності та особливості створення оптимальних умов для виробничої безпеки.

Основний зміст: Теоретичні основи охорони праці. Законодавча та нормативна бази України з охорони праці. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві. Навчання з питань охорони праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Виробничий травматизм. Розслідування та облік нещасних випадків. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Захист від небезпечних та шкідливих факторів виробничого середовища. Основи технічної безпеки. Електробезпека.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: екзамен

5. ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Навчальна дисципліна: **Основи права з ОКП**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: вивчення основних положень права, підвищення рівня правової свідомості і правової культури студентів, вироблення вмінь і навичок з використання законодавства в практичній роботі.

Завдання: засвоєння історичних аспектів розвитку держави і права, розуміння сутності правовідносин і засобів їх регулювання, правових норм, джерел права, системи права України.

Основний зміст: розкривається у двох основних блоках: блок теоретичних питань і блок практичної роботи: у межах першого вивчаються окремі галузі права (конституційне, адміністративне, цивільне, кримінальне та ін.), їх найважливіші інститути, юридичні факти, законодавчі акти, що регулюють ці правові галузі; практичний блок охоплює семінарські заняття і завдання для самостійної роботи, у цьому блоці з урахуванням спеціалізації студентів розглядаються суто практичні питання правового статусу юридичних і фізичних осіб, порядок укладання і розірвання угод, інших комерційних документів, охорони власності, судочинства, основних прав та обов'язків громадянина і людини.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Основи економічної теорії**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам; формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і

приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Завдання: оволодіння студентами основоположними економічними категоріями, економічними законами і принципами функціонування економічних систем, економічних відносин, господарчих механізмів та дій людей, спрямованих на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливості ринкових перетворень економіки України; розуміння сучасних процесів глобалізації економічного життя людства.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Соціологія**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Завдання: розвиток у студентів соціологічного мислення і соціологічної уяви; надання їм допомоги в розумінні сутності змісту соціологічних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному ринковому суспільстві; формування у студентів навичок ефективно приймати і реалізовувати рішення, спрямовані на оптимальне функціонування і подальший розвиток виробничих організацій, як соціальних об'єктів, в умовах ринку.

Основний зміст: Сутність та історія соціологічної науки. Методологічні основи соціології. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура. Особистість у системі соціальних зв'язків. Соціальні інститути та процеси. Соціологія економічного життя, соціологія молоді, соціологія сім'ї. Соціологія праці. Методологія і техніка соціологічних досліджень.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Релігієзнавство**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: забезпечити науково методологічний рівень з релігієзнавства при підготовці спеціалістів згідно вимогам міністерства освіти України і державним нормативним актам, опанування студентами методів професійного дослідження, формування розуміння сутності релігійних течій та проблем сучасного релігійного життя.

Завдання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати основні релігійні концепції; особливості філософських підходів до аналізу релігійного життя; структуру та напрями розвитку релігійних вірувань сучасного суспільства; характеристики та функції основних релігійних течій; специфіку

філософського підходу до аналізу релігійного життя; критерії класифікації та ознаки релігійних вірувань та наукового пізнання релігійного життя; вміти вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; використовувати довідникову літературу; застосовуючи типові методи філософського дослідження, визначати характеристики науково-філософської реальності; володіти технологією філософського дослідження релігійних вчень.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Етика та естетика

Статус: вибіркова

Рік: 4, семестр: 8

Мета: на основі знань проблематики та предметної сфери етики та естетики, специфіки філософського пізнання дійсності, методології сучасних етичних і естетичних досліджень формувати у майбутніх учителів моральну та естетичну культури, вміння застосовувати етичне та естетичне знання в освітньому та виховному процесі.

Завдання: у результаті засвоєння курсу студенти повинні знати предмет, об'єкт та функції етики; знати норми, правила суспільно-громадської поведінки; знати правила спілкування, ведення переговорів; знати правила керування та врегулювання конфліктних ситуацій; знати співвідношення свободи, рівності, справедливості та важливіших прав людини; знати предмет, категорії, методи, функції естетики; розуміти взаємозв'язки природи з музикою, образотворчим мистецтвом, скульптурою та архітектурою, художньою літературою; вміти обґрунтувати власну етичну громадську поведінку; вміти застосовувати одержані знання при вирішенні професійних завдань; вміти аналізувати та оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури і цивілізації в естетиці; вміти практично застосовувати набуті естетичні знання в професійній діяльності; вміти по-новому осмислювати красу людського буття, права і свободи людини.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Спеціалізація: Музика

Навчальна дисципліна: Постановка голосу

Статус: вибіркова

Рік: 3, семестр: 5

Мета: дисципліна є однією із важливих профілюючих предметів у системі підготовки вчителя музики і має на меті практичну підготовку студентів до вокальної діяльності на уроках музики у загальноосвітній школі, озброєння їх основними знаннями про будову голосового апарата і особливості його функціонування, формування необхідних вокальних навичок й умінь майбутніх

педагогів-музикантів.

Завдання: дати студентам систематизовані знання щодо будови і функції голосового апарата, біофізіологічних механізмів співацького процесу, стійких критеріїв якості співу і співацької майстерності; озброїти майбутніх спеціалістів практичними знаннями розвитку та охорони дитячого співацького голосу, проведення вокально-хорової роботи в школі; формувати розуміння механізмів співацького процесу, критерії якості співу і співацької майстерності, розвивати активний вокальний слух, формувати та удосконалювати вокально-технічні та виконавські навички, домагатись свідомого володіння голосом, забезпечити професійну готовність учителя до здійснення вокальної та вокально-педагогічної діяльності у загальноосвітній школі.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Хоровий клас**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 6, 8

Мета: виховання у студентів професійних знань і навиків керування хором та співу в хоровому колективі; оволодіння практичними методами роботи з хором.

Завдання: виховання творчої ініціативи студентів, їх художнього смаку; розвиток слухових, вокально-хорових музичних, творчих та виконавських навиків, організаторських здібностей; підготовка студентів до майбутньої практичної діяльності керівника дитячих, навчальних і самодіяльних хорових колективів; ознайомлення студентів із теоретичними основами вокально-хорових дисциплін, особливістю хорового співу, характеристиками дитячого голосу та його віковими якостями, психолого-педагогічними основами музичного сприймання та відображення.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: залік (6, 8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Основний музичний інструмент**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5-7

Мета: закласти основи володіння музичним інструментом майбутніми вчителями початкових класів для забезпечення успішного використання його в роботі; забезпечити студентів музичним репертуаром, необхідним для роботи в школі; сприяти їх музично-естетичному розвитку, формувати естетичне ставлення до дійсності та мистецтва.

Завдання: навчити розуміти і самостійно використовувати у майбутній професійній діяльності методику гри на музичному інструменті; розвивати потребу у здобутті наукових знань про явища музично-культурного життя; забезпечити формування широкого музичного світогляду, художнього смаку та

музичної культури особистості; формувати у студентів музично-виконавські навички; розвивати здібності та технічні навички гри на музичному інструменті; навчити поетапності розучування інструментальних творів; забезпечити оволодіння навиками самостійної роботи над музичними творами; розвивати вміння передати характер музичного твору; стимулювати ініціативу та потребу самовираження; виховання самостійності та самоконтролю в роботі; виховання навиків практичного використання отриманих знань, розвиток навиків самостійної творчості та музикування.

Тривалість: 180 год.

Форма контролю: екзамен (6, 7 семестри)

Навчальна дисципліна: **Диригування**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5, 7-8

Мета: підготувати студентів до майбутньої диригентсько-виконавської діяльності вчителя-музиканта і керівника дитячого хорового колективу.

Завдання: сформувати знання теоретичних основ і практичних умінь хорового диригування; ознайомити з особливостями роботи над хоровою партитурою; освоїти диригентське виконання пісенно-хорового матеріалу, передбаченого програмою; допомогти в оволодінні методикою вивчення пісень шкільного репертуару з учнями молодшого шкільного віку; забезпечити розвиток творчої індивідуальності й самоактуалізації особистості майбутнього музиканта-педагога в процесі оволодіння мистецтвом хорового диригування.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: залік (5, 8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Музичне виховання з методикою навчання**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: оволодіння студентами теорією і практикою музичного виховання учнів молодшого шкільного віку на уроках музики та в позаурочний час.

Завдання: дати студентам знання теоретичних основ сучасної методики музично-виховної роботи у початкових класах, розкрити методологію її здійснення; забезпечити професійну практичну підготовку майбутніх педагогів до здійснення естетичного виховання учнів засобами музичного мистецтва, спонукати до подальшої самоосвіти та вдосконалення власної музично-педагогічної майстерності.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Організація і керівництво вокальним ансамблем**

Статус: вибіркова

Рік: 4, семестр: 7

Мета: комплексне формування керівника художніх колективів вокально-ансамблевого жанру, який володіє методикою роботи з ансамблем, знає специфіку співочих манер і виконавських стилів, специфіку дитячих голосів для подальшої роботи викладачем музики в загальноосвітній школі.

Завдання: вивчення високохудожнього репертуару, різнохарактерного за змістом, жанром та стилем, що сприяє естетичному та духовному розвитку учнів; розвиток слухових і вокально-ансамблевих навичок: підвищення гостроти мелодичного та гармонічного слуху, поліпшення інтонації, розвиток почуття ритму, музичної пам'яті, оволодіння співочим диханням, прийомами звукоутворення, набуття навичок співу в ансамблі; прищеплення навичок свідомого, активного, глибокого, реалістичного, художнього виконання ансамблевих творів через розкриття ідейно-художнього змісту, виявлення засобів музичної виразності, обґрунтування виконавської інтерпретації; опрацювання студентами методів і прийомів практичної роботи з ансамблем на заняттях з вокальним ансамблем.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Спеціалізація: Хореографія

Навчальна дисципліна: **Музичний інструмент**

Статус: вибіркова

Рік: 3, семестр: 5

Мета: закласти основи володіння музичним інструментом майбутніми вчителями початкових класів для забезпечення успішного використання його в роботі; забезпечити студентів музичним репертуаром, необхідним для роботи в школі; сприяти їх музично-естетичному розвитку, формувати естетичне ставлення до дійсності та мистецтва.

Завдання: навчити розуміти і самостійно використовувати у майбутній професійній діяльності методику гри на музичному інструменті; розвивати потребу у здобутті наукових знань про явища музично-культурного життя; забезпечити формування широкого музичного світогляду, художнього смаку та музичної культури особистості; формувати у студентів музично-виконавські навички; розвивати здібності та технічні навички гри на музичному інструменті; навчити поетапності розучування інструментальних творів; забезпечити оволодіння навиками самостійної роботи над музичними творами; розвивати вміння передати характер музичного твору; стимулювати ініціативу та потребу самовираження; виховання самостійності та самоконтролю в роботі; виховання навиків практичного використання отриманих знань, розвиток навиків самостійної творчості та музикування.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Теорія і методика народно-сценічного танцю

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5, 8

Мета: виховання викладача дисципліни «Народно-сценічний танець», керівника самодіяльного танцювального колективу, артиста ансамблю танцю.

Завдання: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні володіти методикою викладання дисципліни «народно-сценічний танець»; теорією і методикою викладання вправ народно-сценічного екзерсису біля станка та на середині залу; лексикою народно-сценічного танцю та методикою виконання рухів характерного танцю, технікою виконання вправ народно-сценічного тренажу; методикою викладання уроку з урахуванням психофізіологічних та вікових категорій учнів; танцювальними рухами народно-сценічного танцю; освоїти методику виконання вправ народно-сценічного екзерсису біля станка та на середині залу й методику проведення уроку народно-сценічного танцю.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік (5, 8 семестр)

Навчальна дисципліна: Теорія і методика класичного танцю

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5-7

Мета: оволодіння студентами знань з теорії та методики викладання класичного танцю; опанування методикою виконання рухів і вправ, засвоєння прийомів координації рухів, розвиток музичності та виразності виконання.

Завдання: формування у студентів вмінь та навичок виконання вправ класичного танцю для подальшого опанування іншими видами хореографічного мистецтва; розвиток педагогічних постановочних і репетиторських навичок, розуміння теоретичної основи українського танцю, оволодіння лексикою класичного танцю, характерною манерою і стилем виконання, засвоєння методики викладання предмету.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: залік (6 семестр), екзамен (7 семестр)

Навчальна дисципліна: Теорія і методика сучасного танцю

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 6, 8

Мета: формування необхідних професійних якостей, знань, вмінь і навичок виконання лексичного матеріалу сучасної хореографії, оволодіння засобами вирішення пізнавальних і практичних завдань.

Завдання: засвоєння студентами знань про джерела та процес становлення сучасної хореографії; ознайомлення з найкращими зразками сучасної хореографії,

різноманітними стилями та новітніми напрямками її розвитку; виховання музично-ритмічного відчуття, як основного виду відображення музики в русі, засвоєння практичного виконання основних танцювальних рухів європейської та латино-американської програм, вивчення танців для дитячого виконання; формування творчого підходу до педагогічної діяльності, вміння застосовувати набуті знання з хореографії на практиці; поглиблення інтелектуального та загальнокультурного розвитку особистості.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: екзамен (8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Мистецтво балетмейстера**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 6-7

Мета: оволодіння студентами знань та вмінь з композиції та постановки танцю, опанування методикою розробки і викладання як окремих комбінацій рухів, так і танцювальних етюдів; освоєння методики організації і керівництва танцювальним колективом.

Завдання: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати методику постановки хореографічного твору; умовні позначення, малюнок танцю; музично-хореографічну драматургію; композицію образного, сюжетного та сюїтного танцю; розбір танцювальних рухів та запис хореографічного твору; принципи використання сценічної площадки; принципи обробки фольклорного танцю; вміти використовувати рухи класичного, народного та фольклорного танців відповідно до виду танцювального жанру; володіти методикою побудови танцювальних комбінацій; будувати танцювальні фігури та малюнки танцю; використовувати танцювальні рухи відповідно до характеру музичного твору; здійснювати постановку хореографічного твору за законами драматургії К. Станіславського.

Тривалість: 120 год.

Форма контролю: екзамен (6 семестр), залік (7 семестр)

Навчальна дисципліна: **Народний костюм і сценічне оформлення**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: ознайомлення студентів з етапами історичного розвитку костюмів, художніми особливостями українського народного одягу та розвиток у них знань, умінь і навичок сценічного оформлення хореографічних постановок.

Завдання: ознайомлення з основними рисами національного одягу, його особливостями, пов'язаними з походженням народу, його історичним розвитком, характером господарського укладу, природнокліматичними умовами; усвідомлення зв'язку між композиційними і стилістичними особливостями народної танцювальної культури, місця і ролі народного костюму в національних

іграх, святах, обрядах; формування умінь сценічного оформлення майбутніх хореографічних постановок; виховання професійної культури на основі об'ємних знань з історії костюму та сценічного оформлення.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

Спеціалізація: Образотворче мистецтво

Навчальна дисципліна: **Рисунок**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5, 7-8

Мета: забезпечити необхідний обсяг теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які дадуть можливість спеціалісту викладати дисципліни образотворчого циклу в школі у відповідності до сучасних вимог, а також підготувати студентів до самостійної творчості, естетичного ставлення до мистецтва, формування у них загальнокультурного і художнього кругозору.

Завдання: набуття студентами знань та практичних умінь і навичок виконання рисунка предметів з натури; вивчення об'ємно-конструктивної форми предметів, основних законів перспективи, композиції, світла і тіні, виразних засобів графіки; вміти аналізувати предмети і явища навколишнього світу.

Тривалість: 150 год.

Форма контролю: залік (5 семестр), екзамен (8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Живопис**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5, 8

Мета: полягає у формуванні кольорової структури, організації кольорових мас на площині, поглибленні теоретичних знань кольорової гармонії, вихованні розвиненого професійного кольорового мислення, взаємодії кольорових об'ємів у просторі та вмінні окреслити простір на образотворчій площині.

Завдання: ознайомлення з видами і жанрами живопису; опанування зображення предметів у будь-якому середовищі та освітленні; формування умінь передавати об'єм та колір предмета; формування творчої особистості студента; розвиток образного мислення і художніх здібностей, виховання загально-естетичної культури студентів.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: екзамен (5 семестр), залік (8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Скульптура**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: професійна підготовка фахівця з високими знаннями про мистецтво

скульптури, історію виникнення, розвитку та становлення, здатного виконувати об'ємні скульптурні зображення.

Завдання: виконувати на площині та в об'ємі з натури, по пам'яті та за уявою скульптурні композиції; уміти конструктивно вірно побудувати форму та виразно промодельовати її; використовуючи знання виражальних засобів скульптурної композиції виконувати самостійну роботу в різних видах та жанрах скульптури; аналізувати твори митців, вміти розкривати особливості їх пластичної мови; володіти термінологією, методично вірно викладати матеріал в процесі навчання учнів ЗОШ.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Декоративно-прикладне мистецтво**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: підготовка майбутнього спеціаліста до створення предметів декоративно-прикладного мистецтва і дизайну та оволодіння методикою навчання і виховання цього дітей.

Завдання: розвиток у студентів особистісної цілісності, духовності та естетичної культури; формування естетичного і емоційного ставлення до творів декоративного мистецтва та дизайну, розвиток вміння розуміти та цінувати народну художню творчість; виховання активного ставлення до естетичних явищ дійсності та мистецтва; цілеспрямоване і систематизоване формування практичних навичок художньо-творчої діяльності; сприяти розумінню зв'язків художньо-образних завдань твору з ідеєю та змістом; актуалізація творчого потенціалу та розвиток творчої самореалізації в різних видах декоративного мистецтва та дизайну.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Композиція**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: вивчення дисципліни передбачає особистісний художньо-естетичний розвиток студента, формування базових компетентностей у художньо-практичній діяльності; виховання потреби у творчому саморозвитку та духовному самовдосконаленні, професійному самовизначенні; розширення знань про композицію, її основні закони і правила, прийоми, властивості та засоби; поглиблення знань основних виражальних засобів графіки, живопису, скульптури, архітектури, дизайну та їх застосування у художній творчості; розвиток умінь створювати гармонійні композиції на площині та в об'ємі з використанням різних технік та матеріалів.

Завдання: опанування студентами теоретичних засад композиції, засвоєння законів, правил і прийомів композиції у процесі виконання вправ, творчих завдань; удосконалення навичок практичної діяльності, розвиток композиційного бачення, просторового мислення; комплексне застосування засобів композиції у створенні гармонійної композиції; розвиток творчої уяви і образного мислення, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; формування вміння аналізувати твори мистецтва, вести цілеспрямовані спостереження оточуючої дійсності, творчо відбирати їх в правдивій образній формі, оволодівати професійною майстерністю і вмінням застосовувати їх в художній діяльності.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Історія мистецтв**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: духовно-практичне освоєння теоретичних та художньо-естетичних досягнень вітчизняного та світового мистецтва; збагачення духовного світу студента, виховання вміння бачити й розуміти твори мистецтва, сприймати художню культуру як невід'ємну частину загального розвитку і становлення компетентності сучасного фахівця.

Завдання: залучити студентів до надбань світового та вітчизняного мистецтва; ознайомити з особливостями генези мистецтва як соціокультурного феномена в різні історичні епохи; сформувати широкий загальнокультурний, гуманістичний світогляд, позбавлений ідеологічної упередженості; з'ясувати роль, значення художньо-естетичної компоненти в формуванні сучасних форматів ділової документації й ділового листування.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: екзамен

Спеціалізація: Інформатика

Навчальна дисципліна: **Сучасні інформаційні технології в початковій школі**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5-6

Мета: допомогти майбутнім учителям зорієнтуватися в концептуальних та теоретичних положеннях інформаційних педагогічних технологій, сформувати готовність до впровадження сучасних технологій у практику початкової школи.

Завдання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати концептуальні положення використання сучасних інформаційних технологій в початковій школі; основні напрями зміни змісту навчання з застосуванням

інформаційних технологій; організаційно-педагогічні умови впровадження інформаційних технологій у загальноосвітні навчальні заклади; основні категорії та поняття: інформатика, інформаційні технології, засоби сучасних інформаційних технологій, інформатизація освіти, засоби інформатизації освіти, програмно-педагогічні засоби, дистанційне навчання, мультимедіа, телекомунікаційні технології; вміти описувати, характеризувати та аналізувати сучасні інформаційні технології; використовувати сучасні підходи до організації навчально-виховного процесу; використовувати інформаційні технології у фаховій діяльності; працювати з різноманітними джерелами педагогічної інформації.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: екзамен (6 семестр)

Навчальна дисципліна: **Основи алгоритмів та дискретна математика**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: є засвоєння студентами теоретичних знань з основ дискретної математики та практичних навичок розв'язування певних задач та оперування з відповідними структурами при побудові програмних продуктів.

Завдання: формувати у студентів знання, вміння і навички, необхідні для засвоєння курсу програмування, побудови дискретних математичних моделей реальних об'єктів, проектування систем обробки інформації з використанням алгебричного підходу, розробки ефективних алгоритмів та їх аналізу; навчити використовувати апарат дискретної математики для розв'язування практичних задач, що пов'язані з розробкою програмних комплексів для ЕОМ та створенням алгоритмів вирішення прикладних проблем.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Основи програмування**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 6-7

Мета: засвоєння базових знань з основ програмування, набуття навичок процедурного та об'єктивно-орієнтованого програмування і моделювання, оволодіння мовами програмування.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати засоби проектування систем; стандарти моделювання; методи розробки програмного забезпечення; інструментальні засоби для формалізації функціональних специфікацій; застосовне програмне забезпечення; мови програмування; передові технології; вміти розробляти шаблони і моделі проектування; збирати, формалізовувати і оцінювати функціональні та інші вимоги; розробляти специфікації з урахуванням встановлених вимог; роз'яснювати і представляти проекти; використовувати моделі даних; складати

план тестування і контролювати його виконання.

Тривалість: 135 год.

Форма контролю: залік (6 семестр), екзамен (7 семестр)

Навчальна дисципліна: **Методика викладання інформатики у початковій школі**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7-8

Мета: дослідження і розробка відповідного до цілей і змісту навчання програмного, технічного, навчально-методичного, організаційного, психолого-педагогічного забезпечення застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи I ступеня.

Завдання: показати основні компоненти теорії сучасного навчання інформатики у загальноосвітніх навчальних закладах і на цій основі навчити студентів використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань; ознайомити із сучасними тенденціями в навчанні інформатики учнів початкової школи; розкрити суть складових частин і засобів сучасної методики як науки; спрямувати студентів на творчий пошук під час практичної діяльності у школі; сформувати під час виконання практичних і лабораторних занять професійно-методичні вміння, необхідні для плідної роботи в галузі навчання інформатики; залучити майбутніх учителів до опрацювання спеціальної науково-методичної літератури, що має стати джерелом постійної роботи над собою з метою підвищення рівня професійної кваліфікації.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: екзамен (8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Основи інтернет**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: засвоєння теоретичних і практичних знань із питань перетворення, передавання та використання інформації в глобальному просторі, розкриття значення інформаційних процесів у формуванні сучасної системно-інформаційної картини світу та її значення для людства.

Завдання: є набуття студентами знань щодо ознайомлення з особливостями побудови інформаційних систем та їх специфікою, вивчення правил роботи глобальних інформаційних системах та набуття студентами практичних навичок щодо роботи в глобальній мережі Internet; використання глобального інформаційного простору задля пошуку потрібної інформації, розміщення своєї інформації в глобальній мережі та розв'язання різних завдань за допомогою глобальної мережі Internet.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Спеціалізація: Практична психологія

Навчальна дисципліна: **Практикум з вікової і педагогічної психології**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: ознайомити студентів з основними шляхами, способами, прийомами, методиками отримання інформації психологічного характеру, виробити вміння проводити експериментальні дослідження, спостерігати й аналізувати поведінку людей різного віку; сформувані уявлення про значення вікової та педагогічної психології для навчання і виховання дітей; сприяти засвоєнню студентами знань щодо «нормативу» психологічних особливостей, які характерні для більшості представників даної культури одного і того ж віку; забезпечити умови застосування студентами вищезгаданих знань при плануванні власної педагогічної діяльності в закладах освіти та у міжособистісних взаєминах з оточуючими.

Завдання: виробити професійні вміння та навички дослідження динаміки психічного розвитку людини і, таким чином, поглибити теоретичні знання студентів з вікової та педагогічної психології; ознайомити студентів із різноманітними методами і методиками, основами організації і проведення психологічного дослідження; поглибити усвідомлення студентами проблемних життєвих ситуацій з метою активізації їх мислення; навчити творчо використовувати новітні досягнення психолого-педагогічної науки.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Соціальна психологія**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: сформувані у студентів розуміння місця та значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; сформувані наукові уявлення про соціально-психологічні явища та процеси, їх структуру генезис і функціонування.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати фундаментальні розділи соціальної психології, що необхідні для дослідницької та практичної діяльності; мати уявлення про історичний процес розвитку та сучасний стан соціально-психологічного знання; основні закономірності про спілкування та міжособистісну взаємодію; закономірності функціонування соціальних спільнот – великих і малих груп; основні закономірності соціальної поведінки особистості, її соціально-психологічних якостей та особливостей соціалізації; вміти аналізувати, систематизувати і класифікувати теоретичні підходи в соціальній психології, дані експериментальних досліджень та дослідницьких програм; вміти виділяти, аналізувати соціально-психологічні проблеми; підбирати адекватні способи

вирішення соціально-психологічних проблем; формулювати робочі гіпотези та визначати дослідницькі завдання; використовувати дослідницькі техніки при вивченні психологічних явищ.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: Історія психології

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: ознайомлення студентів з історично закономірною зміною поглядів на психічне від прадавніх часів до сьогодення.

Завдання: засвоєння студентами знань про особливості становлення психологічних знань на різних етапах становлення розвитку науки; отримання студентами навичок об'єктивного аналізу суті психологічних категорій на різних історичних етапах з урахуванням їх сучасного звучання; отримання студентами навичок прогнозування подальшого розвитку психологічної науки; формування студентами наукового світогляду та розуміння історичних основ і передумов становлення психологічних знань.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: Соціально-психологічний тренінг

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: засвоєння студентами основних теоретичних підходів та навиків використання методів і методик сучасної практичної психології в цілях організації та проведення соціально-психологічного тренінгу.

Завдання: вивчення теоретичних аспектів методики проведення соціально-психологічного тренінгу; оволодіння ш подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в даній сфері практичної діяльності; ознайомлення з внутрішнім середовищем та організаційними аспектами соціально-психологічного тренінгу; ознайомлення з основними напрямками тренінгової діяльності та технологіями проведення соціально-психологічного тренінгу; формування у студентів внутрішньої професійної мотивації, навиків професійного спілкування.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Психотерапія

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: сформувати у студентів професійні знання і уміння у галузі надання

психологічної допомоги, сприяти більш повному і глибокому розумінню основних вимог щодо процесу проведення психотерапії, психологічних понять і категорій, їх взаємозв'язку та взаєморозвитку, збагатити науковий світогляд студентів та їх психологічну культуру.

Завдання: сформувати у студентів уявлення про сутність та основну проблематику психотерапії як окремого виду психологічної практики, а також про її місце і роль в сучасній психологічній практиці; навчити студентів базовим технікам та стратегіям попередження можливого психологічного неблагополуччя та надання психологічної допомоги у кризових ситуаціях, ситуаціях життєвого вибору та ін.; ознайомити студентів зі специфікою організації та проведення психотерапії у різних видах сеттінгу: індивідуальній, сімейній та груповій формах; дитячої психотерапії; сформувати уявлення про базові навички здійснення кризової інтервенції, супервізії.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Практикум з психотерапії**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: визначення концептуальних засад і методологічних принципів психотерапії; ознайомлення студентів із сучасними підходами до практики психотерапії; вироблення базових практичних умінь і навичок; формування морально-етичних норм і відповідальності; усвідомлення професійної ідентичності та становлення професійної компетентності студентів.

Завдання: навчити студентів визначати сфери застосування психотерапії; забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу; створити цілісне уявлення про зміст, методи і принципи терапевтичного процесу; зорієнтувати студентів в особливостях надання психотерапевтичної допомоги психологами різних теоретичних напрямів і шкіл; сформувати початковий досвід та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної діяльності; сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності терапевтичної роботи; розвивати у студентів креативне мислення і бажання вдосконалювати власну фахову компетентність.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: підсумкова оцінка

Навчальна дисципліна: **Практикум з психологічної діагностики**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: продовжити розвиток базових психологічних знань, отриманих студентами в межах курсів із загальної та вікової психології, та підготувати психологів до діагностичної роботи в школі.

Завдання: дати студентам ґрунтовні теоретичні знання і основні практичні навички; розкрити специфіку психодіагностики як особливої галузі психологічної науки, яка пов'язує теорію з практикою; сформувати адекватні уявлення про роль і місце психодіагностичних методів в системі психологічних обстежень дітей і дорослих, про можливості, переваги і недоліки кожного методу; познайомити з найбільш відомими і якісними методиками психодіагностики, навчити правилам проведення психодіагностичних обстежень, способам обробки, аналізу та інтерпретації результатів методик; розкрити основні тенденції розвитку психодіагностики на сучасному етапі.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: підсумкова оцінка

Навчальна дисципліна: **Психологічне консультування**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: полягає у створенні умов для засвоєння студентами цілісної системи знань, умінь і навичок на основі наукового підходу до практики психологічного консультування; формуванні та розвитку професійно та особистісно важливих якостей майбутніх фахівців.

Завдання: визначення концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомлення студентів із сучасними підходами до практики психологічного консультування, основними параметрами процесу консультування: умовами, структурою, динамікою, чинниками, що впливають на характер протікання консультативного процесу, ефектами і результатами; вироблення базових практичних умінь і навичок; придбання базових умінь і навичок, необхідних консультантові в практичній діяльності; формування морально-етичних норм і відповідальності; усвідомлення професійної ідентичності та становлення їх професійної компетентності.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Етнопсихологія**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: створення загальної концепції формування етнічної специфіки психічної діяльності з метою розуміння психологічних законів впливу етнічної і культурної належності на життя людини; дати студентам основні поняття, принципи та положення етнічної психології, навчити їх застосовувати етнопсихологічні знання у практичних сферах своєї діяльності.

Завдання: аналіз наукових підходів до осмислення поняття етнос, методологічних засад науки, її значення, завдань; сучасне озвучення етнопсихологічних феноменів, їх суті, особливостей та механізмів

функціонування; пізнання особливостей етнічної культури інших народів, формування інтересу, поваги до неї, уміння орієнтуватися в іноетнічному середовищі; вивчення умов формування психології українців, їх світогляду, вірувань, ментальності, національного характеру на різних історичних етапах; формування знань етнопсихологічного змісту; розвиток національної самосвідомості, патріотизму, духовності.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Спеціалізація: Англійська мова і література

Навчальна дисципліна: **Практичний курс англійської мови**

Статус: вибіркова

Рік: 3-4, *семестр:* 5-8

Мета: забезпечити студентів системними знаннями фонетичної, лексичної, граматичної структури англійської мови та сформувати практичні мовленнєві навички, забезпечити практичне володіння усним і писемним літературним мовленням.

Завдання: сформувати у студентів системні знання з англійської мови і навчити правил їх функціонування та застосування у процесі спілкування; здатність сприймати та адекватно реагувати на англійське мовлення різного функціонального спрямування; вдосконалити вміння студентів сприймати на слух монологічне та діалогічне англійське мовлення; навчити студентів спонтанно відтворювати діалогічне та монологічне мовлення відповідно до тематики, що вивчається; сформувати вміння здійснювати різні види письмових завдань (тести, диктанти, перекази, твори тощо) з метою вдосконалення навичок писемного мовлення; виробити у студентів навички правильної англійської вимови, максимально наближеної до літературно-фонетичних норм та навчити застосовувати фонетичні групи у практичному оволодінні англійською мовою; сформувати артикуляційну базу англійської мови; систему знань про особливості соціокультурного розвитку країн, мова яких вивчається (США, Великобританія); розвивати вміння здійснювати комунікацію англійською мовою на професійному рівні; сприяти кваліфікованій підготовці студентів до проходження навчально-педагогічної практики у початкових класах ЗОШ.

Тривалість: 375 год.

Форма контролю: залік (5, 6 семестри), екзамен (8 семестр)

Навчальна дисципліна: **Англійська література**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: надання студентам якомога повнішого уявлення про те, як історично склалася література Англії, які жанри сформувалися в різні історичні періоди,

наскільки вони були популярні в сучасників і як впливали на формування моралі й культури, забезпечити системні знання з літератури Англії, поглиблення навичок володіння англійською мовою на базі читання та обговорення художнього твору.

Завдання: формувати навички теоретико-літературного та історико-літературного мислення; дати студентам чітке уявлення про основні літературні процеси тієї чи іншої історичної епохи та особливості творчого спадку найвидатніших представників літературних напрямків; навчити студентів самостійно аналізувати художній твір, його основну ідею, сюжет та композицію, визначати стилістичні засоби створення художнього образу.

Тривалість: 75 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Методика навчання англійської мови**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: забезпечити студентів системою знань про методику викладання англійської мови як науку; ознайомити з елементами викладання іноземної мови у історичному ракурсі; донести основні прийоми та методи розвитку в учнів усіх мовленнєвих навичок; подати структуру побудови уроків та основи лексики класного вжитку.

Завдання: закласти основу системних знань з методики викладання англійської мови у початковій школі; сформувати комунікативну компетенцію студентів-практикантів, здатність коректно й адекватно оперувати англійським мовленням у процесі навчання дисципліни; розвивати вміння здійснювати комунікацію англійською мовою з метою сприяння кваліфікованій підготовці студентів до майбутньої праці у освітньо-виховній галузі; створити у студентів теоретичну та практичну бази для граматичного і комунікативного коректного спілкування англійською мовою згідно з програмою; навчити студентів основ знань про методи та прийоми розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності учнів; удосконалити вміння студентів організовувати різні види письмових завдань для планування уроків з метою підвищення рівня знань з англійської мови.

Тривалість: 45 год.

Форма контролю: залік

Спеціалізація: Дошкільна освіта

Навчальна дисципліна: **Дошкільна лінгводидактика**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5

Мета: озброєння майбутніх фахівців теоретичними знаннями, лінгвістичними, лінгводидактичними, психофізіологічними засадами навчання рідної мови та формування професійно-мовленнєвої компетентності щодо

розвитку мовлення дітей дошкільного віку, навчання їх рідної мови, виховання мовленнєвої культури дошкільників.

Завдання: у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати теоретичні, психолого-педагогічні, лінгвістичні основи методики, базисну характеристику мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку, завдання і зміст розвитку мовлення дошкільників в програмах виховання і навчання дітей раннього й дошкільного віку, методичні технології розвитку мовлення, навчання дітей рідної мови, виховання у них мовленнєвої культури; вміти діагностувати рівні засвоєння мови дітьми, опанування мовленням; планувати різні види роботи з розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку; прищеплювати дітям шанобливе ставлення до рідної мови, культуру мовленнєвого спілкування; добирати найефективніші методи та прийоми розвитку усного мовлення, усвідомленого засвоєння дітьми дошкільного віку елементів грамоти, розвитку пізнавальної й мовленнєвої активності та інше; формувати у дітей мовленнєві навички, досвід мовленнєвої взаємодії з дорослими і однолітками; здійснювати професійне мовленнєве спілкування з дітьми на засадах гуманізації і демократизації, особистісно-орієнтованого підходу; передбачати результати навчання мови, розвитку мовлення та виховання мовленнєвої культури дітей раннього та дошкільного віку.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Методика ознайомлення дітей з природою**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 5-6

Мета: дати студентам необхідний обсяг теоретичних знань, практичних умінь та навичок, які дозволяють молодому спеціалісту здійснювати ознайомлення дітей дошкільного віку з природою на рівні сучасних вимог, підготувати їх до природоохоронної діяльності, посилюючи для дітей цього віку, здійснення всестороннього виховання засобами рідної природи.

Завдання: оволодіння майбутніми фахівцями знаннями про природу рідного краю, її видову різноманітність, проблеми збереження та використання її потенціалу в гуманізації педагогічного процесу (розвитку розумових, моральних, естетичних сторін особистості дитини дошкільного віку); оволодіння студентами системою загальних та специфічних законів про природу та поняттями, що пов'язані з нею; озброєння майбутніх вихователів знаннями про об'єкти, явища, процеси, з якими діти зустрічаються у природі; дослідження процесів взаємодії дошкільника з природою через організацію відповідного розвивального середовища.

Тривалість: 105 год.

Форма контролю: екзамен (6 семестр)

Навчальна дисципліна: **Методика ознайомлення дітей з довкіллям**

Статус: вибіркова

Рік: 3, *семестр:* 6

Мета: формування у студентів цілісності знань про довкілля, цілісності свідомості людини, яка здатна брати на себе відповідальність за своє майбутнє та майбутнє довкілля.

Завдання: розробка на науково-теоретичних засадах цілісної системи інтегрованих знань про довкілля (природне, предметне, соціальне), дії дитини в довкіллі, безпеку її життєдіяльності; озброєння майбутніх вихователів методикою формування у дітей елементів природничо-наукової картини світу; дослідження процесів взаємодії дитини із довкіллям через організацію відповідного розвивального середовища; визначення принципів, форм, засобів, методів і прийомів роботи з дітьми в довкіллі.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Теорія і методика формування елементарних математичних уявлень**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: ознайомити студентів з основними теоретичними положеннями дисципліни згідно програми; розкрити принципи, методи, форми роботи, які використовуються в процесі формування математичних уявлень; запропонувати варіанти практичного використання засвоєних теоретичних знань в навчально-виховному процесі у дошкільних закладах.

Завдання: обґрунтував мети логіко-математичного розвитку дошкільників; визначення змісту формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку; розробка засобів навчання лічби, геометричних понять; визначення й розробка методів і прийомів формування просторових, часових числових геометричних понять; організація навчального процесу в дошкільному закладі; дослідження процесу засвоєння математичних понять; визначення рівнів сформованості математичної компетентності дошкільників; вивчення можливостей розвивального впливу математики на особистість дошкільників у процесі розробки методів і засобів реалізації принципу наступності між дошкільними закладами та початковою школою.

Тривалість: 90 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей**

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 7

Мета: формування у студентів системи педагогічних знань, умінь і навичок та готовності їх практичного використання у процесі художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва і діяльності.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні сутність методологічних засад курсу; види і жанри образотворчого мистецтва; види образотворчої діяльності у ВНЗ, їх виразні засоби; анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку; зміст програмових завдань з образотворчої діяльності; психологічні передумови, що зумовлюють готовність дітей до естетичного сприйняття творів; сучасні вимоги до підготовки фахівців дошкільної освіти; вміти організовувати навчально-виховний процес; володіти різноманітними техніками в галузі малюнка, ліплення, аплікації, конструювання; поєднувати різні методи і прийоми в реальному педагогічному процесі; володіти нетрадиційними методами навчання дітей на заняттях з образотворчого мистецтва; враховуючи вікові та індивідуальні особливості, рівень сформованості учіння; використовувати традиційні та інноваційні форми навчання.

Тривалість: 60 год.

Форма контролю: екзамен

Навчальна дисципліна: **Художня праця та основи дизайну**

Статус: вибіркова

Рік: 4, семестр: 8

Мета: підготовка майбутнього вихователя до оволодіння методикою навчання основ художньої праці та дизайну дітей дошкільного віку.

Завдання: ознайомити майбутніх вихователів із методами та прийомами навчання дошкільників різним видам художньої праці; оволодіння методикою навчання художньої праці дітей дошкільного віку; сформувати вміння та навички в роботі з різними матеріалами; навчити організовувати освітньо-розвивальне середовище для художньо-естетичної діяльності в сучасному дошкільному навчальному закладі.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: **Теорія та методика валеологічної освіти дошкільнят**

Статус: вибіркова

Рік: 4, семестр: 8

Мета: підготувати студентів до виховання у дошкільників навичок здорового способу життя; надати необхідних знань з теорії й практики формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей.

Завдання: ознайомити студентів з основами організації валеологічного виховання в дитячих закладах освіти, оздоровчими педагогічними технологіями,

спрямованими на формування ціннісного ставлення до власного здоров'я, дієвого підходу до його збереження і зміцнення, оптимальної організації навчально-виховного процесу, поведінкової стратегії, етичного відношення до себе, інших, оточуючого світу; засвоїти комплекс валеологічних знань про: сутність та механізми здоров'я дитини; чинники здоров'я і способи його збереження; сутність і мету валеологічного виховання дитини; шляхи, форми і засоби виховання у дитини навичок здорового способу життя; навчитися структурувати зміст навчального матеріалу за його компонентами, виділяти знання та уміння, що мають засвоюватись дітьми дошкільного віку; здійснювати вибір форм і методів валеологічної освіти та виховання в залежності від віку та індивідуальних особливостей дітей; застосовувати теоретичні знання курсу у педагогічній практиці в дитячих закладах освіти.

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

Навчальна дисципліна: Теорія та методика фізичного виховання дітей

Статус: вибіркова

Рік: 4, *семестр:* 8

Мета: формування знань студентів про закономірності фізичного виховання й управління розвитком дитини від народження до шести років.

Завдання: ознайомлення студентів з методами фізичного виховання дітей дошкільного віку; аналіз нових методологічних підходів, які розглядають фізичне виховання як багаторівневу та багатофункціональну систему; забезпечення високого рівня теоретичної та методичної підготовки студентів на основі професійної спрямованості їх майбутньої діяльності

Тривалість: 30 год.

Форма контролю: залік

8. ФАХОВЕ СПРЯМУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО ФАХІВЦІВ ОКР «БАКАЛАВР» 013 «ПОЧАТКОВА ОСВІТА»

Бакалавр – освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді діяльності.

Бакалавр за професійним спрямуванням «Початкова освіта» повинен знати: основні теоретичні положення гуманітарних, соціально-економічних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, які дають змогу забезпечити якісне розв'язання його навчально-виховних, науково-методичних та організаційних завдань у загальноосвітній школі; методику викладання кожної дисципліни, яка передбачена відповідними програмами і навчальними планами; принципи організації, планування педагогічного процесу в загальноосвітній школі, особливості навчально-виховного процесу в початковій школі; різні форми вивчення й узагальнення педагогічного досвіду; методику керівництва дитячими й молодіжними об'єднаннями; зміст і структуру навчальних програм і підручників для початкової школи, найновіші методичні посібники з дисциплін початкового навчання.

Бакалавр початкової освіти повинен вміти: застосовувати одержані знання в процесі навчання і виховання дітей з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та конкретних педагогічних ситуацій; володіти методикою психолого-педагогічного вивчення дітей молодшого шкільного віку; вивчати, впроваджувати у власну практику елементи прогресивного педагогічного досвіду, новітніх технологій навчання і виховання молодших школярів; здійснювати самоосвіту і самовиховання; доречно використовувати наочні засоби і дидактичні посібники; аналізувати педагогічні явища і процеси, моделювати і забезпечувати керівництво різними видами діяльності учнів початкових класів; проводити просвітницьку роботу з актуальних педагогічних проблем; здійснювати співпрацю з різними установами і родинами в справі навчання, виховання дітей, їх творчого розвитку.

Бакалавр спеціальності 013 «Початкова освіта» повинен мати відповідний рівень етичної та психологічної культури, чітко сформоване економічне, політичне мислення, розумітися в проблемах ринкової економіки, соціальних, національних, історичних та демографічних процесах розвитку суспільства; засвоїти закономірності та особливості культурного розвитку людства; мати активну життєву, громадянську позицію. Рівень професійної культури повинен мати тенденцію до удосконалення, вироблення потреби постійного і всебічного нарощування цих знань у процесі своєї професійної діяльності.

Сферами діяльності бакалавра початкової освіти згідно з Державним класифікатором видів економічної діяльності ДК 009-96 можуть бути:

Код КВЕД		Вид економічної діяльності
Розділ Група Клас	Підклас	
Секція М		ОСВІТА
80 80.1 80.10	80.10.1	Ця секція включає : державну та приватну освіту усіх структур (дошкільну, загальну середню освіту, професійно-технічну освіту, вищу освіту) та за всіма галузями, у тому числі заочну, а також освітні передачі по радіо та телебаченню. Ця секція включає не тільки освіту, яка надається різними закладами щодо традиційної системи навчання з різними рівнями, але також освіту дорослих, програми ліквідації безграмотності тощо. Для кожного освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня класифікація включає також спеціальну освіту учнів, що страждають фізичними та розумовими вадами. Перелічені в поясненнях до цієї секції рівні відповідають Міжнародній класифікації типів освіти (МКТО) Ця секція включає також: інші типи освіти: навчання в автошколах Ця секція не включає: навчання, що носить розважальний характер: курси гри в бридж чи в гольф тощо. ОСВІТА Початкова загальна освіта Початкова шкільна освіта Цей підклас включає: початкову загальну освіту, що забезпечується середніми загальноосвітніми школами першого ступеня Цей підклас не включає: програми ліквідації безграмотності серед дорослих.
Секція Р 95 95.0 95.00	95.00.0	Послуги домашньої прислуги Послуги домашньої прислуги Послуги домашньої прислуги Послуги домашньої прислуги Цей підклас включає : роботу в домашньому господарстві з використанням прислуги: домашніх робітниць, нянь, кухарів чи кухарок, слуг та служанок, лакеїв та покоївок, дворецьких, офіціантів, пральниць, садівників, воротарів, конюхів, швейцарів, гувернанток, осіб, які доглядають за дітьми протягом дня, домашніх вчителів, секретарів тощо.

Бакалавр початкової освіти здатний виконувати професійну роботу і може займати первинні посади згідно з Державним класифікатором професій ДК 003-95:

232	Викладачі середніх навчальних закладів
233	Вчителі початкової школи та робота в дошкільному закладі (з дипломом про вищу освіту, що відповідає рівню спеціаліста)
2331	Вчитель початкового навчального закладу
2332	Вихователі дошкільних закладів
235	Інші професіонали в галузі навчання і методів
2351.1	Наукові співробітники
2359.2	Інші фахівці в галузі навчання

Відповідно до посад, що може займати випускник ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за професійним спрямуванням **013 «Початкова освіта»**, придатний до виконання виробничих функцій і типових для даної функції задач діяльності. Виробничі функції, типові задачі діяльності та уміння, якими повинен володіти випускник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника **013 «Початкова освіта»** подано в таблиці:

Зміст виробничої функції	Назва типової задачі діяльності	Шифр типової задачі діяльності	Зміст уміння	Шифр уміння
1	2	3	4	5
Охорона життя і здоров'я дітей	Забезпечення повноцінного фізичного розвитку, зміцнення та збереження фізичного здоров'я дітей	ПФ.Д.01	На основі знань про морфо-функціональну організацію фізіологічних систем організму, їх становлення в онтогенезі та методів функціональної діагностики рівня здоров'я і оцінки біологічного віку визначати показники фізичного і психічного здоров'я учнів.	ПФ.Д.01.ПП.О.001
			На основі показників фізичного здоров'я, їх відповідності біологічному віку вміти організувати раціональне харчування, дотримуватися рівня фізичного навантаження, так необхідних для формування, підтримання і збереження здоров'я учнів.	ПФ.Д.01.ПП.О.002
			Під час організації та здійснення навчально-виховного процесу, нормування навчальних та	ПФ.Д.01.ПП.О.003

			позакласних занять вміти визначати рівень розумової працездатності учнів на основі показників фізичного і психічного здоров'я, їх відповідності біологічному віку з метою збереження здоров'я дітей.	
			Враховуючи психо-фізіологічні особливості кожної дитини, здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до учнів під час організації навчально-виховного процесу на уроках та в позаурочній діяльності з метою комплексного розв'язання завдань навчання, виховання та розвитку особистості згідно з програмними вимогами.	ПФ.Д.01. ПР. Р.004
			На основі знань про основи поведінки в екстремальних ситуаціях у школі, на вулиці та у побуті, враховуючи фактори ризику життя і здоров'я дітей, вміти забезпечувати безпеку їх життєдіяльності шляхом ознайомлення учнів з моделями дій у складних умовах, психологічно готувати молодших школярів та їх батьків до уникнення ситуацій, пов'язаних із загрозою для життя.	ПФ.Д.01. ПП.О.005
			З метою забезпечення обов'язкового рівня фізкультурної освіти учнів початкової школи вміти доцільно обирати різні види фізичних вправ, рухливих ігор, фізкультхвилинок, загартовувальних процедур, спортивних розваг відповідно до визначених показників рівня здоров'я кожної дитини та її біологічного віку.	ПФ.Д.01. ПР. Р.006
			На основі знань про репродуктивну систему організму, біологічну роль статевого розмноження і враховуючи інформацію про демографічну ситуацію в Україні, проблеми сім'ї, зростання дитячої інвалідності, соціальне сирітство, формувати в учнів уявлення про репродуктивне здоров'я, соціальну	ПФ.Д.01.ЗР. О.007

			функцію сім'ї, роль чоловіка і жінки, гендерну рівність.	
			Під час проведення різних форм позаурочної роботи, базуючись на знаннях про вікову періодизацію, критичні періоди розвитку, значення зовнішнього захисту життя і здоров'я дітей різних вікових груп, забезпечувати профілактику захворювань і дитячого травматизму, закріплювати сформовані на уроках навички особистої гігієни, здорового способу життя, безпечної поведінки, проводити елементарні санітарно-епідеміологічні заходи щодо попередження розповсюдження інфекційних хвороб у навчальному закладі.	ПФ.Д.01. ПП.О.008
	Здійснення орієнтовної діагностики стану здоров'я дитини за основними доступними ознаками та визначення обсягу надання долікарської допомоги.	ПФ.Д.02	Використовуючи знання з анатомії та фізіології про життєво важливі органи та системи, вміти визначати загрозливі для життя стани, які потребують надання невідкладної першої медичної та долікарської допомоги .	ПФ.Д.02. ПП. Р.009
			Базуючись на визначених показниках стану потерпілого, вміти надати невідкладну першу медичну допомогу при радіаційних ураженнях, отруєннях, синдромах тривалого здавлювання, опіках, відмороженнях, електротравмах, утопленнях, зовнішніх або внутрішніх кровотечах, відкритих або закритих ушкодженнях кісток різної локалізації з метою зниження ризику для життя і здоров'я.	ПФ.Д.02. ПП. Р.010
			З метою здійснення оперативної діяльності під час надання першої медичної допомоги вміти здійснювати: штучне дихання, закритий масаж серця, зупинку кровотеч, в тому числі легених та	ПФ.Д.02. ПП.О.011

			шлункових, іммобілізувати потерпілого, накладати пов'язки на різні частини тіла, промивати шлунок з метою збереження життєдіяльності.	
			Базуючись на інформації про стан хворого та знаннях про етіопатогенез хвороби і можливі ускладнення, вміти надати долікарську допомогу в невідкладних станах (стенокардія, інфаркт, зупинка серця; непритомність, колапс, гіпо- або гіпертонічна криза; раптове припинення дихання, механічна або асмастична задуха; діабетична, гіпоглікемічна, уремична кома; анафілактичний шок; гіпертермічний синдром; апендицит, проривна виразка шлунку або дванадцятипалої кишки; печінкова або ниркова коліка; невроз, психоз, епілепсія) з метою зниження ризику для життя і здоров'я.	ПФ.Д.02.ПП.Р.012
	Здійснення освітньої і виховної роботи з питань формування, збереження та зміцнення здоров'я дітей	ПФ.Д.03	На основі знань про вікові особливості учнів, враховуючи інтелектуальний рівень, пізнавальні інтереси у зоні ближнього розвитку, вміти забезпечити обов'язковий рівень освіти з валеології, безпеки життєдіяльності, особистої гігієни та фізичної культури.	ПФ.Д.03.ПР.О.013
			Під час проведення різних форм роботи з учнями та з метою профілактики захворювань і дитячого травматизму вміти: формувати в учнів навички особистої гігієни, пропагувати здоровий спосіб життя, попереджувати фактори ризику щодо здоров'я під час занять з праці, фізичної культури, травм на вулиці, у транспорті, уникати різних видів перенавантаження, травм органів чуття, проводити профілактику заразних хвороб, спрямовану на	ПФ.Д.03.ПП.О.014

			загальносанітарні заходи та підвищення стійкості дитячого організму.	
Освітня	Забезпечення реалізації мети і завдань початкової ланки середньої освіти	ПФ.Д.04	Використовуючи знання про систему освіти і виховання в Україні, принципи і структуру її побудови, систему управління підрозділами, вміти відповідно до мети і завдань середньої освіти забезпечувати всебічний розвиток молодших школярів та повноцінне оволодіння всіма компонентами навчальної діяльності, плануючи та організовуючи різні види діяльності згідно з основними законодавчими і нормативними документами про освіту.	ПФ.Д.04. ПР.О.015
			З метою повноцінного забезпечення інваріантної і варіативної складових змісту початкової освіти згідно з нормативно-правовими актами і документами забезпечувати формування в учнів повноцінних мовленнєвих, читацьких, обчислювальних умінь і навичок, набуття ними достатнього особистого досвіду, культури спілкування і співпраці у різних видах роботи, самовираження у творчих видах завдань, спираючись на знання про наукові основи управління навчально-пізнавальною діяльністю, організацію різних форм та видів контролю особистості, забезпечення навчально-виховного процесу у різних типах шкіл.	ПФ.Д.04. ПР.О.016
			Користуючись знаннями про основні функціональні обов'язки вчителя початкової школи та способи їх реалізації в урочній, позаурочній та позашкільній діяльності, вміти здійснювати педагогічну працю на основі принципів наукової організації, впроваджуючи у практику роботи школи досягнення психолого-педагогічної та методичної науки,	ПФ.Д.04. ПР.О.017

			поширювати передовий досвід вчителів з метою оптимального забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями, батьками, педагогічним колективом, громадськістю при вирішенні основних завдань початкової ланки освіти.	
	Ознайомлення учнів з двома формами мовлення (усним та писемним), з виразними засобами мови та етичними нормами спілкування	ПФ.С.05	На основі знань і умінь з орфоєпії та граматики, враховуючи різноманітні види літературних жанрів, з метою удосконалення техніки читання вміти поєднувати прийоми роботи для формування і удосконалення навчальної активності та читацької самостійності дітей шляхом використання високохудожньої допоміжної літератури, вивчення усної народної творчості, проведення предметних та народних ігор, екскурсій, спостережень за навколишнім світом, ранків казок, поезій, спілкування з природою, нестандартних уроків та уроків-блоків.	ПФ.С.05. ПР. Р.018
			Користуючись знаннями про основні напрями розвитку мовлення, загальними правилами культури мовлення й етапами мовного спілкування, з метою вироблення в учнів етичних норм спілкування в усній та писемній формах вміти удосконалювати звуковимову, підвищувати вимовну культуру, активізувати словниковий запас шляхом аналізу текстів, передачі їх змісту за опорними словами та реченнями, із заміною особи, творчим додатком, написанням текстів, описів, міркувань, роздумів.	ПФ.С.05. ПР.О.019
			На основі орфоєпічних, орфографічних та лексичних знань з метою формування в учнів умінь дотримуватися норм мовленнєвої етикету, правил мовленнєвої	ПФ.С.05. ПР. Р.020

			поведінки уміти розробляти нестандартні уроки на “замовлення”, уроки-диспути, ігри, дискусії засобами використання інтегрованого матеріалу та високохудожніх зразків допоміжної літератури.	
			На основі знань з лексикології та граматики з метою цілеспрямованого розвитку творчих здібностей та логічного мислення молодших школярів уміти укладати допоміжний зміст навчання до основного та підвищувати пізнавальну активність учнів шляхом використання малюнкових планів для написання творів, графічного зображення сюжету з титрами, проведення екскурсій у природу, ранків поезій, літературних вікторин, уявних подорожей.	ПФ.С.05. ПР. Р.021
	Формування в учнів умінь працювати з текстом	ПФ.С.06	Користуючись психо-лінгвістичними знаннями як основою методики розвитку зв’язного мовлення з метою ознайомлення дітей із зразками зв’язного мовлення в умовах школи: (оповіданням, казкою, доповіддю, розгорнотою усною відповіддю, переказом, твором), уміти добирати види вправ на вироблення у дітей умінь давати розгорнуту відповідь за алгоритмом запитань; вести у щоденниках записи спостереження за природою і погодою; будувати розповідь на завдану тему; здійснювати словесне малювання картин природи; складати відгуки на прочитані книжки, спектаклі, кінофільми; писати ділові папери, оголошення, телеграми; створювати уявну екранізацію художніх творів.	ПФ.С.06. ПР. Р.022
			На основі знань з граматики з метою вдосконалення умінь молодших школярів будувати	ПФ.С.06. ПР. Р.023

			речення, поширювати їх образними словосполученнями, ознаками дій, прикладками та порівняннями, об'єднуючи дібраний матеріал у текст, уміти добирати за аналогією та самостійно складати конструктивні і творчі вправи, спрямовані на удосконалення уміння учнів висловлювати думки реченнями правильної синтаксичної будови; розробляти сценарії дидактичних ігор і конкурсів для розвитку пізнавальної діяльності дітей у роботі над словосполученням, реченням, текстом; будувати алгоритм запитань на вироблення в учнів умінь оперувати зв'язним мовленням.	
			На основі знань про текст та його структуру з метою підготовки учнів до написання текстів різних типів – розповідей, описів, міркувань – уміти формувати в учнів стилістичні уміння і навички, реалізувати їх у практичній мовленнєвій діяльності шляхом проведення бесід, спостереження, синонімічної заміни граматичних засобів, використання словників, контекстного порівняння, переконструювання, редагування, саморедагування.	ПФ.С.06. ПР. Р.024
			На основі знань із стилістики та синтаксису з метою розвитку навчально-творчих здібностей молодших школярів уміти своєчасно виправляти помилки в усному мовленні учнів, толерантно ставиться до їх думок, вказувати на стилістичні огріхи в усному мовленні, дотримуватися норм етикету в спілкуванні з школярами засобами проведення диспутів, виконання практичних робіт, творчих завдань, написання казок, оповідань та поезії.	ПФ.С.06. ПР. Р.025

	Вироблення в учнів умінь будувати словосполучення, речення різних типів, правильно інтонувати їх та вживати розділові знаки на письмі	ПФ.С.07	Користуючись теоретичними знання про словосполучення як лексико-граматичну єдність слів у реченні, з метою розвитку в учнів правильно їх будувати та виділяти з речень уміти формувати у дітей стилістичні уміння і навички у практичній мовленнєвій діяльності, удосконалювати культуру мовлення у роботі над “моделями” словосполучень; розвивати чуття мови на основі усвідомлення сполучності слів; формувати і розвивати пізнавальну активність та самостійність у практичній навчальній діяльності.	ПФ.С.07. ПР. Р.026
			На основі знань про речення як основну мовленнєву одиницю, складову зв’язного тексту з метою удосконалення дитячого мовлення уміти організувати роботу, спрямовану на формування та вдосконалення у дітей навичок правильно будувати різноманітні речення залежно від мети, ситуацій спілкування; використовувати різні типи речень за метою висловлювання в діалозі; добирати вправи на розвиток умінь правильно сприймати емоційно–оцінну інформацію висловлення; членувати логічними паузами речення на синтагми для надання виразності висловлювань думці у ході виконання практичних вправ, побудови розповідей, переказів, текстів, описів предметів, педагогічних ігор.	ПФ.С.07. ПР. Р.027
			Оперуючи знаннями з синтаксису як лінгвістичною основою роботи над реченням у процесі мовленнєвої діяльності з метою вироблення в учнів навичок будувати складні речення та правильно їх вживати і ставити розділові знаки, уміти розвивати у дітей за оптимального поєднання різних прийомів роботи творчі здібності, пізнавальну самостійність, навчальну активність	ПФ.С.07. ПР. Р.028

			шляхом: виконання синтаксичних вправ на побудову речень за поданими зразками; вироблення умінь знаходити межі речень у тексті; поширення їх за запитаннями та скорочення; складання речень із засобами образності.	
	Збагачення активного словника учнів лексикою різних тематичних і стилістичних груп та фразеологізмами	ПФ.С.08	Враховуючи лінгводидактичні основи формування українського стилю мислення особистості молодшого школяра з метою збагачення словникового запасу учнів та успішного використання ними лексики різних тематичних груп для побудови словосполучень і речень, уміти організувати роботу школярів, спрямовану на оволодіння прийомами розкриття лексичного значення слів.	ПФ.С.08. ПР. Р.029
			На основі знань лексикології з метою розвитку образного мовлення учнів уміти пояснювати дітям молодшого шкільного віку відтінки слів-синонімів, значення експресивно-забарвленої лексики, антонімічних пар, метафоричних висловів при створенні художнього образу на уроках мови, читання та розвитку зв'язного мовлення.	ПФ.С.08. ПР. Р.030
			На основі знань з граматики та лексикології з метою практичного закріплення якісного та кількісного словникового запасу учнів молодшого шкільного віку уміти добирати матеріал для словниково-стилістичних, словниково-логічних та словниково-граматичних вправ, а також розробляти сценарії дидактичних ігор типу: "Назви, що в чому?", "Хто виготовив ці предмети?", "Як буде навпаки?", "Коли можна так сказати?", "Запроси в гості розшифровані слова", "Уяви себе поетом" і т.д.	ПФ.С.08. ПР. Р.031
			На основі лексико-граматичних знань з метою удосконалення та підвищення культури мовлення	ПФ.С.08. ПР. Р. 032

			учнів 2 – 4 класів навчити їх прийомам запобігання помилкам у писемному та усному мовленні, здійснюючи диференційований підхід до учнів на уроках, використовуючи парну та групову форми навчання, розширюючи методичний апарат вправ основного змісту навчання завданнями, спрямованими на збагачення якісно-кількісного словника молодших школярів.	
	Вироблення в учнів умінь визначати морфемну будову слова та з'ясовувати роль окремих морфем	ПФ.С.09	Використовуючи знання про морфемну будову слова з метою удосконалення у молодших школярів практичних умінь визначати основу слова та окремі морфеми в ній, уміти виявляти в основному та допоміжному змісті лексику для аналізу, яка відповідає віковим особливостям учнів згідно з лінійно-концентричним принципом програми.	ПФ.С.09. ПР. Р.033
			Враховуючи значення і завдання роботи над морфемною будовою слова в початковій школі, з метою пропедевтичного вивчення елементів словотвору з дітьми уміти добирати зміст навчання для побудови різних видів вправ із словотворення, добирати до них методичний апарат для подолання посильних розумових труднощів молодших школярів.	ПФ.С.09. ПР. Р.034
	Формування в учнів умінь визначати належність слова до певної частини мови, розрізняти з-поміж них змінні та незмінні, вживати слова змінних частин мови в різних граматичних формах, розуміти функцію	ПФ.С. 10	Враховуючи принцип розташування граматичного матеріалу за роками навчання у 1-4 класі, використовуючи знання граматичного матеріалу за вищу школу з метою формування в учнів молодшого шкільного віку уявлень про частини мови на основі становлення їх семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі, уміти виявляти труднощі у засвоєнні граматичних понять учнями початкових класів, створювати педагогічно-	ПФ.С.10. ПР. Р.035

	службових частин мови		психологічні умови, що забезпечують засвоєння граматичних понять на уроці, добирати тексти для вивчення частин мови, керуватися лінійно-концентричним принципом у вивченні частин мови за програмою початкової школи.	
			На основі знань з морфології з метою усвідомлення молодшими школярами граматичних ознак основних трьох частин мови (іменника, прикметника, дієслова) уміти до основного змісту навчання укладати додаткову систему вправ, опрацювання якої удосконалювало уміння дітей аналізувати частини мови, користуватися прийомами синтезу, порівнювати мовні явища, зіставляти написання з вимовою, класифікувати матеріал, розв'язувати проблемні ситуації.	ПФ.С.10. ПР. Р.036
			Керуючись основою знань з граматики, вміти формувати та удосконалювати в учнів уміння розрізняти змінні та незмінні частини мови, вживати слова змінних частин мови в різних граматичних формах, розуміти функцію службових частин мови; вміти забезпечувати розуміння учнями повного та часткового морфологічного аналізу, поєднувати роботу над словом і словосполученням із розвитку контекстного мовлення, виробляти та закріплювати елементарні навички складати схеми речень з розділовими знаками, визначаючи в них головні, другорядні члени та частини мови для їх вираження.	ПФ.С.10. ПР. Р.037
	Забезпечення опанування учнями звуковим складом мови та графічними знаками (буквами) для його	ПФ.С.11	На основі фонетико-графічного, орфоепічного та орфографічного матеріалу з метою формування у дітей літературної вимови як найважливішого засобу забезпечення орфографічної навички уміти створювати	ПФ.С.11. ПР. Р.038

	позначення, каліграфічним їх написанням, основами орфоепічних та найуживаніших орфографічних правил		дидактичні умови успішного засвоєння найуживаніших орфографічних правил, складати план-конспект уроку з вивчення орфографічної теми, доповнюючи основний зміст самостійно укладеними репродуктивними, конструктивними та контекстуальними вправами, спрямованими на поглиблене вивчення мовного матеріалу у зв'язку з розвитком мовлення учнів.	
			На основі блоку орфоепічно-орфографічних знань з метою створення єдиного мовного режиму у класному колективі уміти формувати та удосконалювати уміння учнів виконувати вимоги щодо писемного й усного мовлення, порядку ведення зошитів, виправлення помилок та проведення роботи над ними.	ПФ.С.11. ПР. Р.039
			Керуючись обсягом орфографічних знань з метою розвитку навчально-пізнавальної активності молодших школярів, уміти знаходити нові підходи до вивчення орфографічних тем у початковій школі, створювати проблемні ситуації, добирати тексти виховного та розвивального характеру, які можуть служити основою вивчення певного орфографічного правила, організовувати позакласну роботу, спрямовану на підвищення інтересу до орфоепічно-орфографічного матеріалу.	ПФ.С.11. ПР. Р.040
			На основі знань і умінь з орфографії та відповідних методичних рекомендацій МО і науки України з метою запобігання орфографічним помилкам уміти добирати матеріал для диктантів як окремого виду вправ за способом сприймання і характеру відтворення учнями диктованого тексту з урахуванням конкретної дидактичної мети та особливостей засвоєння певного	ПФ.С.11. ПР. Р.041

			типу орфограм, а також запроваджувати парну, групову та колективну форми навчання на базі гомогенних та гетерогенних груп, робота яких підпорядкована загальній темі уроку з установкою на взаємодопомогу в опануванні виучуваного матеріалу.	
	Формування особистості дитини засобами художнього слова.	ПФ.С.12	На основі програмних вимог МО і науки України щодо знань, умінь та навичок молодших школярів на уроках читання з метою формування та удосконалення читацької культури дітей уміти оптимально поєднувати прийоми роботи з формування якостей повноцінного читання, забезпечувати умови вироблення способів динамічного читання, розвивати пізнавальний інтерес та задовольняти внутрішні пізнавальні потреби дітей при опрацюванні літературних жанрів.	ПФ.С.12. ПР. Р.042
			Оперуючи блоком знань про літературні жанри з метою розвитку у дітей логічного мислення на уроках читання, уміти опрацьовувати з дітьми твори як єдине складне ціле, у якому всі компоненти взаємопов'язані, запроваджуючи у навчальний процес такі види робіт, як: поділ тексту на частини; складання плану до них; переказ вибіркового, дослівного, з творчим доробком; передача змісту за опорною лексикою та ін.	ПФ.С.12. ПР. Р.043
			Керуючись знаннями про вплив високохудожніх творів на формування особистості молодших школярів з метою розвитку їх творчих здібностей, уміти виявляти та розвивати потенційні можливості дітей шляхом проведення хвилин “митців художнього слова”, творчих вправ, дискусій, літературних ігор, вікторин, словесного малювання, уявної	ПФ.С.12. ПР. Р.044

			екранізації та інсценізації.	
			На основі знань з найновіших досліджень в галузі методики читання з метою розвитку пізнавального інтересу учнів до уроків читання та пізнавальної самостійності уміти використовувати допоміжний матеріал до виучуваної теми, аналізувати зображувальні засоби та особливості мови персонажів у єдності з розкриттям змісту та оцінкою поведінки героїв, удосконалювати механізм “випереджувального синтаксису” в процесі читання для розвитку смислової здогадки, задовольняти бажання дітей ставити питання до змісту виучуваного тексту та одержувати на них відповіді від однокласників, створювати умови для перенесення знань з позакласного читання на уроки класного, об’єктивно оцінюючи знання й уміння дітей молодшого шкільного віку.	ПФ.С.12. ПР. Р.045
	Формування в учнів операцій з числами	ПФ.С. 13	Спираючись на обґрунтування арифметичних дій в множинні цілих невід’ємних чисел, вміти виконувати арифметичні дії з багатоцифровими числами з метою формування обчислювальних навичок, застосовуючи підручник, дидактичні матеріали в процесі навчальної діяльності на уроці і в позаурочний час.	ПФ.С.13. ЗР.Р. 046
			Аналізуючи закони арифметичних дій в множині цілих невід’ємних чисел, вміти застосовувати закони додавання і множення до обчислень в початкових класах з метою поглиблення в учнів обчислювальних навичок і пошуку раціональних шляхів розв’язування прикладів і задач на уроці і в позаурочний час.	ПФ.С.13. ЗР.Р. 047
			Користуючись алгоритмами арифметичних дій в десятковій та в	ПФ.С.13. ЗР.Р. 048

			не десятковій системах числення, принципами роботи ЕОМ, вміти виконувати арифметичні дії в десятковій і не десятковій системах числення, використовуючи ЕОМ в початкових класах, з метою розвитку пізнавальних здібностей молодших школярів у процесі навчальної діяльності в урочний та позаурочний час.	
	Забезпечення в учнів формування поняття відношення на множині	ПФ.С.14	Використовуючи теоретико-множинний апарат, структурний аналіз відношень “рівно”, “більше на”, “менше на”, “більше в”, “менше в”, вміти визначати вид відношення, оперувати відношеннями при порівнянні величин, при розв’язуванні різних видів арифметичних задач в початкових класах з метою розвитку логічного мислення учнів.	ПФ.С.14. ЗР.Р. 049
			На основі елементів теорії математичної логіки, операцій над висловленнями вміти наводити приклади висловлень та визначати їх істинність, користуватися математичною символікою, встановлювати існування слідування, рівносильність між твердженнями, які використовуються в початковій школі, з метою формування алгоритмічного мислення учнів, застосовуючи програмовані навчальні посібники на уроці і в позаурочний час.	ПФ.С.14. ЗР.Р. 050
			На основі аналізу структури математичних тверджень, оперуючи поняттям предиката, вміти виконувати операції над предикатами, складати структурні формули тверджень, користуючись кванторами існування і загальності, наводити приклади алгоритмів, що вивчаються в початкових класах, з метою розвитку логічного мислення учнів, застосовуючи перфокарти, програмовані посібники ЕОМ на	ПФ.С.14. ЗР.Р. 051

			уроках в початкових класах.	
			Використовуючи елементи комбінаторики, вміти розрізняти різні види комбінаторних сполук, обчислювати їх значення за відповідними формулами з метою розвитку пізнавальних інтересів учнів, застосовуючи різні види комбінаторних задач в навчальній діяльності молодших школярів.	ПФ.С.14. ЗР.Р. 052
			Спираючись на означення і властивості відношення подільності, теорем про подільність суми, різниці і добутку, на множині цілих невід'ємних чисел, вміти користуватись поняттями “дільник і кратне”, “просте і складене число”, аналізувати числові вирази з метою формування в учнів початкових класів доказових міркувань, застосовуючи правило подільності різних видів виразів на уроці і в позаурочний час.	ПФ.С.14. ЗР.Р. 053
			На основі знань найбільшого спільного дільника (НСД) і найменшого спільного кратного (НСК) кількох чисел вміти знаходити НСД і НСК кількох чисел різними способами, розв'язувати текстові задачі з метою розвитку в учнів початкових класів алгоритмічного мислення.	ПФ.С.14. ЗР.Р. 054
	Забезпечити формування в учнів початкових класів елементів алгебри	ПФ.С.15	Спираючись на розвиток відповідних мовленнєвих умінь, пов'язаних з використанням математичних термінів та символів, вміти : виявляти числовий вираз та обчислювати його значення, мати уявлення про буквенний вираз; знаходити числове значення буквеного виразу при заданих числових значеннях букв, що входять до нього, з метою розвитку логічного мислення учнів, зв'язного математичного мовлення.	ПФ.С.15. ЗР.Р. 055
			З метою формування в учнів поняття рівності і нерівності, використовуючи аналіз	ПФ.С.15. ЗР.Р. 056

			математичних виразів, вміти читати і записувати рівності і нерівності, використовувати властивості рівностей і нерівностей при розв'язуванні задач в урочний і позаурочний час.	
			З метою формування в учнів поняття рівняння з однією змінною вміти відрізняти рівняння від інших математичних виразів, знаходити область визначення і множину значень рівняння, розв'язувати різні види рівнянь, використовувати рівняння при розв'язуванні задач в початкових класах, застосовуючи підручники, ілюстративні таблиці, дидактичні матеріали на уроці і в позаурочний час.	ПФ.С.15. ЗР.Р. 057
			На основі теоретичних положень про функціональну залежність між величинами вміти розрізняти конкретні види функцій, знаходити область визначення і множину значень функцій, аналізувати властивості функцій і будувати їх графіки з метою формування в учнів початкових класів функціональної залежності в процесі урочної і позаурочної діяльності.	ПФ.С.15. ЗП. Р.058
	Забезпечення формування в учнів уявлень про основні геометричні фігури	ПФ.С. 16	На основі теоретичних положень про геометричну фігуру як множину точок вміти оперувати основними геометричними поняттями, визначати властивості геометричних фігур, виконувати побудову геометричних фігур з метою розвитку просторової уяви, креслярських навичок молодших школярів, застосовуючи лінійку, циркуль, моделі геометричних фігур.	ПФ.С.16. ПР. Р. 059
			Використовуючи властивості планіметричних фігур, вміти розв'язувати геометричні задачі на обчислення, побудову, доведення з метою формування в учнів умінь доводити твердження, будувати	ПФ.С.16. ПР. Р. 060

			геометричні фігури за допомогою лінійки, косинця, циркуля.	
			Використовуючи властивості стереометричних фігур, вміти розв'язувати геометричні задачі на обчислення, побудову, доведення з метою формування в учнів просторової уяви, орієнтації у просторі, застосовуючи стереометричні фігури, таблиці, індивідуальні картки.	ПФ.С.16. ПР. Р. 061
	Розширення меж натуральних чисел в учнів початкових класів	ПФ.С. 17	У зв'язку із ознайомленням учнів з різними числовими множинами вміти виконувати арифметичні дії в множині цілих чисел, раціональних чисел, дійсних чисел з метою розширення меж натуральних чисел, використовуючи таблицю класів і розрядів, розрізні числа в процесі навчальної діяльності учнів початкових класів.	ПФ.С.17.3П. Р. 062
			Використовуючи поняття дробу в множині раціональних чисел, вміти порівнювати дроби, виконувати дії з дробами, розв'язувати задачі на знаходження дробу від числа і числа за його дробом з метою формування в учнів поняття цілого і частини, використовуючи розбірні моделі на уроці і вдома.	ПФ.С.17.3П. Р. 063
			Користуючись поняттям дійсного числа, вміти виконувати дії з дійсними числами, оперувати поняттям наближене значення ірраціонального числа з метою формування в учнів уявлень про різні числові множини, застосовуючи класифікацію, порівняльну характеристику об'єктів навчальної діяльності молодших школярів.	ПФ.С.17.3П. Р. 064
	Забезпечення ознайомлення учнів з основними величинами та їх вимірюванням	ПФ.С. 18	На основі знань про адитивно-скалярні величини, вимірювання величин вміти формувати в учнів знання мір довжини (кілометр, метр, дециметр, сантиметр, міліметр) та співвідношення між ними з метою забезпечення учнів	ПФ.С.18.3П. Р. 065

			початкових класів знаннями про зв'язки математики з життям, використовуючи еталони довжини, маси, часу, масштабну лінійку з цифровою шкалою і без неї.	
			Вміти будувати і вимірювати довжини відрізків за допомогою лінійки, порівнювати відрізки, перетворювати іменовані числа, виконувати додавання і віднімання величин, виражених в одиницях різних найменувань.	ПФ.С.18..ПП . Р. 0 66
			На основі знань про прямокутну систему координат, квадровану фігуру, площу фігури та її властивості вміти формувати в учнів уявлення про многокутник та периметр многокутника з метою розвитку просторової уяви, образного мислення молодших школярів, використовуючи геометричні моделі, креслярські інструменти на уроці і позаурочний час.	ПФ.С.18. .ПР. Р. 067
			Вміти оперувати одиницями довжини і співвідношення між ними з метою організації практики вимірювання у дітей, побудові, конструюванні, малюванні, використовуючи масштабну лінійку, косинець, циркуль, палетку, геометричні моделі на уроці і позаурочний час.	ПФ.С.18..ПР. Р. 068
			Вміти обчислювати периметр многокутників, площу прямокутника і квадрата за довжиною їх сторін з метою розвитку просторової уяви учнів, навичок малювання і конструювання в процесі навчальної діяльності учнів.	ПФ.С.18..ПР. Р. 069
			На основі знань про міри часу вміти порівнювати часові проміжки, визначати за годинником час, виконувати арифметичні дії з одиницями часу з метою формування в учнів уявлень про різні одиниці вимірювання часу,	ПФ.С.18..ПП . Р. 070

			практичних навичок оперування з годинником, використовуючи моделі годинника, таблиці часу.	
			На основі знань про масу, одиниці маси, застосовуючи терези, набори цифр, спеціально підібрані предмети різного об'єму, але однакової маси, таблиці мір маси, малюнки, вміти формувати в учнів знання мір маси (грам, кілограм, центнер, тонна), їх скороченого запису, співвідношень між ними, вміти використовувати співвідношення між мірами маси під час розв'язування задач.	ПФ.С.18..ПП . Р. 071
			З метою формування в учнів знань про грошові одиниці (гривня, копійка), їх скорочений запис, співвідношення між ними вміти використовувати співвідношення між гривнею і копійкою під час розв'язування задач, застосовуючи сюжетно-рольові ігри, екскурсії; застосовувати знання грошових одиниць і співвідношень між ними в процесі навчальної та позаурочної роботи.	ПФ.С.18..ПП . Р. 072
			На основі знань про об'єм геометричного тіла, властивості об'єму, застосовуючи різні мірки, вміти формувати в учнів поняття про об'єм, міру об'єму тіл з метою розвитку просторової уяви, навичок конструювання та малювання, обчислювальних навичок молодших школярів, використовуючи масштабну лінійку, моделі просторових геометричних фігур, таблиці мір на уроці і позаурочний час.	ПФ.С.18..ПП . Р. 073
			На основі знань величин ціна, кількість, вартість; швидкість, час, відстань ; довжина прямокутника, його ширина і площа ; зв'язків між величинами кожної групи, застосовуючи таблиці, предметні малюнки, ілюстрації у виді креслення, вміти формувати в учнів	ПФ.С.18..ПР. Р. 074

			знання про залежності між швидкістю, часом і відстанню; ціною, кількістю, вартістю, розв'язувати прості арифметичні задачі на визначення швидкості, часу, відстані, ціни, кількості, вартості з метою формування в учнів функціональної залежності між величинами різного виду.	
	Забезпечення виконання основних завдань галузі "Фізична культура і здоров'я"	ПФ.С.19	Керуючись основними поняттями теорії і методики фізичного виховання, його завданнями та принципами реалізації, вміти забезпечувати формування в учнів знань чинники понять "здоров'я", вплив різноманітних факторів на способи його підтримання та збереження шляхом фізичних вправ, загартування організму, притримання правил гігієни, розпорядку дня та рухового режиму у навчальний та позанавчальний час.	ПФ.С.19.3Р. Р. 075
			Застосовуючи соматометричні, соматоскопічні та фізіометричні показники, тотальні розміри тіла, пульс, тиск, спірометрию з метою оцінювання фізичного здоров'я учнів, вміти проводити заміри і користуватися оціночними таблицями, паспортом здоров'я школяра, державними тестами і нормативними оцінками фізичної підготовленості та здоров'я учнів з метою забезпечення виконання різних видів навчальних вправ і завдань під час організації шкільних і позашкільних видів роботи з фізичної культури.	ПФ.С.19.3Р. Р. 076
			За допомогою знань з методики формування в учнів гармонійного фізичного розвитку, постави, загартування вміти на уроках з фізичної культури, під час проведення ігор спортивного характеру, самостійного виконання дитиною комплексу вправ ранкової гімнастики, фізкультпауз тощо,	ПФ.С.19. ПП. Р. 077

			забезпечувати об'єктивно необхідний для молодшого школяра обов'язковий рівень фізкультурної освіти (включаючи здоровий спосіб життя) для його повноцінної життєдіяльності.	
	Забезпечення організації та проведення уроків і позаурочних форм занять фізичними вправами	ПФ.С.20	В спортзалі або на спортмайданчику, користуючись знаннями про закономірності динаміки працездатності організму людини, ознаки уроку, вміти раціонально розподіляти навчальний матеріал між трьохскладовою структурою уроку для здійснення оптимального відбору засобів навчання учнів фізичним вправам.	ПФ.С.20. ПР. О. 078
			Забезпечувати щільність уроку фізичної культури у початкових класах за допомогою регулювання навантажень, раціональної зміни обсягу та інтенсивності вправ оптимального дозування, враховуючи стать та рівень фізичної підготовленості учнів, розуміння ними впливу фізичних вправ на організм та формувати усвідомлену індивідуальну установку щодо необхідності забезпечення основних якостей фізичного розвитку дітей.	ПФ.С.20. ПР. Р. 079
			В умовах школи за допомогою активного відпочинку, використовуючи фізкультурну хвилинку, рухливі перерви, спортивну годину в групах продовженого дня, вміти відновити розумову працездатність учнів з метою сприяння фізичному розвитку дитини та запобіганню перевтоми.	ПФ.С.20. ПР. Р. 080
	Формування вміння навчати фізичним вправам	ПФ.С.21	Вміти під час проведення уроку фізичної культури, використовуючи особливості розв'язання поставлених освітніх завдань фізичного виховання, за допомогою показу, розповіді, підвідних рухів навчити учнів вправам основної	ПФ.С.21. ПП. О. 081

			гімнастики та елементам спортивних ігор.	
			В басейні, спортмайданчику за допомогою підводних рухів, користуючись особистим показом і методом розучування за частинами, вміти навчити учнів плавати; виконувати стартовий стрибок з тумбочки, повороту біля бортика басейну; основним легкоатлетичним вправам з метою формування передбачених базовими програмами фізичної культури умінь виконувати навчальні нормативи з легкої атлетики та плавання під час уроків та позаурочній діяльності, користуючись різноманітними способами виконання бігу, стрибків, метання м'яча, плавання.	ПФ.С.21. ПП. О. 082
			Для забезпечення потрібного рівня розвитку координаційних здібностей учнів 1-4 класів в умовах зими шляхом використання лижної або ковзанярської підготовки за допомогою спеціальних вправ вміти навчати пересуванню поперемінним двокроковим ходом, сходити “драбинкою” та “ялинкою”, гальмувати “плугом”, ковзатися на двох ковзанах.	ПФ.С.21. ПП. О. 083
	Розвиток фізичних якостей у дітей початкових класів	ПФ.С. 22	На основі розуміння сутності розвитку фізичних якостей, використовуючи знання про їх різновиди і методи формування, особливості застосування відповідних вправ, вміти складати рухові комплекси для набуття учнями швидкості, витривалості, спритності, гнучкості і прояву цих якостей на уроках фізичної культури та позашкільній спортивно-фізичній діяльності.	ПФ.С.22. ПР. О. 084
			Для забезпечення нормативного рівня розвитку фізичних якостей дітей 1-4 кл. за допомогою схеми раціональної послідовності дій та	ПФ.С.22. ПР. О. 085

			спеціальних вправ вміти навчити школярів ними користуватися у процесі виконання домашніх завдань з фізичної культури.	
			Керуючись анатомо-фізіологічними особливостями організму учнів 1-4кл. за допомогою знань методики розвитку фізичних якостей у дітей конкретного віку та сприятливих періодів вміти забезпечувати задовільний рівень фізичної підготовки учнів після закінчення початкової школи згідно показників рухових властивостей під час виконання контрольних вправ.	ПФ.С.22. ПП. О. 086
	Забезпечення планування та обліку навчальної і позанавчальної роботи з фізичної культури	ПФ.С. 23	Використовуючи знання про об'єктивні основи та види планування за допомогою державної програми з фізичної культури вміти скласти для учнів початкових класів план-графік урочних занять на навчальний рік з урахуванням даних діагностики фізичного стану учнів та динаміки його розвитку протягом року.	ПФ.С.23. ЗП. О. 087
			Відповідно до нормативних документів галузі вміти розподіляти зміст навчального матеріалу з фізичної культури з урахуванням сучасних вимог до організації, проведення навчальних і позанавчальних занять з урахуванням нормування та регулювання навантаження згідно закономірностей динаміки працездатності організму дитини.	ПФ.С.23. ЗП. О. 088
			Користуючись знаннями про функції, роль і місце планування і контролю у навчально-виховному процесі школи, вміти вести облік навчальних досягнень учнів в урочній та позаурочній діяльності, вносити результати тестування та показники нормативного оцінювання фізичної підготовленості та здоров'я учнів у «Паспорт здоров'я школяра» з метою забезпечення наступності у	ПФ.С.23. ЗП. О. 089

			плануванні різних видів і форм роботи з дітьми.	
	Ознайомлення учнів з технологічними процесами сучасного виробництва	ПФ.С. 24	На основі досвіду виконання технологічних операцій з обробки паперу, тканини, пластичних матеріалів, металів вміти забезпечувати на уроках та в позаурочній діяльності формування доступних уявлень про виробництво і технології, про місце дизайну і декоративно-ужиткового мистецтва у виробничому процесі, використовуючи відеотехніку, твори мистецтва, екскурсії.	ПФ.С.24. ПР. О. 090
			Користуючись знаннями про художню обробку паперу, текстильних та волокнистих матеріалів, пластичних матеріалів, металів, деревини з метою організації творчої трудової діяльності дітей на уроках та в позаурочний час, вміти забезпечувати формування знань про сучасне виробництво, про трудову діяльність українського народу, місцеві традиційні ремесла : вишивання, витинанку, гончарство, фарбування, різьблення по дереву.	ПФ.С.24. ПР. О. 091
			При проведенні уроків, орієнтуючись на знання та уміння з конструювання з паперу, картону, деталей конструкторів, використовуючи завдання з неповними даними, деформовані плани, конструювання за певними умовами, вміти формувати елементи технічного мислення у дітей, основи конструкторських умінь, забезпечувати розвиток умінь творчо розв'язувати проблемні ситуації, використовувати нестандартні шляхи їх вирішення у власній творчій діяльності.	ПФ.С.24. ПР. Р. 092
			Орієнтуючись на знання та уміння з обробки паперу, картону, тканини, пластичних та природних матеріалів, металу, дроту, деревини,	ПФ.С.24. ПП. О. 093

			брускових матеріалів з метою забезпечення умов для поєднання інтелектуального, фізичного і соціального розвитку учнів у трудовій і конструктивно-технологічній діяльності, враховуючи інтереси та нахили дітей, вміти забезпечувати організацію творчої конструктивно-перетворювальної діяльності в позаурочний час : на заняттях продовженого дня, в гуртках, клубах, секціях.	
	Формування навичок самообслуговування в процесі побутової праці та навчання	ПФ.С. 25	На основі знань та практичного досвіду з самообслуговування в побутовій праці під час проведення навчальних занять та в позаурочній діяльності з метою формування навичок самообслуговування, економічного виховання учнів, уміти забезпечувати формування досвіду з догляду за одягом, взуттям, сервірування столу, роботи з побутовою технікою, прибирання робочого місця, умінь дрібного ремонту книг, іграшок, знарядь праці, доцільно розраховувати економічні витрати, використовуючи систему проблемних завдань, сюжетно-рольові та дидактичні ігри, драматизацію.	ПФ.С.25. ПП. О. 094
			При проведенні навчальних занять та в позаурочній діяльності на основі знань та умінь з математики, образотворчого мистецтва, природознавства, використовуючи уміння з обробки паперу, картону, тканини, металів, дроту, природних та утилізованих матеріалів, вміти забезпечувати формування умінь з виготовлення навчально-дидактичних матеріалів для занять та декоративно-художніх виробів, естетичного оформлення класної кімнати та побуту, розвиваючи в учнів дизайнерські уміння, естетичний смак.	ПФ.С.25. ПП. О. 095

			Орієнтуючись на програму трудового навчання під час уроків і в позаурочній діяльності та використовуючи уміння з природознавства, вміти забезпечувати систематичне залучення дітей до господарської діяльності в процесі вирощування кімнатних рослин, садово-городніх та квітково-декоративних рослин, догляду за птахами, рибами, дрібними тваринами з метою розвитку в учнів потреби в систематичній господарській роботі.	ПФ.С.25. ПП. О. 096
	Ознайомлення з різними видами праці	ПФ.С.26	З метою формування знань про професії людей, орієнтуючись на знання, практичний досвід та уміння з виконання технологічних операцій по обробці паперу, тканини під час уроків і в позаурочній діяльності та використовуючи розроблення і виготовлення емблем професій (на основі кольорів-символів, аналогій форм рукотворних і природних об'єктів), костюмів-саморобок, вміти формувати уявлення про професії за сферами : людина - природа, людина - художні образи, людина - знакові системи, людина - техніка, людина - людина.	ПФ.С.26. ПР. О. 097
			Орієнтуючись на знання та практичний досвід з обробки паперу, картону, текстильних та волокнистих матеріалів, деревини, металів, пластичних матеріалів під час проведення навчальних занять, екскурсій, вміти на основі використання емблеми професій, костюмів-саморобок виділяти головне, суттєве в певних професіях; з метою розвитку інтересу дітей до суспільно-корисної трудової діяльності та художньої творчості, вміти формувати уявлення про процес виробництва в цілому та професії людей, зайнятих у цьому	ПФ.С.26. ПП. О. 098

			виробництві.	
			При проведенні навчальних занять та організації позаурочної діяльності, орієнтуючись на уміння з обробки різних пластичних матеріалів, використовуючи виготовлені альбоми-саморобки, оформлені індивідуальні папки-конструктори, та враховуючи рівні пізнавальної активності, творчої ініціативи та самодіяльності учнів, вміти забезпечувати розвиток природних здібностей та нахилів дітей.	ПФ.С.26. ПП. О. 099
	Ознайомлення з кваліфікаційними якостями працівників	ПФ.С.27	Орієнтуючись на програму з трудового навчання та художньої праці під час проведення навчальних занять та в позаурочній діяльності, на базі умінь з обробки різних матеріалів та використовуючи наочні посібники, таблиці, тощо, з метою формування знань про кваліфікаційні якості працівників, вміти формувати уявлення про дисциплінованість, охайність, зібраність, уміння працювати в колективі, доводити розпочату справу до кінця, розвивати творчий, нестандартний підхід до вирішення трудових завдань, уміти об'єктивно оцінювати свої знання та уміння, свій вклад у загальну справу.	ПФ.С.27. ПП. О. 100
			При проведенні навчальних занять, орієнтуючись на знання з методики трудового навчання та художньої праці, використовуючи таблиці, схеми, предметні та технологічні карти, на основі умінь з обробки паперу, тканини, пластичних та природних матеріалів, металів, дроту, утилізованих матеріалів, деревини, вміти забезпечувати формування умінь аналізувати об'єкт праці та планувати художньо-трудові дії.	ПФ.С.27. 3П. О. 101
			При проведенні навчальних занять та в позаурочній діяльності на	ПФ.С.27. ПП. О. 102

			основі знань та умінь користуватися інструментами з обробки паперу, картону, тканини, пластичних та природних матеріалів, деревини, металів, дроту, вміти формувати уміння безпечного користування цими інструментами з метою охорони життя та здоров'я дітей.	
	Навчання плануванню трудових дій, праці в групі, колективі	ПФ.С. 28	На основі знань та практичного досвіду, з обробки паперу, тканини, природних та пластичних матеріалів, деревини, металів, дроту на уроках та в позаурочній діяльності, вміти забезпечувати формування умінь працювати в колективі, підпорядковувати свою діяльність діяльності групи, об'єктивно оцінювати результати своєї праці та праці своїх товаришів з метою підготовки учнів до навчання і трудової діяльності в подальшому навчанні в школі.	ПФ.С.28. ПП. О. 103
	Ознайомлення архітектурною творчістю (архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом, дизайном)	ПФ.С. 29	Орієнтуючись на знання та уміння з математики, образотворчого мистецтва, під час проведення занять та в позаурочній діяльності, використовуючи таблиці, схеми, малюнки, креслярські інструменти з метою розширення загального кругозору, вміти забезпечувати : формування уявлень про архітектонічну творчість (архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво, дизайн) ; освоєння елементів графічної грамоти: навчання малювання, креслення графічних зображень, елементів графічного дизайну.	ПФ.С.29. ПП. О. 104
			Орієнтуючись на знання, уміння та практичний досвід із створення образів на основі різних технік декоративно-ужиткового мистецтва: орнамент, аплікація, витинанка тощо, під час проведення навчальних занять та в позаурочній діяльності дітей, використовуючи різні інструменти для обробки паперу, тканини, пластичних та	ПФ.С.29. ПП. О. 105

			природних матеріалів, вміти забезпечувати формування умінь виконувати репродуктивні (за зразком, малюнком, кресленням, ескізом, схемою, словесним описом) та творчі завдання.	
			При проведенні навчальних занять та організації позаурочної діяльності, орієнтуючись на знання та практичні уміння з конструювання і технічного моделювання та використовуючи технічні, будівельні та геометричні конструктори, вміти розвивати елементи технічного мислення, формувати конструктивні уміння з трудового навчання та художньої праці, уміння виконувати творчі завдання (за власним задумом).	ПФ.С.29. ПР.Р. 106
	Формування системи уявлень та елементарних понять про об'єкти неживої природи	ПФ.С. 30	На основі раніше отриманих знань про молекулярну будову речовин, про значення речовин для життя рослин і тварин, про масу тіл з метою формування знань про існування трьох агресивних станів речовин вміти забезпечувати учнів знаннями про властивості твердих, рідких, газоподібних речовин, проводячи досліді та практичні роботи під час уроків та в позаурочній роботі.	ПФ.С.30. ПР. Р. 107
			З метою формування в учнів поняття про “атмосферу” на основі раніше отриманих знань про повітря, вітер вміти формувати в учнів здатність самостійно дослідницьким шляхом виявляти повітря навколо нас та його властивості, а також користуватися термометром та записувати його показники під час уроків, екскурсій та в позаурочній роботі.	ПФ.С.30. ПР.О. 108
			Орієнтуючись на раніше отримані знання про «воду», її властивості, за допомогою дослідів та практичних робіт вміти формувати здатність порівнювати воду в трьох станах на основі виділених істотних ознак з	ПФ.С.30. ПР. О. 109

			метою встановлення взаємозв'язків між водою та іншими компонентами неживої і живої природи, виховуючи бережливе ставлення до води.	
			З метою формування в учнів поняття про “грунт”, склад, властивості, утворення та родючість ґрунтів вміти порівнювати різні типи ґрунтів, досліджуючи практичним шляхом окремі їх властивості та формувати у дітей уявлення про охорону ґрунтів, організовуючи різні види навчальних та домашніх завдань учнів.	ПФ.С.30. ПР. О. 110
			З метою формування уявлень про охорону ґрунтів на основі раніше отриманих знань про склад, властивості, утворення та родючість ґрунтів вміти забезпечувати розуміння учнями спільного та відмінного в різних типах ґрунтів, досліджувати окремі їх властивості на уроках та в позаурочній діяльності.	ПФ.С.30. ПР. О. 111
			З метою формування в учнів уявлень про літосферу на основі раніше отриманих знань про корисні копалини, добування, використання та їх значення вміти будувати форми організації навчання природознавства з урахуванням основних завдань розвитку особистості, застосовуючи прийоми мислення та активізації дитячої діяльності.	ПФ.С.30. ПР. О. 112
			На основі знань про енергоносії (сонячне випромінювання, вітер, кам'яне вугілля, нафта, природний газ, рухома вода), теплові процеси (нагрівання тіл, випаровування та кипіння) на уроках та в позаурочний час вміти забезпечувати формування навичок спостерігати та порівнювати теплові, світлові відчуття, вимірювати температуру повітря і	ПФ.С.30. ПР. О. 113

			води, зберігати тепло та електроенергію в побуті з метою формування в учнів уявлень про Сонце- головне джерело енергії на Землі.	
	Формування системи уявлень та елементарних понять про об'єкти живої природи	ПФ.С. 31	Користуючись знаннями з анатомії та фізіології людини, з метою формування уявлень про організм як про цілісну систему на основі знань про властивості організму (живлення, дихання, виділення, подразливість, розмноження, ріст, розвиток, рух, старіння) вміти послідовно та цілеспрямовано розвивати в учнів спостережливість за процесами життєдіяльності живих організмів під час уроків та в позаурочній роботі, аналізуючи результати власної діяльності, вчити контролювати хід протікання досліду, спостереження, давати йому оцінку.	ПФ.С.31. ПР. О. 114
			Маючи систему знань про особливості живого організму, рослин та тварин, вміти забезпечити самостійне планування та виконання учнями найпростіших дослідів з виявлення росту, розвитку та поведінки живих організмів в куточку живої природи та навчально-дослідній ділянці з наступним аналізом на уроках.	ПФ.С.31. ПР. О. 115
			На основі знань про організм людини, що здатний розвиватися, рости, старіти, і з метою формування уявлень про залежність людського організму від дії зовнішнього організму вміти забезпечувати в учнів сприйняття навколишнього світу різними органами чуття, дотримуючись режиму дня, харчування, правила особистої гігієни.	ПФ.С.31. ПР. О. 116
			На основі знань про життєві форми рослин, рослинні угруповання, сезонні зміни в житті рослин вміти послідовно та цілеспрямовано розвивати спостережливість в учнів	ПФ.С.31. ПР. О. 117

			за рослинами як в природних так і в лабораторних умовах на уроках та в позаурочний час з метою формування уявлень про рослину як цілісну систему.	
			Орієнтуючись на знання про рослини як частину природи, органи рослин, умови проростання насіння, вміти розвивати в учнів здатність самостійно розмножувати рослини відомими способами, доглядати за ними в куточку живої природи та навчально-дослідній ділянці з метою формування бережливого ставлення до природи.	ПФ.С.31. ПР. О. 118
			На основі знань про тварину як частину живої природи, про екологічні угруповання тварин, про річні цикли тварин з метою формування уявлень про різноманітність груп тварин, залежність тварин від умов середовища вміти навчити учні розрізняти комах, риб, земноводних, плазунів, птахів, ссавців (звірів), свійських тварин, спостерігати та доглядати за ними в куточку живої природи.	ПФ.С.31. ПР. О. 119
			На основі знань про організм людини як цілісну систему під час занять з метою формування в учнів уявлень про взаємозв'язок органів та їх систем, вміти забезпечувати формування елементарних навичок з лікарської медичної допомоги при незначних травмах (ударах), порізах, опіках, використовуючи таблиці, муляжі, макети.	ПФ.С.31. ПР. О. 120
			Спираючись на знання анатомії та фізіології людини, про шкідливість алкоголю, нікотину, наркотиків для здоров'я, використовуючи науково-популярну літературу, відеотехніку, вміти забезпечити формування в учнів виконання елементарних правил збереження здоров'я.	ПФ.С.31. ПР. О. 121
			На основі знань з ботаніки, зоології, землезнавства, анатомії та фізіології	ПФ.С.31. ПР. О. 122

			людини про сезонні зміни в природі, про взаємодію людини і природи, цінність природи для життя людини з метою формування уявлень про взаємозв'язки в природі під час екскурсій вміти розвивати в учнів здатність самостійно встановлювати найпростіші зв'язки в природі: неживий, живий, між живою і неживою природою.	
	Формування в учнів знань про планету Земля	ПФ.С.32	З метою формування в учнів уявлень про Землю –планету Сонячної системи на основі знань про Всесвіт, будову Сонячної системи, добове обертання та річний рух Землі навколо Сонця, використовуючи телурій під час занять, забезпечувати формування вмінь описувати природні об'єкти, явища, процеси на основі власних спостережень.	ПФ.С.32. ПР. О. 123
			З метою формування в учнів уявлень про зображення земної поверхні на основі знань про план, масштаб, карту, компас вміти забезпечувати формування в учнів навичок користування планом, масштабом, картою, компасом, читання умовних позначень на плані та карті, вміти орієнтуватися на місцевості.	ПФ.С.32. ПР. О. 124
			На основі знань про форми земної поверхні з метою формування в учнів уявлень про їх різноманітність (рівнини, яри, горби, гори) та використовуючи таблиці, муляжі, макети, вміти розвивати в учнів здатність самостійно порівнювати балку з яром, горб з горою.	ПФ.С.32. ПР. О. 125
			На основі знань про людину, природу та суспільство з метою формування уявлень про довкілля, використовуючи педагогічну літературу, періодичні видання, передовий досвід, кінофільми та телепередачі, вміти забезпечувати	ПФ.С.32. ПР. О. 126

			усвідомлення учнями себе як частину українського народу, виявляючи повагу до нього та до інших народів світу.	
			З метою формування уявлень про екологічні проблеми Землі на основі знань про заповідники, Червону книгу України, використовуючи науковий досвід, екологічну літературу, кінопередачі, вміти сприяти формуванню в учнів бережливого ставлення до природи.	ПФ.С.32. ПР. О. 127
	Формування в молодших школярів знань про свою Батьківщину - Україну	ПФ.С.33	Маючи знання про зображення земної поверхні на карті, з метою формування уявлень про місце знаходження України вміти навчати показувати розташування нашої країни, користуючись фізичною картою світу, фізичною картою півкуль, глобусом, а також вміти навчати учнів здійснювати подорожі по карті України.	ПФ.С.33. ПР. О. 128
			З метою формування уявлень про різноманітність природи України, орієнтуючись на знання про форми земної поверхні, багатства земних надр, водойм, знаючи назви найбільших міст, річок, озер України, а також розташування природних зон на території України, вміти навчати учнів пояснювати причини різноманітності природних зон України, виявляючи ознаки пристосування рослин і тварин кожної природної зони до умов існування, порівнювати природні умови кожної зони, користуючись за цього картою природних зон та розповідаючи про кожну природну зону.	ПФ.С.33. ПР. О. 129
			З метою формування уявлень про різні види господарської діяльності людей в кожній природній зоні, орієнтуючись на знання про особливості природних зон України, вміти формувати в учнів	ПФ.С.33. ПР. О. 130

			розуміння того, що впливає на зайнятість населення кожної природної зони України.	
			З метою формування уявлень про природоохоронну діяльність в Україні на основі знань про заповідники, Червону книгу України, використовуючи науково-популярну, екологічну літературу, кінопередачі, на уроках та в позаурочній роботі вміти забезпечити учнів знаннями про державні заповідники України та їх місцезнаходження, позначаючи на контурній карті.	ПФ.С.33. ПР. О. 131
	Формування в учнів знань про рідний край	ПФ.С.34	З метою формування уявлень про різноманітність рідного краю на основі раніше отриманих знань про свою Батьківщину – Україну, її багатогранність, використовуючи науково-популярну літературу, кінофільми, під час уроків та в позаурочній роботі забезпечувати в учнів формування елементарних знань про різноманітність живої та неживої природи своєї місцевості, організовуючи роботу у краєзнавчому куточку.	ПФ.С.34. ПР. О. 132
			З метою збереження природи рідного краю на основі знань про природоохорону діяльність, використовуючи періодичні видання, набутий досвід, кінофільми та телепередачі, під час уроків та в позаурочній роботі забезпечувати сприймання оцінки стану навколишнього середовища, шанобливо ставлячись до природних багатств, виконуючи правила поведінки в природі, беручи посильну участь в природоохоронній роботі своєї місцевості.	ПФ.С.34. ПР. О. 133
	Забезпечення сприйняття учнями дійсності та творів образотворчого	ПФ.С. 35	Спираючись на сучасні тенденції якісно-змістових змін в освітній галузі “мистецтво”, використовуючи цілеспрямоване спостереження за навколишнім,	ПФ.С.35. ЗР. Р. 134

	мистецтва за художньо-естетичними законами		візуальну наочність, музичні, літературні твори та твори образотворчого мистецтва в урочній та позаурочній роботі, вміти виховувати в учнів інтерес до виявів прекрасного у природі, художньо організованому оточенні та мистецтві з метою формування в них потреб у пізнанні світу за художньо-естетичними законами.	
			Спираючись на знання з дидактики, вікової психології та методики образотворчого мистецтва, вміти забезпечувати оптимальні умови естетичного сприймання учнями явищ дійсності та мистецтва, використовуючи відповідні форми організації сприймання, комплекс методів, прийомів та засобів, що відповідають віковим особливостям школярів і створюють найбільш сприятливі психологічні умови для ефективного розвитку емоційно-чуттєвої сфери учнів та підвищення їх сприйнятливості до прекрасного.	ПФ.С.35. ЗР. Р. 135
			З метою розширення асоціативних уявлень учнів, збагачення їх суб'єктивного світосприйняття світовідчуття, спираючись на психолого-педагогічні знання та власний емоційний досвід, використовуючи гармонійне поєднання музики, художнього слова і образотворчого ряду та засоби активізації творчого самовираження дітей у вербальних, художніх і театральних формах за враженням від сприйнятого, вміти послідовно і цілеспрямовано розвивати в учнів здатність свідомо сприймати красу довкілля та її художньо-образне відображення у творах мистецтва, виявляючи своє ставлення на рівні емоційно-естетичної оцінки.	ПФ.С.35. ПР. Р. 136
			Спираючись на сучасні принципи організації духовної діяльності у навчально-виховному процесі,	ПФ.С.35. ПР. Р. 137

			вміти використовувати виховний та культуротворчий потенціал мистецтва у формуванні в учнів потреб в духовному самовдосконаленні, збагаченні їх емоційно-почуттєвого досвіду через співчуття та співпереживання у процесі освоєння образного змісту художніх творів, активного спілкування з ними.	
	Ознайомлення учнів з особливостями візуального мистецтва, його видами та жанрами	ПФ.С. 36	З метою усвідомлення учнями цілісності художньої картини світу та її історичної еволюції, використовуючи теоретичний зміст історії культури та образотворчого мистецтва, кращі зразки світового і національного мистецтва (музичного, візуального, театрального та ін.) та принципи об'єднання і взаємодії різних видів мистецтв, вміти формувати в учнів розуміння спільного і відмінного у різних видах мистецтва, сприяти засвоєнню поняття “візуальне мистецтво” як складової світової культури.	ПФ.С.36.ЗР.Р . 138
			На основі знань з історії культури та візуального мистецтва, зокрема про художні стилі, мистецькі напрямки та творчу манеру окремих митців вміти розкривати учням специфіку візуального мистецтва як особливого способу духовного виробництва, творчої форми діяльності та сприйняття світу з метою формування у дітей розуміння самоцінності справжніх мистецьких творів, які є виявленнями художнього світогляду їх авторів.	ПФ.С.36.ЗР.Р . 139
			На основі систематизованих та узагальнених знань з історії та теорії живопису, графіки, скульптури, архітектури та декоративно-прикладного мистецтва, використовуючи навчально-методичні посібники та технічні засоби навчання для	ПФ.С.36. ПР. Р. 140

			ознайомлення дітей із зразками кращих художніх творів світового та українського мистецтва, підібраних з урахуванням їх вікових можливостей сприймання, вміти забезпечувати учнів знаннями про основні види та жанри візуального мистецтва з метою формування в них уявлень про особливості образної мови кожного з видів та засвоєння спеціальних художніх термінів.	
			Спираючись на власний досвід роботи над живописними, графічними, скульптурними творами та виробами декоративно-прикладного мистецтва у різних художніх техніках та матеріалах, ознайомлюючи учнів з роботою художника в умовах майстерні та виробництва, вміти давати їм знання про специфіку праці художників з метою формування уявлень про етапність роботи над мистецьким твором: від ідеї до втілення задуму в конкретному художньому матеріалі, про твір мистецтва як засіб творчого самовираження автора.	ПФ.С.36. ПР. Р. 141
			Спираючись на знання історії світового та українського мистецтва і українознавства, використовуючи міждисциплінарні зв'язки, інтеграцію різних видів мистецтв на уроках та в позаурочній діяльності, вміти забезпечувати учнів знаннями про самобутність і своєрідність українського національного мистецтва та його місце у просторі загальнолюдських цінностей з метою засвоєння учнями культурних здобутків нації, формування почуття відповідальності за їх збереження, виховання поваги до національного мистецтва.	ПФ.С.36. ПР. О. 142
	Забезпечення знань учнів про	ПФ.Д. 37	Вміти забезпечувати знаннями про основні навчальні елементи	ПФ.С.37. ЗР. Р. 143

	основні навчальні елементи, матеріали та техніки образотворчого мистецтва		образотворчого мистецтва: лінію, форму, об'єм, простір, колір, композицію, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів та дотримуючись ряду методичних принципів, що відповідають специфіці мистецтва, з метою оволодіння дітьми закономірностями побудови реальної форми предметів та передачі їх об'єму, методами передачі глибини простору та законами перспективи, властивостями композиційної побудови та її художніми засобами, основами кольорознавства та законами колірної гармонії.	
			Застосовуючи цілеспрямоване спостереження та аналіз просторових і колірних явищ в навколишній дійсності та знання про закономірності їх передачі в малюнках, особливості формотворення на площині та в об'ємі, властивості різноманітних художніх матеріалів, вміти організовувати та здійснювати навчальну роботу учнів на уроках та в позаурочний час з набуття ними досвіду втілення власного композиційного задуму за допомогою різних художніх засобів, відтворення у малюнках умовної глибини простору, передачі реальної форми та об'єму предметів, широкого використання кольору у різних видах художньої діяльності.	ПФ.С.37. ЗР. Р. 144
			На основі знань про виражальні можливості основних навчальних елементів образотворчого мистецтва (лінії, форми, об'єму, простору, композиції, кольору) та спираючись на психологічні і вікові особливості сприймання учнів 1-4 класів, вміти використовувати різноманітні художні засоби для навчання їх втіленню емоційно-смыслового задуму композиції за	ПФ.С.37. ЗР. Р. 145

			допомогою різних способів передачі, трансформації та модифікації форми, свідомого використання виражальних можливостей лінії, кольору, їх декоративної виразності.	
			Вміти використовувати художньо-образну мову художніх матеріалів та різноманітних художніх і пластичних технік на заняттях образотворчим мистецтвом з метою формування в учнів уявлень про їх виражальні можливості, набуття певної свободи вираження у власній творчості та підвищення її продуктивності у різних видах художньої діяльності.	ПФ.С.37. ПП. Р. 146
			Спираючись на знання вікової психології, дидактичні принципи, власний практичний досвід сприймання та образотворення, вміти підбирати і виготовляти на достатньому професійному рівні змістовну емоційно забарвлену наочність у відповідності з віковими особливостями сприймання учнів і використовувати її на уроках з метою більш глибокого усвідомлення дітьми навчального матеріалу про основні навчальні елементи образотворчого мистецтва, забезпечення його образного сприйняття, розвитку художнього, конструктивного, просторового та колірнього мислення учнів.	ПФ.С.37. ПП. Р. 147
	Навчання учнів виконанню різних видів практичних робіт з образотворчого мистецтва	ПФ.С. 38	З метою формування в учнів правильних уявлень про види і способи образотворчої діяльності, забезпечення образного сприймання ними матеріалу під час пояснень, спираючись на теоретичні знання з образотворчого мистецтва і власний практичний досвід роботи з різними художніми матеріалами, вміти виконувати на площині та в об'ємі з натури, по пам'яті та за уявою	ПФ.С.38. ЗР. Р. 148

			спрощені, схематизовані зображення різноманітних форм і явищ, показувати їх конструктивну будову, етапи роботи над композицією та прийоми її виконання.	
			У зв'язку з необхідністю навчати учнів самостійно виконувати навчально-репродуктивні роботи на площині і в об'ємі вміти здійснювати цілеспрямоване педагогічне керівництво художньою діяльністю дітей з натури і за зразком, забезпечуючи посилене створення ними зображень на основі передачі різноманітних якостей форми, кольору, простору та композиції, застосовуючи обумовлені віком учнів прийоми і методи навчання, зразки репродуктивної діяльності художників-професіоналів та учнівські роботи, демонстрацію схематичного зображення форм і композиції, пояснення до використання певних художніх прийомів.	ПФ.С.38. ЗР. Р. 149
			Спираючись на знання з методики образотворчого мистецтва та досвід у художньо-практичній діяльності, вміти відповідно до теми і мети уроку, а також віку учнів обирати найбільш оптимальні форми і методи роботи, використовуючи широкий спектр художніх матеріалів, технік і прийомів у їх образотворчій діяльності з метою навчити учнів виконувати творчі роботи у реалістичному ключі та в декоративній манері на площині і в об'ємі.	ПФ.С.38. ЗР. Р. 150
			Спираючись на знання з методики образотворчого мистецтва, методичну літературу та власний практичний досвід, застосовуючи демонстрацію наочного матеріалу, вміти використовувати величезні навчальні та виховні можливості	ПФ.С.38. ЗР. Р. 151

			різних видів образотворчої діяльності на заняттях з образотворчого мистецтва на основі широкого спектру художніх матеріалів і технік, ефективних засобів, способів і технологій створення художньо-декоративних творів та просторово-конструктивних виробів з метою практичного опанування учнями мовою візуального мистецтва	
			На основі загальнопедагогічних вимог та оцінювання результатів образотворчої діяльності учнів на площині і в об'ємі, з метою досягнення навчальної та художньо-розвиваючої цілей оцінки продукту дитячої творчості вміти здійснювати аналіз і оцінювання різних видів учнівських практичних робіт з образотворчого мистецтва спільно з учнями, використовуючи відповідні форми, методи та прийоми роботи.	ПФ.С.38. ПР. Р. 152
	Формування в учнів знань про художній образ творчого мистецтва	ПФ.Д. 39	Враховуючи сучасні тенденції якісно-змістових змін у викладанні образотворчого мистецтва, коли художній образ стає основою творчої та художньо-оцінної діяльності молодших школярів, з метою набування ними досвіду бачити художній образ в навколишньому та художніх творах, усвідомлювати його роль в образотворчому мистецтві, вміти формувати в учнів навички емоційно-естетичного сприймання і оцінювання художнього образу шляхом особистісно-емоційного освоєння як художньої інформації, так і навколишнього.	ПФ.С.39. ЗР. Р. 153
			Спираючись на знання в галузі теорії та історії візуального мистецтва, матеріали шедеврів світового образотворчого мистецтва та сучасних, як українських, так і зарубіжних творів, на кращі зразки народної творчості, вміти	ПФ.С.39. ЗР. Р. 154

			забезпечувати розуміння і засвоєння дітьми значення різноманітних засобів виразності у створенні художнього образу у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва.	
			Спираючись на власний практичний досвід як оцінної, так і художньої діяльності, використовуючи інші види мистецтв (літературні та музичні твори, театралізовані дійства, художню фотографію та ін.), вміти організовувати художню практичну роботу учнів на уроках так, щоб сприяти їх творчій самореалізації шляхом набуття досвіду у самостійному створенні виразного художнього образу в різних видах, жанрах та напрямках образотворчого мистецтва, використовуючи широкий спектр художніх матеріалів та технік.	ПФ.С.39. ЗР. Р. 155
	Формування вмінь аналізу, інтерпретації та оцінювання творів образотворчого мистецтва, їх художньо-естетичного значення	ПФ.Д.40	Спираючись на розуміння ролі візуального мистецтва у культурному житті суспільства та його впливу на розвиток особистості, на знання з мистецтвознавства, теорії образотворчого мистецтва і психології сприймання художніх творів, вміти на основі емоційного та інтелектуального осягнення мистецького твору проводити аналіз і оцінку його виразно-сислової мови, розкриваючи емоційно-образний та естетичний зміст твору з метою підготовки до організації сприймання мистецтва учнями, формування у них художнього світогляду, вдосконалення їхніх мистецьких запитів і смаків.	ПФ.С.40. ЗР. Р. 156
			Спираючись на нові підходи до осягнення духовних цінностей мистецтва, на знання з психології сприймання художніх творів, теорії та історії мистецтва,	ПФ.С.40. ЗР. Р. 157

			використовуючи кращі зразки мистецької спадщини та активно-діалогову форму педагогічної взаємодії з учнями, вміти створювати відповідні умови для глибокого розуміння учнями художньо-естетичних цінностей візуального мистецтва на основі цілісного сприйняття творів, що ґрунтується на співпереживанні, творчому осмисленні, оцінці та інтерпретації їх змісту.	
			Використовуючи знання з дидактики, історії та теорії образотворчого мистецтва та дитячої вікової психології, вміти проводити заняття по ознайомленню з мистецькими творами, обираючи такі форми, методи, прийоми та засоби, що відповідають віковим особливостям дитячого сприймання та урізноманітнювати їх з метою створення оптимальних умов для засвоєння знань про історію візуального мистецтва, розуміння його ролі у житті суспільства, збагачення дітей термінологічним та лексичним запасом .	ПФ.С.40. ЗР. Р. 158
			Спираючись на власні знання з історії та теорії образотворчого мистецтва та використовуючи його кращі зразки у репродукціях та в музеях, вміти давати знання про твір образотворчого мистецтва як засіб візуальної комунікації шляхом цілеспрямованого, систематизованого та послідовного залучення школярів до вивчення художніх творів, задоволення їх пізнавально-інформативних потреб, формування навичок оцінної діяльності.	ПФ.С.40. ЗР. Р. 159
			На основі знань про активну діалогову природу розуміння мистецтва, про його вплив на свідомість та емоційну сферу людини, а також суспільно-виховну	ПФ.С.40. ЗР. Р. 160

			дію, використовуючи експонування художніх творів різних видів і жанрів в репродукціях, знайомство з ними в музеях, галереях та виставках, вміти формувати в учнів комунікативні навички спілкування з творами мистецтва, створюючи підґрунтя для сприймання та осмислення ними емоційної інформації як раціональним шляхом, так і на основі суб'єктивних переживань.	
			Шляхом розвитку в учнів специфічних для художньо-творчого процесу якостей процесу здорового сприймання та навичок розуміння мови образотворчого мистецтва, активізації образних уявлень молодших школярів, що враховують їх підвищену емоційну чутливість, вміти здійснювати педагогічне керівництво художньо-творчим розвитком учнів з метою навчати їх виражати свої почуття, емоції, естетичні переживання та думки мовою візуального мистецтва, спонукати їх до самовираження у власній мистецькій діяльності.	ПФ.С.40. ЗР. Р. 161
	Формування елементів музично-естетичної культури молодших школярів	ПФ.С.41	Спираючись на знання музичної спадщини провідних українських митців, використовуючи теорію інтонаційної природи музики, єдності змістово-звукової форми комплексної музичної інтонації, оволодіння комплексом інтегрованих знань з теорії та історії музики для розкриття образного змісту музичного твору, особливостей його музичної форми, здійснювати засвоєння школярами знань та формувати уміння висловлювати особистісно-ціннісне ставлення до творів музичного мистецтва, прослідковувати розвиток музичного образу, інтерпретувати його зміст під час організації та проведення уроків, позаурочної діяльності.	ПФ.С.41. ПР. О. 162

			На основі комплексного підходу до різноманітних видів діяльності на уроці музики у молодших класах (вокально-хорової, слухання музики, гри на елементарних музичних інструментах, імпровізації) створювати в учнів уявлення про основні жанри музики, систематизувати поняття учнів про елементи музичної мови, основні засоби музичної виразності (мелодію, ритм, гармонію, темп, лад, тембр, регістр) з метою їх використання в аналізі музичних творів та виконавстві.	ПФ.С.41. ПР. О. 163
			Спираючись на опанування основних елементів музичної мови як засобу вираження і осмислення художньо-образної інформації, практичне засвоєння основних музичних понять в процесі сприймання та виконання музичних творів, навчати учнів усвідомлено сприймати фольклор як невід’ємну складову частину національної музичної культури, знати творчість найвідоміших вітчизняних та зарубіжних композиторів, викликати інтерес до різноманітних форм виконавської діяльності (хоровий, ансамблевий та сольний спів, рухи під музику, пластичне інтонування, гра на елементарних музичних інструментах).	ПФ.С.41. ПР. О. 164

	Навчання учнів основним елементам музичної культури	ПФ.С.42	На основі інтегрованих знань з теорії та історії музики в процесі відтворення музичних творів згідно з програмними вимогами, використовуючи музичний інструмент, вміти реалізувати виконавський задум, інтерпретувати його в умовах слухання дітьми “живого звучання” та доповнювати грамотним словесним коментарем з метою формування в учнів уміння відтворювати на елементарних музичних інструментах прості ритмічні звороти, імпровізувати ритмічний супровід до пісень, елементи мелодій, виконувати пластичні рухи під музику, використовуючи основні засоби музичної виразності.	ПФ.С.42. ПР. О. 165
			Використовуючи інтонаційний стильовий підхід до аналізу різних музичних жанрів, методи емоційної драматургії, узагальнення, опори на художній контекст, тощо, формувати в учнів уміння здійснювати комплексний підхід до різноманітних видів музичної діяльності на уроці музики, використовуючи необхідний музичний, літературний та візуальний матеріал з урахуванням вікових особливостей дітей та їх індивідуальних можливостей, виховувати бажання грати на музичних інструментах, співати, займатись музичною творчістю, сприяти розвитку музичного смаку, потреби берегти, продовжувати і примножувати музичні традиції свого народу.	ПФ.С.42. ПР. О. 166

	Забезпечення в учнів явлень про хореографічне мистецтво	ПФ.С.43	Спираючись на знання з основ хореографічного мистецтва: класичний, народно-сценічний, український, дуетно-сценічний, історико-побутовий та сучасний танець, використовуючи основи режесури мистецтва балетмейстера, формувати в учнів уявлення про хореографічне мистецтво як можливість вираження емоційного стану людини та про пізнавальну і виховну роль хореографії в житті людей, основні етапи розвитку хореографічного мистецтва.	ПФ.С.43. ПР. О. 167
			Спираючись на жанрову основу музичного мистецтва, структурні особливості найбільш розповсюджених музичних жанрів, використовуючи основи композиції різних форм хореографії, вміти забезпечувати в учнів засвоєння знань про основні види танцю (класичний, народний, бальний, сценічний, побутовий, спортивний, естрадний, модерний), складові художньої системи танцю.	ПФ.С.43. ПР. О. 168
			Використовуючи знання вітчизняної та зарубіжної музичної літератури, стильових особливостей композиторів різних епох, творів дитячої тематики в класичній та сучасній музиці, на основі володіння прийомами побудови уроків класичного, народно-сценічного, українського, історико-побутового та сучасного танців з урахуванням вікового складу учасників колективу, вміти формувати в учнів уміння виявляти смислове значення елементів музичної мови, добиватися відповідності характеру рухів і музики, володіти елементами класичної школи танцю, народно-сценічних та бальних танців.	ПФ.С.43. ПР. О. 169

	Забезпечення в учнів знань про основи й специфіку театального мистецтва	ПФ.Д.44.	Враховуючи специфіку драматургії, її жанрові різновиди, шляхом вивчення драматичних творів та перегляду вистав з метою розширення кругозору учнів створювати умови для морально-етичного виховання, духовного збагачення та формування етичних смаків.	ПФ.Д.44. ПР. О. 170
	Ознайомлення учнів із основною термінологією та специфікою образної мови театального мистецтва	ПФ.С.45	Використовуючи знання про театральне мистецтво, під час ознайомлення з різними видами і жанрами драматургії (ляльковий театр, драматичної опери і балету, драми і комедії) забезпечувати розуміння учнями образної мови театру та виражальних засобів у створенні художнього образу.	ПФ.С.45. ПР. О. 171
	Розвиток в учнів елементарних умінь виконавської майстерності в практичній творчій діяльності	ПФ.С.46	Використовуючи словесну дію за допомогою партитури тексту, шляхом створення творчого бачення, ставлення, визначення підтексту розвивати в учнів уміння відтворювати образ театального персонажа різними засобами та прийомами (міміка, жести, костюм, декорація, музичний супровід).	ПФ.С.46. ПР. О. 172
			Використовувати творчі завдання, рольові ігри, етюди під час занять з метою вдосконалення виконавських умінь розвивати в учнів навички виправдано поєднувати словесну і фізичну дії.	ПФ.С.46. ПР. О. 173
	Формування в учнів цілісного театального мислення і розвиток вміння сприймати і аналізувати спектакль	ПФ.Д.47	Під час перегляду і постановок театралізованих вистав, використовуючи знання про специфіку і синтетичність театального мистецтва з метою розуміння і сприймання змісту спектаклю, розвивати в учнів уміння висловлювати судження й давати оцінку театральним діям.	ПФ.Д.47. ПР. О. 174

	Ознайомлення учнів з основами екранного мистецтва	ПФ.Д.48	Використовуючи основні знання з теорії кіномистецтва під час перегляду й обговорення кінострічок з метою розуміння образної мови кіно, виробляти в учнів уміння сприймати зміст кінокартини, оцінювати дії і вчинки героїв, логічно правильно переказувати сюжет й виявляти своє ставлення, користуючись засобами емоційно-образної виразності.	ПФ.Д.48. ПР. О. 175
			Уміти навчати учнів розуміти основні види та жанри екранного мистецтва для формування в них уявлень про особливості художніх, мультиплікаційних, дидактичних фільмів та способи відтворення в них реальної дійсності на основі знань про кіно як специфічний вид мистецтва та сучасні засоби демонстрування.	ПФ.Д.48. ПР. О. 176
Розвивальна	Стимулювання та розвиток інтелектуальної сфери особистості	ПФ.Д.49	На основі спостережень за різними видами діяльності учнів та використовуючи знання про пізнавальні процеси та емоційно-вольову характеристику особистості школяра, її перебіг згідно з віком та індивідуальними особливостями, вміти досліджувати ступінь їх вираженості щодо вікових норм, визначати відхилення та здійснювати корекцію під час організації і здійснення навчально-виховного процесу та у позаурочних видах діяльності.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 177
			На основі знань про психічні процеси і стани особистості в умовах нормального і аномального розвитку та користуючись методами психологічних досліджень, визначати рівень сформованості в учнів уваги, уяви, сприймання, пам'яті, мислення, чутливості, емоційно-вольових якостей з метою вибору оптимальних засобів стимулювання інтелектуальної	ПФ.Д.49. ПР. Р. 178

			сфери особистості у процесі навчання та виховання на уроках та у позаурочній діяльності.	
			У навчально-виховному процесі створювати ситуації (за рахунок бесіди, розповіді, читання віршів, казок, тощо), що сприяють розвитку інтелектуальної сфери особистості і проявляються в уміннях аналізувати, порівнювати, виділяти головне та узагальнювати явища, факти, процеси у суспільному та власному житті з метою оволодіння учнями усіма компонентами навчально-пізнавальної діяльності.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 179
			На основі знань про норму і аномалію у розвитку особистості та спираючись на механізми внутрішньої регуляції психічної діяльності і поведінки, вміти використовувати навчання і виховання як засіб задоволення актуальних пізнавальних потреб учнів відповідно до їх особистих запитів у процесі життєдіяльності та творчості.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 180
			Відповідно до завдань навчально-виховного процесу вміти добирати засоби стимулювання загального розвитку, інтелектуальної та мовленнєвої сфери особистості учня під час уроків та у позаурочній діяльності, оптимально поєднуючи зміст, засоби, форми та методи роботи на засадах розвивального та особистісно орієнтованого навчання, враховуючи окремі відхилення у розвитку молодших школярів.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 181
			На основі знань про особистість та шляхи її формування з метою розвитку інтелектуальної сфери дитини вміти добирати зміст навчального матеріалу під час організації пізнавальної, комунікативної, мовленнєвої,	ПФ.Д.49. ПР. Р. 182

			трудової, навчальної та ігрової діяльності з метою розвитку потребнісно-мотиваційної сфери молодшого школяра.	
			На основі сучасних технологічних підходів до організації та здійснення процесу навчання у початковій школі, користуючись сучасними засобами засвоєння змісту навчального матеріалу, вміти здійснювати індивідуально-диференційований підхід до учнів з різним рівнем розвитку розумових дій та інтелектуальних операцій під час спеціально організованої та самостійної діяльності на уроці.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 183
			Вміти забезпечувати навчання учнів у зоні ближнього розвитку на основі вивчення специфіки їх розумової діяльності, здатності ефективно вирішувати інтелектуальні задачі різного ступеня складності у навчальній, трудовій, ігровій та інших видах діяльності.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 184
			У процесі предметно-перетворювальної, конструктивно-творчої діяльності під час урочної та позаурочної діяльності, самостійної роботи дітей вміти коригувати та поєднувати різноманітні інтелектуальні операції для забезпечення їх оптимальної дії на розвиток розумових здібностей молодших школярів, добираючи відповідний зміст, форми та методи співпраці вчителя і учнів.	ПФ.Д.49. ПР. Р. 185
	Стимулювання розвитку загальних задатків і спеціальних здібностей учнів	ПФ.Д.50	На основі спостережень та використання діагностичних методик, аналізу діяльності учнів під час роботи на уроках та у позаурочній діяльності уміти диференціювати навчальні і творчі здібності, загальні розумові і спеціальні здібності, використовуючи отримані дані для	ПФ.Д.50. ПР. Р. 186

			забезпечення діяльності по їх прояву та подальшого розвитку.	
			У процесі засвоєння учнями мовного, математичного, природничого змісту, оволодіння основами різних технологій, під час формування досвіду творчої діяльності у різних її видах та формах прояву забезпечувати оптимальний відбір засобів стимулювання і розвитку загальних задатків і спеціальних здібностей згідно з природою їх формування.	ПФ.Д.50. ПР. Р. 187
			Користуючись знаннями про особливості розвитку особистості, його рушійні сили та закономірності, відповідно до інтересів, нахилів та здібностей учнів здійснювати структурування змісту навчального матеріалу на основі особистісної орієнтації та згідно з принципами індивідуалізації і диференціації навчання з метою забезпечення повноцінного засвоєння та використання знань.	ПФ.Д.50. ПР. Р. 188
			На основі знань про загальні закономірності психологічного розвитку у переддошкільному, дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому та старшому шкільному віці вміти забезпечувати наступність у виборі засобів впливу на розвиток загальних задатків і спеціальних здібностей з урахуванням виду провідної діяльності, синтетичності періоду розвитку з метою забезпечення ефективності навчальних та виховних впливів на особистість.	ПФ.Д.50. ПР. О. 189
			Користуючись психологічною характеристикою діяльності, на основі взаємодії та взаємовпливу її окремих компонентів, їх місця і ролі у формуванні різних видів умінь та здатностей, за допомогою	ПФ.Д.50. ПР. О. 190

			змісту навчальних дисциплін початкової школи створювати умови для вияву можливостей успішного виконання дитиною певного виду діяльності (музичної, сценічної, літературної, тощо) з опорою на відповідні задатки (музичний слух, пам'ять, тощо) для всебічного розвитку здібностей дітей при спеціально організованому навчанні.	
			Керуючись сучасними підходами до технологічного забезпечення процесів навчання і виховання, вміти здійснювати впливи, що обумовлює динаміку психічних станів дитини, використовуючи засоби формування соціально значущих поглядів, позитивних почуттів та настрою, стійких пізнавальних інтересів та устремлінь, які сприяють осмисленню цілей діяльності, ознайомленню з новими фактами, більш повному та глибокому відображенню дійсності у процесі життєдіяльності та творчості молодшого школяра.	ПФ.Д.50. ПР. О. 191
	Сприяння розвитку рухової і сенсомоторної сфери дитини	ПФ.Д.51	На основі знань про фізіологічні основи психіки і поведінки людини вміти здійснювати психологічний аналіз діяльності дитини під час виконання нею предметних та розумових дій з метою забезпечення оволодінням основними компонентами навчально-пізнавальної діяльності на уроках, при проведенні екскурсій, виховних заходів та самостійної роботи.	ПФ.Д.51. ПР. Р. 192
			Користуючись даними антропометричних вимірювань та спираючись на результати психологічних обстежень учнів початкової школи, підбирати оптимальні засоби організації їх рухової активності під час	ПФ.Д.51. ПР. Р. 193

			проведення уроків фізичної культури, музики, планування прогулянок, екскурсій, перерв між уроками з метою забезпечення повноцінного фізичного розвитку дітей.	
			Враховуючи особливості психологічних новоутворень учнів початкової школи та спираючись на дані аналізу продуктів діяльності, сприяти розвитку сенсомоторної сфери дітей під час проведення навчальних занять, користуючись різноманітними засобами впливу згідно з їх змістовним та методичним забезпеченням.	ПФ.Д.51. ПР. О. 194
			Спираючись на механізми внутрішньої регуляції психічної діяльності і поведінки дитини, вміти забезпечувати оптимальне поєднання ситуацій оцінного ставлення дитини до власної діяльності, включаючи мову, жести, міміку, настрій учнів як основу формування їх адекватної самооцінки.	ПФ.Д.51. ПР. О. 195
	Створення умов для саморозвитку і саморозкриття дитини	ПФ.Д. 52	Користуючись різноманітними засобами реалізації принципу розвиваючого навчання, на основі психологічного вивчення здатностей та здібностей молодшого школяра вміти забезпечувати усвідомлення і осмислення дитиною власних потреб та мотивів діяльності як основи формування спрямованості особистості та адекватної самооцінки.	ПФ.Д.52. ПР. Р. 196
			На основі знань про механізми саморозвитку особистості, засоби впливу та стимулювання дитини у ігровій, навчальній, трудовій та інших видах діяльності, за допомогою створення педагогічних ситуацій соціально-виховного спрямування сприяти	ПФ.Д.52. ПР. Р. 197

			саморозкриттю дитиною її потенційних можливостей, нахилів та здібностей.	
			За допомогою змісту навчального матеріалу з мови, математики, природознавства, предметів мистецького та технологічного циклів, на уроках з фізичної культури, у позаурочний час та у побутовій діяльності створювати умови для розкриття дитиною власних потенційних можливостей, використовуючи навчання і виховання як засіб задоволення актуальних пізнавальних і побутових потреб учня.	ПФ.Д.52. ПР. О. 198
			Під час організації різних видів навчальних занять створювати ситуації, які б стимулювали учнів до активного самостійного оволодіння знаннями, уміннями та навичками на основі аналізу, синтезу, узагальнення і порівняння окремих фактів, явищ, подій та засвоєних у процесі навчання алгоритмів діяльності з метою розвитку їх інтелектуальної сфери.	ПФ.Д.52. ПР. Р. 199
			Користуючись знаннями про особливості організації навчально-виховного процесу на засадах індивідуалізації та диференціації, з метою здійснення особистісно орієнтованого навчання уміти осмислено добирати практичні завдання для уроків різних типів і видів, забезпечуючи свободу вибору дитиною виду діяльності і свободу участі дитини у діяльності для самореалізації набутого нею попереднього досвіду.	ПФ.Д.52. ПР. Р. 200
			Використовуючи на уроках завдання з логічним навантаженням, дидактичні ігри, проблемні ситуації з метою спонукання учнів до виконання логічних операцій, виявлення формально-логічних,	ПФ.Д.52. ПР. О. 201

			функціональних, причинно-наслідкових зв'язків і залежностей, стимулювання їх мисленнєвої діяльності, вміти формувати у дітей суб'єктивні відчуття, образи сприймання, уявлення як продукти розвитку мислення.	
			Враховуючи особливості формування у молодшому шкільному віці психічних процесів та на основі знань про закономірності їх перебігу і прояву, вміти добирати завдання різного ступеня складності для їх вільного вибору з метою зняття психологічного напруження та створення умов для активної праці дітей у зонах їх актуального та ближнього розвитку, реалізуючи на уроках і у самостійній діяльності принципи доступності, індивідуалізації та диференціації навчання.	ПФ.Д.52. ПР. О. 202
Дидактико-методична	Здійснення календарно-тематичного планування змісту початкової освіти	ПФ.Д.53	На основі перспективного бачення цілей і завдань початкової освіти, використовуючи дані діагностики рівня навченості, вихованості та індивідуального психічного розвитку дитини, вміти визначати і конкретизувати цілі і завдання окремих (1,2,3,4 рік) періодів навчання з метою здійснення комплексного підходу до календарно-тематичного планування змісту навчання	ПФ.Д.53. ПР. Р. 203
			Користуючись знаннями про особливості планування різних видів діяльності учнів, вміти визначати мету, завдання, проміжні і кінцеві результати навчання у різних формах (урочні, позаурочні, позашкільні) та здійснювати перспективне планування навчальних занять на чверть і рік на основі навчальних програм, змісту підручників для початкової школи.	ПФ.Д.53. ПР. О. 204

			Відповідно до нормативних документів стосовно організації та здійснення навчального процесу у початковій школі, використовуючи надбання психолого-педагогічної науки та методик викладання окремих предметів у галузі реалізації принципів відбору змісту згідно з особливостями віку і розвитку дитини, її здібностей до навчання, специфіки контингенту учнів певного класу, вміти здійснювати календарно-тематичне планування змісту навчання з основних освітніх галузей:” мова і література”; “математика”; “здоров’я і фізична культура”; “технології”; “людина і світ”; “мистецтво”.	ПФ.Д.53. ПР. О. 205
			Використовуючи знання про тенденції розвитку педагогіки, психології, окремих методик початкової освіти, вміти здійснювати перспективне планування та передбачати результати навчальних досягнень учнів на основі урахування закономірностей дії біологічних, соціальних, культурологічних та інших чинників з метою включення у плановані види роботи оптимальних засобів отримання результатів.	ПФ.Д.53. ПР. О. 206
			На основі використання знань з вікової та педагогічної психології, дидактики і окремих методик початкового навчання вміти забезпечувати наступність у плануванні завдань кожного періоду навчання учнів з урахуванням даних поточної діагности рівня розвитку дитини і її навчальних досягнень.	ПФ.Д.53. ПР. О. 207

	Складання планів-конспектів уроку	ПФ.С.54	Спираючись на знання про роль і місце кожної теми у загальній системі вивчення змісту навчальної дисципліни, орієнтуючись на лінійно-концентричний принцип побудови програми та враховуючи специфіку класу, його диференціацію за рівнем навчальних можливостей учнів, складати план-конспект уроку згідно з конкретною темою програми.	ПФ.С.54. ПР. Р. 208
			Враховуючи конкретну тему уроку, її роль і місце у навчальній програмі, вміти формулювати мету і завдання уроку залежно від психологічного механізму засвоєння учнями знань (засвоєння, формування, застосування знань умінь та навичок, узагальнення, систематизація чи їх поєднання) з метою оптимального вибору засобів досягнення мети і завдань уроку.	ПФ.С.54. ПР. Р. 209
			Вміти розробляти план-конспект уроку певного типу і виду, користуючись знаннями про закономірності побудови процесу навчання, взаємодію і взаємовплив його компонентного складу, специфіку змістового забезпечення залежно від навчальної дисципліни та чинників, що пов'язані з реалізацією завдань особистісно орієнтованого навчання молодших школярів.	ПФ.С.54. ПР. Р. 210
			Враховуючи специфіку засвоєння учнями мовного, природничо-математичного, мистецтвознавчого та іншого змісту навчальних дисциплін, вміти поєднувати загальнодидактичні та конкретнометодичні вимоги до планування уроків на засадах комплексного підходу до навчання, виховання і розвитку особистості молодшого школяра.	ПФ.С.54. ПР. Р. 211

.			При розробці плану-конспекту уроку вміти визначати методи реалізації цілей і окремих завдань уроку, зазначаючи за цього форму організації навчальної діяльності учнів, допоміжні засоби засвоєння (наочність, ТЗН, роздатковий матеріал, тощо), засоби контролю і корекції навчальних досягнень учнів з метою повного розкриття у плані-конспекті уроку власного бачення оптимізації діяльності учнів.	ПФ.С.54. ПР. О. 212
	Забезпечення реалізації основних функцій навчання: освітньої, розвивальної, виховної, пізнавальної, мотиваційно-стимулюючої	ПФ.С. 55	При плануванні і проведенні уроків вміти ставити освітню(навчальну) мету уроку , а при її досягненні дбати про посилення виховної функції навчання засобами його змісту, гуманістичного стилю спілкування учасників педагогічного процесу, високої організованості та дисциплінованості, раціонального використання часу, оптимального поєднання форм і методів співпраці вчителя і учнів з метою забезпечення певного рівня навченості та вихованості дітей.	ПФ.С.55. ПР. Р. 213
			Під час організації навчання на уроках та у позаурочній діяльності вміти добирати засоби, що сприяють розвитку мислення учнів, їх пам'яті, волі, формуванню загальнонавчальних умінь, набуванню досвіду використання таких розумових операцій, як аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, групування, тощо, з метою здійснення розвивальної функції навчання на матеріалі засвоєння змісту навчальних предметів початкової школи.	ПФ.С.55. ПР. Р. 214
			Спираючись на зміст навчальних предметів початкової школи та враховуючи специфіку методики їх викладання, включати учнів у активну і самостійну пізнавальну	ПФ.С.55. ПР. О. 215

			діяльність, навчати учнів приймати і свідомо ставити мету, вибирати засоби її досягнення, контролювати хід виконання навчальних завдань, коригувати і оцінювати результати власної діяльності з метою реалізації завдань особистісно орієнтованого навчання.	
			На основі знань про основні ознаки особистісно орієнтованого навчання (зосередження на потребах учня, діагностична основа навчання, переважання навчального діалогу, співпраця і співтворчість між учнями і вчителями, створення ситуації вибору і відповідальності, турбота про фізичне благополуччя учнів, пристосування методики до навчальних можливостей дитини, стимулювання розвитку і саморозвитку учня) вміти здійснювати відбір оптимальних засобів для їх реалізації у процесі навчання учнів початкової школи.	ПФ.С.55. ПР. О. 216
			З метою забезпечення реалізації на уроці основних функцій навчання вміти користуватися методичними та технологічними засобами подання змісту навчального матеріалу , організовувати процес засвоєння учнями основних програмних вимог до кількості та якості отриманих знань на основі психологічного механізму їх формування: сприймання, усвідомлення, осмислення нового матеріалу, розуміння і первинне використання, узагальнення і систематизація знань, їх контроль, корекція та оцінювання.	ПФ.С.55. ПР. О. 217
			На основі даних використання діагностичних методик вивчення стану сформованості знань, умінь та навичок, рівня вихованості та розумового розвитку дитини , виходячи із стратегії уроку, його основної мети та завдань, вміти	ПФ.С.55. ПР. О. 218

			забезпечувати комплексний вплив на особистість дитини, виходячи із можливостей змісту конкретних предметів та інтегруючи в оптимальному варіанті засоби опанування основними елементами соціальної культури.	
	Забезпечення використання різних типів навчання та ефективних технологій навчання молодших школярів	ПФ.Д. 56	Використовуючи знання про основи змістового забезпечення навчального процесу, знання про теоретичний, емпіричний і практичний компоненти змісту, специфіку побудови відповідно до вікових та психологічних особливостей його засвоєння учнями молодшого шкільного віку, спираючись на знання теоретичних основ структурування окремих фрагментів уроку, вміти оптимально добирати методичне забезпечення для розв'язання завдань навчальної програми початкової школи.	ПФ.Д.56. ПР. О. 219
			На основі аналізу процесу навчання з урахуванням нової технологічної бази для розробки сучасного учбово-методичного забезпечення, володіння комп'ютером як інструментом навчальної діяльності, самостійної розробки і використання матеріалів, пов'язаних із комп'ютеризацією навчально-виховного процесу, вміти формувати в учнів елементи комп'ютерної грамотності з метою ознайомлення їх із сучасними підходами до отримання інформації на основі використання персонального комп'ютера та конструювання, організація та методичного забезпечення уроку на основі основних видів педагогічного програмного забезпечення.	ПФ.Д.56. ПР. О. 220
	Забезпечення внутрі- та міжпредметних	ПФ.С. 57	Уміти формувати різнопредметні уміння засобами виконання завдань, вправ, розв'язування задач	ПФ.С.57. ПР. Р. 221

	зв'язків, формування системи знань і умінь		тощо, які добираються з підручників залежно від навчального предмета, опора на які дає змогу після показу зразка виконання практичного завдання дібрати пробні вправи (задачі) достатньої кількості для вироблення первинного вміння, а після – тренувальні типові вправи для його закріплення, при необхідності та можливості – для формування навички, а для домашніх робіт уміти вибрати оригінальні, нетипові завдання : вправи, задачі, приклади тощо, керуючись при цьому встановленими нормативами щодо обсягу домашніх завдань для відповідного віку дітей.	
			Уміти ставити мету і завдання уроку за заданою темою, користуючись навчальною програмою та підручником з навчального предмета (математика, мова, читання, праця, малювання) до якого відноситься завдана тема, і спираючись при цьому на знання про те, що для конкретизації мети уроку необхідно рахуватись з місцем даної теми в системі уроку до і після її вивчення, щоб у структурі мети визначитись з ланкою процесу засвоєння навчального матеріалу (первинне чи вторинне його засвоєння, формування умінь на матеріалі теми тощо) і дібрати на цій основі відповідну дію : засвоєння, формування, узагальнення, перевід знань в умінь чи навичку і т.п., а при визначенні завдань уроку розструктуровувати зміст виучуваного матеріалу на його компоненти, для засвоєння яких ставляться завдання у формі цільових установок, адресованих учителю типу: ознайомити учнів, утворити поняття, сформулювати	ПФ.С.57. ПР. О. 222

			уявлення, навичку.	
			Використовуючи доцільно дібраний зміст матеріалу уроку, адекватні засоби його засвоєння з метою формування в учнів навчально-пізнавальних мотивів навчання, підвищення зацікавленості, активізації діяльності, вміти використовувати різноманітні інформаційні технології навчання у відповідності до змісту виучуваного на уроці, користуючись комп'ютером.	ПФ.С.57. ПП. О. 223
			Використовуючи знання про різні види технологічного забезпечення навчального процесу, вміти теоретично опрацьовувати зміст навчального матеріалу, вибирати оптимальні методи, прийоми, форми та засоби навчання у відповідності до укладеної технологічної моделі навчання (технологія активізації та інтенсифікації діяльності учнів, технологія ефективного управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів, технологія удосконалення та реконструювання змісту, частковопредметні педагогічні технології).	ПФ.С.57. ПР. О. 224
			На основі здійснення власного аналізу та самоаналізу діяльності згідно з концептуальними підходами до обраної системи навчання молодших школярів вміти прогнозувати майбутні впливи на особистість дитини з метою створення оптимальної моделі уроку і конструювання його фрагментів на основі навчальної програми початкової школи.	ПФ.С.57. ПР. О. 225
			Використовуючи відомі в дидактиці методи навчання та враховуючи їх основні функції, вміти методично правильно, відповідно до змісту конкретного уроку, рівня навчальних можливостей учнів добирати прийоми ефективного	ПФ.С.57. ПП. Р. 226

			засвоєння учнями програмного матеріалу з метою всебічного впливу на особистість дитини.	
			За провідною дидактичною метою уроку, спираючись на закон залежності типу уроку від його мети, визначати тип уроку і, згідно з його структурою, будувати методичні варіанти уроків, враховуючи загальнодидактичні закономірності функціонування цільового, мотиваційно-стимулюючого, змістового, операційно-діяльнісного, контрольного-регулюючого та оцінювально-результативного компонентів з метою забезпечення найбільш оптимального впливу на особистість учня.	ПФ.С.57. ПП. Р. 227
			Виходячи з програмних вимог, мети та завдань уроку, змісту навчального матеріалу з конкретного предмета галузей початкової освіти, використовуючи різноманітні засоби впливу на учнів забезпечувати спрямування навчального процесу на реалізацію принципів гуманізації, диференціації, демократизації з метою створення умов для формування гуманної особистості.	ПФ.С.57. ПП. О. 228
			На основі знань про методологію та методи науково-педагогічних досліджень вміти під час педагогічної практики та навчальних занять вивчати стан функціонування психолого-педагогічних явищ і процесів, описувати їх, користуючись науково-категоріальним апаратом, обґрунтовувати власні підходи до організації та проведення різних видів експерименту, оформляти отримані результати досліджень у різних формах студентської науково-дослідної роботи.	ПФ.С.57. ПР. О. 229

Соціально-виховна	Забезпечення координації різних соціальних інституцій на виховання особистості дитини	ПФ.Д.58	З метою координування цілеспрямованих формуючих впливів усіх соціальних інститутів виховання, забезпечуючи максимально повну реалізацію виховного потенціалу кожного з них, вміти на основі загальної мети виховання всебічно і гармонійно розвинутої особистості та врахування специфіки виховання дітей молодшого шкільного віку конкретизувати завдання виховання дітей певного класу (1-4) за півріччями по чвертях.	ПФ.Д.58. ПР. О. 230
			З метою передачі соціального досвіду вміти передавати інформацію, використовуючи при цьому увесь арсенал комунікативних засобів, методів і прийомів, керуючись принципами виховання: опори на позитивне, повага прав і свобод дитини, права бути самим собою та інші.	ПФ.Д.58. ПР. Р. 231
			З метою забезпечення освоєння дітьми основних структурних компонентів діяльності, насамперед, умінь і навичок цілепокладання, планування, самоконтролю, самооцінки, виховання дій і операцій, вміти з метою досягнення їх соціальної зрілості включати учнів у різні тимчасові види соціальної роботи.	ПФ.Д.58. ПП. Р. 232
			З метою корекції змісту і засобів виховної діяльності, впливу зовнішніх факторів на розвиток індивідуальних особливостей та інтересів учня вміти застосовувати динамічно змінювану систему доручень учням.	ПФ.Д.58. ПП. Р. 233
			У процесі організації дитячих справ на уроках керуючись принципами гуманного виховання, вміти створювати педагогічні ситуації етико-морального змісту з метою оволодіння відповідними нормами поведінки, набуття досвіду оцінного ставлення, взаємин.	ПФ.Д.58. ПП. Р. 234

			З метою введення дітей у світ морально-етичних цінностей через художні образи літературних творів вміти формувати потребу в самостійному читанні книжок шляхом створення класної бібліотеки дитячої художньої літератури для організації позакласного читання.	ПФ.Д.58. ПР. О. 235
	Створення умов для забезпечення в учнів формування соціально-прийнятого досвіду поведінки і діяльності	ПФ.Д.59	З метою виявлення задатків і створення умов для розвитку учнів вміти організувати різні види і форми виховної роботи: навчальну, трудову, ігрову, природоохоронну, дозвілля, гуртки за інтересами, нахилами та здібностями.	ПФ.Д.59. ПП. О. 236
			Визначаючи межі можливостей виховання і педагогічної діяльності в розвитку особистості дитини та створюючи умови для самореалізації індивідуальності, вміти використовувати у позакласній роботі систему соціально створених завдань і ситуацій з метою сприяння саморозвитку суспільно-цінних якостей учнів.	ПФ.Д.59. ПП. Р. 237
			Використовуючи різні види і форми виховного впливу на дітей у позакласній роботі з метою організації їх навчальної, трудової, ігрової, природоохоронної і т.д. діяльності, вироблення в них стійких інтересів та нахилів, розвиваючи загальні та специфічні здібності, вміти сполучати педагогічне керівництво з розвитком ініціативи, самодіяльності і колективної творчості дітей.	ПФ.Д.59. ПП. Р. 238
			З метою створення та розкриття перед дитиною в оптимістичному плані можливостей, перспектив особистісного росту допомоги у визначенні напрямків його розвитку, вміти формувати мотивацію і стимулювати діяльність, використовуючи різні види і форми соціально-виховної роботи.	ПФ.Д.59. ПП. Р. 239

	Формування дитячого колективу	ПФ.Д.60	Використовуючи особистісно орієнтований підхід до учнів з метою профілактики розмежування, дезінтеграції та конфронтації, регулювання і коректування міжособистісних стосунків в дитячому колективі, вміти педагогічно доцільно планувати і стимулювати діяльність колективу, створювати необхідні організаційні, психолого-педагогічні умови..	ПФ.Д.60. ПП. Р. 240
			Застосовуючи адекватні методи, прийоми і техніки керування внутрігруповим спілкуванням, спільною діяльністю, з метою регулювання міжособистісних стосунків в дитячому колективі вміти організовувати взаємини з дітьми у процесі спільної діяльності.	ПФ.Д.60. ПП. Р. 241
			Створюючи формальний актив класу, домагаючись підтримки його всіма учнями, використовуючи актив як засіб, як помічника вчителя з метою формування і розвиток класного колективу, вміти організувати колективне самоврядування, забезпечувати органічне сполучення керування і самоврядування, тактовно здійснювати педагогічне керівництво дитячим самоврядуванням.	ПФ.Д.60. ПП. Р. 242
			Визначаючи соціально значимі і привабливі для дітей мету і перспективи розвитку колективу, вміти прогнозувати розвиток колективу, планувати його ближню, середню і далеку перспективу діяльності, використовувати колектив як засіб розвитку кожного його члена, об'єднувати його зусилля навколо спільної діяльності, розподіляти обов'язки між учнями на основі перспективних, середніх та ближніх цілей у плануванні роботи учнів класу, розподілу між ними	ПФ.Д.60. ПП. Р. 243

			доручень з метою об'єднання зусиль учнів навколо спільної діяльності та створення такого виховуючого колективу, який би став засобом розвитку кожного його члена.	
	Забезпечення єдності виховних впливів на дитину школи, батьків та громадськості	ПФ.Д. 61	Використовуючи колективні та індивідуальні форми роботи з батьками з метою надання їм допомоги у сімейному вихованні, постійно співпрацювати з ними по вихованню їх дітей, вміти установлювати правильні (педагогічно доцільні, тактовні, засновані на загальних інтересах) взаємини з родиною, забезпечувати конструктивну взаємодію з батьками і іншими старшими членами сімейного співтовариства.	ПФ.Д.61. ПП. Р. 244
			Використовуючи різноманітні форми і засоби зв'язків сім'ї, школи та громадськості з метою виховання підростаючого покоління, вміти планувати виховну діяльність з урахуванням характеру формуючого впливу родини і можливості його коректування.	ПФ.Д.61. ПП. О. 245
			Використовуючи педагогічні практики для батьків (як важливої сфери їх спілкування та співпраці) на матеріалі класу з метою підвищення педагогічної освіченості і культури батьків, вміти здійснювати педагогічний батьківський всеобуч. Готувати та проводити батьківські збори та нетрадиційні форми роботи.	ПФ.Д.61. ПП. О. 246
			Застосовувати адекватні методи вивчення й аналізу виховного потенціалу родини, з метою забезпечення єдності виховних впливів на учнів з боку школи, сім'ї та громадськості вміти проектувати педагогічно доцільну щоденну діяльність учнівського колективу, виходячи з прагнень та побажань учнів та їх батьків.	ПФ.Д.61. ПП. О. 247

			Організовуючи виховні справи (ВС) та колективні творчі справи (КТС) з метою максимального впливу на розум і емоції, духовність і естетизм, фізичний розвиток і моральність кожного учня, вміти планувати діяльність з огляду на право вибору видів людської діяльності визначати її об'єкт і предмет з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей дітей, їхніх інтересів і можливостей.	ПФ.Д.61. ПП. О. 248
	Планування соціально-виховних впливів на особистість молодшого школяра	ПФ.Д.62	Керуючись загальним планом роботи школи, нормативними документами, рішеннями педагогічної ради, наказами по школі, вміти планувати групові та колективні заходи виховного впливу на розум і емоції, духовність і естетизм, фізичний розвиток і моральність, використовуючи комплексний підхід до організації виховання.	ПФ.Д.62. ПП. О. 249
			З метою розробки плану – сценарію виховної творчої справи класу вміти визначити мету, зміст, структуру виховного заходу колективної форми та способи педагогічного керівництва його проведення на основі індивідуальних особливостей дітей, пов'язаних зі спадковістю, емоційно-психологічним станом, внутрішньоутробним розвитком.	ПФ.Д.62. ПП. О. 250
			Використовуючи на уроках та в позакласній роботі духовні надбання народу, усну народну творчість, культурно-історичні, національні традиції української етнографії, враховуючи індивідуальні особливості учнів, вміти виховувати національну свідомість та гордість за причетність до своєї нації, держави, усвідомлення її краси і багатства, повагу до культури свого народу, традицій, обрядів, свят.	ПФ.Д.62. ПП. О. 251

			З метою формування етнічної самосвідомості учнів, а також патріотичних почуттів, розуміння своєї причетності до українського народу за допомогою українського мовленнєвого етикету, національних рухливих ігор, декоративно-прикладного мистецтва вміти створювати умови для поєднання морального, фізичного і соціального розвитку учнів.	ПФ.Д.62. ПП. О. 252
			З метою формування досвіду особистісного ставлення до системи цінностей українського суспільства, зокрема етнічних, загальнонаціональних, загальнолюдських, шляхом створення передумов для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, традицій українського народу, культурних і статево – рольових стандартів поведінки вміти забезпечувати почуттєве сприймання, організацію активного спілкування дітей із соціальним і природним оточенням, накопичення досвіду ціннісного ставлення до навколишнього середовища.	ПФ.Д.62. ПП. О. 253
Ціннісно-орієнтаційна	Забезпечення усвідомлення дитиною людини як складної, неповторної та самостійної живої істоти	ПФ.Д.63	Використовуючи педагогічну літературу, періодичні видання, передовий педагогічний досвід, спектаклі, концерти, телепередачі та кінофільми для дітей, вміти визначати актуальні проблеми виховання учнів початкової школи, розробляти завдання та реалізовувати їх у навчально-виховному процесі з метою попередження деструктивних явищ у проявах поведінки учнів і виховання у них позитивних рис характеру, забезпечення соціально прийнятих норм вихованості та проявів поведінки.	ПФ.Д.63. ПП. О. 254

			З метою накопичення досвіду ціннісного ставлення до навколишнього середовища, використовуючи систему знань (емпіричні факти, уявлення, елементарні поняття), яка опосередковано відображає закони і закономірності природи і місце у ній людини, вміти забезпечувати єдність інтелектуального та емоційного сприймання навколишньої природи.	ПФ.Д.63. ПП. О. 255
			З метою формування в учнів розуміння значення життя як найвищої цінності, використовуючи систему знань про цілісність і різноманітність природи, вміти викликати почуттєве ставлення до оточуючих подій та організовувати активне спілкування дітей із соціальним та природним оточенням згідно з суспільно-прийнятими нормами і правилами поведінки.	ПФ.Д.63. ПП. О. 256
			З метою ознайомлення учнів із сенсорними еталонами і набуття навичок поведінки у природному і соціальному оточенні, використовуючи відповідність цінностей українського суспільства особистісній формі їх існування, досвід особистісного ставлення до системи цінностей українського суспільства, зокрема етнічних, загальнонаціональних, загальнолюдських, вміти створювати умови для усвідомленого сприйняття та засвоєння соціальних норм, культурних і статево-рольових стандартів поведінки.	ПФ.Д.63. ПП. О. 257

	Забезпечення усвідомлення дитиною довкілля і себе у ньому	ПФ.Д.64	З метою практичної побудови педагогічного процесу на засадах гуманізації та демократизації за використання педагогічної літератури, педагогічних виставок, спектаклів для дітей, концертів, телепередач і кінофільмів, екскурсій, змісту творів українських і зарубіжних письменників, усної народної творчості вміти виділяти основні елементи соціального досвіду як складові змісту виховного процесу і на їх основі здійснювати побудову виховних заходів.	ПФ.Д.64. ПП. О. 258
			З метою формування національно-патріотичних почуттів і свідомого ставлення до своєї ролі і місця у соціумі, використовуючи історичні відомості про видатні постаті, звичаї та свята українського народу, мовленнєвий етикет, забезпечувати формування поваги до української мови, формувати етнічну самосвідомість різноманітними засобами впливу на свідомість і поведінку учнів під час уроків, у позаурочній діяльності та у побуті.	ПФ.Д.64. ПП. О. 259
			З метою формування в учнів сукупності знань про побут, звичаї, традиції українського народу, використовуючи українські національні ігри, іграшки, дитячі пісні, веснянки, заклички, лічилки, українські казки, приказки, прислів'я, предмети українського побуту, рослини, які є символами України, звичаї та свята українського народу, вміти забезпечувати формування в учнів громадянської свідомості, поваги до символів України :герба, прапора, гімну.	ПФ.Д.64. ПП. О. 260

	Забезпечення засвоєння учнями основних термінальних та інструментальних цінностей	ПФ.Д.65	З метою формування в учнів основних термінальних цінностей: любов, свобода, краса, творчість, мудрість, праця, друзі, активна життєва позиція, впевненість у собі, тощо вміти аналізувати художні та науково-пізнавальні твори для дітей, казку як фольклорний художній твір, малі фольклорні жанри, випадки з життя героїв, байки, п'єси з метою донесення до свідомості учнів необхідності формування даної групи цінностей у суспільному житті дитини та побудови на їх основі власної системи життєдіяльності.	ПФ.Д.65. ПП. О. 261
			З метою формування активної позиції особистості, здатної до конструктивного перетворення довкілля на засадах гармонії і краси, доцільності, використовуючи основи художньо-промислового виробництва на рівні ручних, ремісничих технологій, декоративно-ужиткового мистецтва і дизайну, вміти втілювати власні творчі задуми та навчати цьому учнів у процесі навчання та у позанавчальній діяльності.	ПФ.Д.65. ПП. О. 262
			З метою забезпечення формування основних інструментальних цінностей та використання їх учнями у власній життєдіяльності та життєтворчості (освіченість, життєрадісність, вихованість, чесність, сумлінність, терплячість, відповідальність, активність, сміливість, непримиренність, тощо) вміти оцінювати твердження і міркування свої власні, літературних героїв, оточуючих людей і, використовуючи дитячу літературу, телепередачі, казки, тощо, будувати виховний процес згідно з основними вимогами до рівня вихованості учнів початкової школи.	ПФ.Д.65. ПР. О.263

			З метою введення дітей у світ морально-етичних цінностей через художні образи літературних творів, використовуючи ті твори, тематика і зміст яких відображають різні сторони життя дитини і навколишньої дійсності (твори про дітей, їх взаємини у сім'ї, школі, оточуючому житті, твори про природу, про різні види мистецтва, тощо), вміти навчати учнів здійснювати аналіз вчинків і формувати в них активну життєву позицію.	ПФ.Д.65. ПР. О. 264
Професійно особистісне само-удосконалення	Забезпечення професійного зростання	ПФ.Д.66	Спираючись на систему професійно-ціннісних орієнтацій особистості вчителя та гуманістичну спрямованість професії педагога, вміти розвивати і підтримувати власні мотиви самоактуалізації у сфері професійної діяльності, користуючись засобами діагностики власних здатностей і здібностей до даної професії і вносити корективи у цілі і завдання професійної життєтворчості.	ПФ.Д.66. ПП. Р. 265
			На основі знання характеристик основних детермінант розвитку професійних якостей учителя та усвідомлюючи вимоги до виконання професійних обов'язків, спираючись на результати самодіагностики, вміти визначати особливості індивідуального стилю роботи і скласти програму професійно-педагогічного самоудосконалення, самостійно добираючи відповідні методи і засоби роботи над собою.	ПФ.Д.66. ПР. О. 266
			Базуючись на знаннях про основні принципи, методи та засоби професійно-педагогічного самоудосконалення, вміти здійснювати професійне самовиховання та самоосвіту з метою професійного зростання у постійно змінній педагогічній	ПФ.Д.66. ПР. О. 267

			дійсності.	
	Оволодіння зразками передового педагогічного досвіду і вдосконалення педагогічної техніки	ПФ.Д.67	Використовуючи знання про професійно-значущі якості вчителя, педагогічну техніку та культуру педагогічної взаємодії, вміти виявляти умови ефективності педагогічної діяльності і враховувати їх при організації власної праці на основі самостереження за власною професійною діяльністю та аналізу передового педагогічного досвіду, періодичних, наукових, психолого-педагогічних видань.	ПФ.Д.67. ПП. Р. 268
			Базуючись на знаннях про можливості системи засобів та елементів педагогічної техніки, вміти практично використовувати власний психофізичний апарат як інструмент педагогічного впливу з метою ефективної організації педагогічної взаємодії.	ПФ.Д.67. ПР. Р. 269
			Володіючи критеріями, технологією вивчення, узагальнення і впровадження передового педагогічного досвіду, сучасними надбаннями психолого-педагогічної та методичної науки, орієнтуючись на основні нормативні документи у системі освіти та тенденції її розвитку, вміти впроваджувати нові теоретичні і практичні знахідки у власну педагогічну діяльність.	ПФ.Д.67. ПР. О. 270
			Використовуючи знання з основ професійно-педагогічного спілкування та орієнтуючись на нову освітню парадигму, вміти удосконалювати власну комунікативну культуру і будувати стосунки з учнями як суб'єкт-суб'єктну взаємодію з метою забезпечення творчого розвитку суб'єктів навчально-виховного процесу.	ПФ.Д.67. ПР. Р. 271

При розробці освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки бакалавра початкової освіти (**спеціальність 013 «Початкова освіта»**), для формування шифрів застосовані такі позначення і скорочення назв:

а) види типових задач діяльності:

ПФ – професійна

СВ – соціально-виробнича

СП – соціально-побутова

б) класи задач діяльності:

С – стереотипна

Д – діагностична

Е – евристична

в) види уміння:

ПП – предметно-практичне уміння

ПР – предметно-розумове

ЗП – знаково-практичне

ЗР – знаково-розумове

г) рівні сформованості уміння:

О – уміння виконувати дію, спираючись на матеріальні носії інформації щодо неї

Р – уміння виконувати дію, спираючись на постійний розумовий контроль без допомоги матеріальних носіїв інформації

Н – уміння виконувати дію автоматично, на рівні навички

д) здатності:

З – здатність.

Загальні вимоги до якостей фахівця як особистості відображають гуманістичну спрямованість змісту освіти, головною метою якої є розвиток людської особистості, створення належних умов її життя і діяльності, спілкування, залучення до досягнень світової культури, формування моральних і естетичних цінностей, подолання наслідків техніцизму і сцієнтизму, активної участі в реалізації ідей цивілізаційного прогресу. Вимоги подані у вигляді типових задач соціальної діяльності у таблиці:

Зміст здатності вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності	Шифр здатності	Зміст уміння вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності	Шифр уміння
Здатний науково аналізувати соціально значимі проблеми і процеси, вміє використовувати методи гуманітарних та	СВ.Е.01	Вміти описати наукову, філософську та релігійну картину світу, суть, призначення та сенс життя людини, різноманітність форм людського знання, співвідношення істини та неправди, знання та віри, раціонального та ірраціонального в людській життєдіяльності,	СВ.Е.0.П Р.Р.01

соціально-економічних наук в різних видах професійної і соціальної діяльності;		особливостях функціонування знання в сучасному суспільстві, про естетичні цінності, їх значення в творчості та повсякденному житті; вміти визначити роль науки в розвитку цивілізації, співвідношення науки та техніки та пов'язанні з ними сучасні соціальні та етичні проблеми, цінність наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми та методи наукового пізнання, їх еволюцію;	
		бути знайомим з найважливішими галузями та етапами розвитку гуманітарного і соціально-економічного знання, основними науковими школами, напрямками, концепціями, джерелами гуманітарного знання та прийомами роботи з ними; розуміти і вміти пояснити феномен культури, її роль в людській життєдіяльності, мати уявлення про способи надбання, зберігання і передачі соціального досвіду, базисних цінностей культури; вміти визначати основні форми і типи культур, основні культурно-історичні центри і регіони світу, закономірності їх функціонування і розвитку, знати історію культури України, її місце в системі світової культури і цивілізації; вміти оцінювати досягнення культури на основі знання історичного контексту їх створення, бути здатним до діалогу як способу відношення до культури і суспільству, набути досвід освоєння культури (республіки, краю, області); мати наукове уявлення про основні епохи в історії людства і їх хронології; знати основні історичні факти, дати, події і імена історичних діячів; вміти виражати і обґрунтовувати свою позицію по питаннях, що стосуються ціннісного відношення до історичного минулого; розуміти сенс взаємовідносин духовних та тілесних, біологічних та соціальних основ людини, відносини людини до природи та таких, що виникли в сучасну епоху технічного розвитку протиріч та кризи існування людини в природі; знати умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження	

		життя, природи, культури, розуміти роль насилля і ненасилля в історії і людській поведінці, моральних обов'язків людини по відношенню до інших і самого себе;	
Володіє основами Конституції України, етичними та правовими нормами, що регулюють відносини людини з людиною, суспільством, навколишнім середовищем, здатний їх використовувати при розробці екологічних та соціальних проектів;	СВ.Е.02	знати права та свободи людини і громадянина, вміти їх реалізувати в різних галузях життєдіяльності; знати основи української правової системи і законодавства, організації та функціонування судових та інших правозастосовних та правоохоронних органів, правові і морально-етичні норми в сфері професійної діяльності; вміти використовувати та складати нормативні і правові документи, відносяться до майбутньої професійної діяльності, приймати необхідні заходи до відновлення порушених прав;	СВ.Е.02. ПР.Р.01
Здатний поставити ціль та сформулювати економічні задачі, пов'язані з реалізацією професійних функцій, вміє використовувати для їх розв'язків методи вивчених ним наук;	СВ.Е.03	знати основи економічної теорії; розуміти необхідність макропропорцій та їх особливостей, ситуації на макроекономічному рівні, сенс фіскальної та грошово-кредитної, соціальної і інвестиційної політики; вміти аналізувати в загальних рисах основні економічні події в своїй країні та за її межами, знаходити та використовувати інформацію, необхідну для орієнтування в основних поточних проблемах економіки; володіти лексичним мінімумом однієї з іноземних мов та граматичним мінімумом, що включає граматичні структури, необхідні для навчання в усній та письмовій формі; вміти вести іноземною мовою бесіду-діалог загального характеру, користуватися правилами мовного етикету, читати літературу по спеціальності без словника з метою пошуку інформації, перекладати тексти зі словником, складати анотації, реферати та ділові листи іноземною мовою.	СВ.Е.03. ПР.Р.01
Має наукове поняття про здоровий образ життя, володіє вміннями та навичками фізичного самовдосконалення; володіє культурою мислення, знає його загальні закони,	СВ.Е.05	розуміти роль фізичної культури в розвитку людини та підготовці спеціаліста; знати основи фізичної культури та здорового способу життя; володіти системою практичних вмінь та навиків, що забезпечують збереження та зміцнення здоров'я, розвиток та удосконалення психофізичних здатностей та якостей, самовизначення в фізичній культурі;	СВ.Е.05. ПР.Р.01

здатний в письмовій та усній формі правильно (логічно) оформити його результати;		набути досвіду використання фізкультурно-спортивної діяльності для досягнення життєвих та професійних цілей;	
Здатний оцінити суть та соціально-політичне значення своєї майбутньої професії, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну область його діяльності, бачить їх взаємозв'язок в цілісній системі знань;	СВ.Е.06	мати наукове уявлення про соціологічний підхід до особистості, основних закономірностях і формах регуляції соціальної поведінки, про природу виникнення соціальних спільнот і соціальних груп, види і результати соціальних процесів; знати типологію, основні джерела виникнення та розвитку масових соціальних рухів, форми соціальних взаємодій, фактори соціального розвитку, типи і структури соціальних організацій і вміти їх аналізувати; володіти основами соціологічного аналізу мати уяву про суть влади та політичного життя, політичних відносин та процесів, про суб'єкти політики, розуміти значення та роль політичних систем и політичних режимів в житті суспільства, про процеси міжнародного політичного життя, геополітичної ситуації, політичний процес в Україні, його місця і статусу в сучасному політичному світі; знати та вміти виділяти теоретичні і прикладні компоненти політологічного знання, розуміти їхню роль та функції в підготовці та обґрунтуванні політичних рішень, в забезпеченні внеску в суспільно-політичне життя;	СВ.Е.06. ПР.Р.01
Готовий до кооперації з колегами та роботі в колективі, знайомий з методами управління, вміє організувати роботу виконавців, знаходити та приймати керівні рішення в умовах різних думок, знає основи педагогічної діяльності;	СВ.Е.07	знати форми, засоби і методи педагогічної діяльності; володіти елементарними навиками аналізу учбово-виховних ситуацій, визначення і розв'язку педагогічних задач; розуміти співвідношення спадковості і соціального середовища, ролі і значення національних і культурно-історичних факторів в освіті і вихованні;	СВ.Е.07. ПР.Р.01
Методично і психологічно готовий до зміни виду і характеру своєї професійної діяльності, роботі над міждисциплінарними проектами.	СВ.Е.08	мати уявлення про сутність свідомості, його взаємовідносини з підсвідомим, ролі свідомості і самосвідомості в поведінці, спілкуванні і діяльності людей, формуванні особистості; розуміти природу психіки, знати основні психічні функції і їх фізіологічні механізми, співвідношення природних і соціальних	СВ.Е.08. ПР.Р.01

	факторів в становленні психіки, розуміти значення волі і емоцій, потреб і мотивів, а також підсвідомих механізмів в поведінці людини; вміти дати психологічну характеристику особистості (її темпераменту, здібностей), інтерпретацію власного психічного стану, володіти найпростішими прийомами психічної саморегуляції;	
--	---	--

Результатом професійної підготовки майбутнього педагога початкової освіти є рівень оволодіння ним такими групами компетенцій: соціокультурними, загальнонауковими (світоглядно-ціннісні, когнітивні, мотиваційні, змістові, комунікативні, організаційні та інші компоненти професійної готовності); професійними.

Соціокультурні компетенції – це здатність випускника адекватно сприймати, розуміти, усвідомлювати й інтерпретувати інформацію національно-культурного спрямування у процесі міжкультурної комунікації на основі сформованої системи відповідних знань, вмінь і навичок.

Соціокультурні компетенції	
Компетенція щодо вирішення задач соціальної і професійної діяльності	Зміст компетенції
<i>Громадянська компетенція</i>	Оволодіння системою знань про права і свободи громадянського суспільства, усвідомлення цінностей свободи, відповідальності, готовності до активної участі у громадському житті держави, що є свідченням високої громадянської культури майбутнього фахівця
<i>Загальнокультурна компетенція</i>	Певний життєвий досвід, картина світу студента, яку складає система загальнопоширених знань та уявлень про народ країни, його уявлення про професію педагога, соціальні й духовні цінності цінності, етичні норми, традиції, ментальність, звичаї, спосіб життя тощо, що сформувалася упродовж століть, і синтезує універсальні (загальнолюдські) елементи соціокультури та вміння використовувати ці знання у практичній діяльності
<i>Лінгвокраїнознавча компетенція</i>	Володіння особливостями вербальної та невербальної поведінки носіїв мови в комунікативних ситуаціях

<i>Культурознавча компетенція</i>	Опанування знаннями про культуру країни, мова якої вивчається, необхідними для спілкування цією мовою
<i>Соціальна компетенція</i>	Здатність фахівця адекватно оцінювати навколишню дійсність на основі здобутих знань; вміння продуктивно співпрацювати з усіма учасниками навчально-виховного процесу (учнями, вчителями, вихователями, батьками, психологом та ін.) у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі

Загальнонаукові компетенції – це опанування майбутніми вчителями початкової освіти фундаментальними (базовими) знаннями з природничо-наукових дисциплін в обсязі, необхідному для ефективного засвоєння загально-професійних дисциплін; що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей та уміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності.

Загальнонаукові компетенції	
Компетенція щодо вирішення задач соціальної і професійної діяльності	Зміст компетенції
<i>Базові знання основ філософії, психології, педагогіки,</i>	Уміння застосовувати теоретичні знання для вирішення професійно-педагогічних задач у практичній діяльності; використовувати базові методики психолого-педагогічних досліджень; вміння використовувати базові знання для оволодіння професійно орієнтованими дисциплінами.
<i>Базові компетенції в галузі початкової освіти</i>	Уміння застосовувати базові знання в галузі початкової освіти в науково-дослідній і професійно-педагогічній діяльності

Професійні компетенції – це базова характеристика діяльності майбутнього педагога початкової школи, що включає змістовий (знання) і процесуальний (уміння) компоненти і характеризується мобільністю знань, гнучкістю методів педагогічної діяльності та критичністю професійного мислення.

Професійні компетенції	
Компетенція щодо вирішення	

задач соціальної і професійної діяльності	Зміст компетенції
<i>Інтелектуальна компетенція</i>	Система професійно-педагогічних знань, практичних умінь, навичок, ставлень, досвіду, особистісних якостей учителя, що дають змогу здійснювати пошукову діяльність, самостійно здобувати нові знання, приймати адекватні рішення
<i>Організаторська компетенція</i>	Уміння організувати педагогічний процес у початковій школі шляхом використання ефективних форм, які забезпечують повноцінний розвиток учнів; уміння керівництва різними видами їх діяльності, педагогічного управління поведінкою дітей; вміння організувати дитячих колектив, залучити учнів до навчально-виховної роботи, співробітництва в досягненні поставленої мети
<i>Загальнопедагогічна компетенція</i>	Уміння визначати логічну структуру уроку, здійснювати відбір навчально-виховного матеріалу, форм і методів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до конкретної навчально-виховної мети, рівня їх розвитку тощо. Уміння аналізувати нормативні документи, методичну та наукову літературу, кращий педагогічний досвід Володіння спеціальними уміннями: виразно розповідати, декламувати, співати, танцювати, артистичні уміння тощо.
<i>Інформаційно-комунікаційна компетенція</i>	Оволодіння основами інформатики, новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та методиками їх застосування у навчальному процесі
<i>Психологічна компетенція</i>	Вміння випускника адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати оптимальний варіант поведінки в конкретній професійній ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо
	Опанування методиками викладання навчальних предметів, що викладаються в початковій школі,

<i>Методична компетенція</i>	з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій і методик проведення позашкільної та позакласної виховної роботи
<i>Педагогічна мобільність</i>	Готовність майбутнього вчителя успішно оволодівати новою технологією, вдосконалювати свої знання і вміння. Уміння швидко приймати рішення і знаходити гуманні засоби педагогічного впливу на учнів і дитячий колектив
<i>Педагогічна креативність</i>	Здатність майбутнього педагога до творчого пошуку, нестандартного розв'язання педагогічних задач, вміння ефективно вирішувати педагогічні проблеми неординарними способами
<i>Етнопедагогічна компетенція</i>	Уміння ефективно використовувати спадщину народної та класичної педагогіки у навчально-виховному процесі початкової школи; виховувати у дітей інтерес до духовних, історичних і культурно-національних цінностей народу
<i>Комунікативна компетенція</i>	Знання закономірностей різних форм спілкування і правил поведінки в соціально-педагогічних ситуаціях; уміння визначати педагогічно доцільні способи спілкування з вихованцями та форми організації їх міжособистісних взаємин. Уміння співпрацювати з сім'ями учнів, пропагувати педагогічні знання серед батьків, залучати їх до вирішення завдань навчання і виховання школярів, проводити спостереження за діяльністю і взаєминами дітей і батьків з метою виявлення позитивних чи негативних соціально-педагогічних явищ
<i>Аналітична компетенція</i>	Уміння майбутнього педагога аналізувати умови педагогічної діяльності та планувати її оптимальну реалізацію; вміння заздалегідь виявляти можливі труднощі в навчанні і вихованні учнів
<i>Діагностична компетенція</i>	Уміння проводити діагностику розвитку учнів і на цій основі здійснювати їх диференційоване навчання і виховання
	Уміння здійснювати психокорекційний вплив на

<i>Соціально-педагогічна компетенція</i>	учнів, які знаходяться в конфліктних ситуаціях, здійснювати комплексну реабілітацію відповідно до їхніх індивідуальних потреб; координацію власних дій з медичною, логопедичною, соціальною та іншими службами
<i>Прогностична компетенція</i>	Уміння випускника визначити напрями власної професійної діяльності, проектувати професійну діяльність на основі особистісно-орієнтованого підходу
<i>Рефлексивна компетенція</i>	Здатність, що забезпечує процес розвитку та саморозвитку майбутнього фахівця, сприяє творчому підходу до педагогічної діяльності в початковій школі, досягненню її максимальної ефективності й результативності

9. ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ З НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Абстрактне мислення – абстрагування від неістотних, другорядних ознак, виокремлення загальних та істотних і на цій основі формування абстрактних понять.

Актив – ініціативна група вихованців, яка усвідомлює вимоги керівника і допомагає в організації діяльності колективу.

Алгоритмічне мислення – неухильне дотримання інструкції, що вказує строго послідовність дій, які надалі забезпечують отримання результату.

Анкета – складений дослідником перелік питань для контингенту осіб, яких обстежують, відповіді яких є вихідним емпіричним матеріалом для узагальнення.

Анкетування – один зі способів письмового (іноді усного) опитвання значної кількості людей за певною схемою – анкетною або опитувальним листком.

Авторитет батьків – визнаний вплив батьків на переконання й поведінку дітей, який ґрунтується на глибокій повазі й любові до батьків, довірі до високої значущості їхніх особистих якостей і життєвого досвіду, а також слів і вчинків.

Батьківські збори – одна з основних форм зв'язку школи із сім'ями учнів та пропаганди педагогічних знань серед батьків.

Бесіда – діалогічний метод навчання, при якому педагог шляхом постановки системи запитань підводить тих, хто навчається, до розуміння нового матеріалу чи перевіряє засвоєння ними вже вивченого

Важковиховувані учні – категорія школярів, в яких під впливом несприятливих для розвитку соціальних, психолого-педагогічних та методико-біологічних умов з'являється негативне ставлення до навчання, норм поведінки, знижується чи втрачається почуття відповідальності за свої вчинки.

Виправлення – складний психічний процес перебудови особистості, що відбувається під впливом перевиховання і самостійної роботи особистості над усуненням відхилень у своїй свідомості та поведінці.

Виробнича праця молодших школярів – посильна участь учнів у безпосередньому виготовленні певної продукції, створенні матеріальних цінностей.

Виробнича практика – одна із форм організації навчального процесу у вищій школі, дидактичні цілі якої – формування професійних умінь і навичок; розширення, закріплення, узагальнення та систематизація знань шляхом їхнього застосування у реальній діяльності

Вихованість – комплексна характеристика особистості, яка враховує наявність і рівень сформованості в неї суспільно значущих якостей.

Виховання – цілеспрямований та організований процес формування особистості в цілому чи окремих її якостей залежно від потреб суспільства.

Вихователь – спеціально підготовлена посадова особа, яка займається вихованням дітей і молоді в навчально-виховних заходах.

Виховна робота – це цілеспрямована діяльність, направлена на організацію

спільної життєдіяльності дорослих і дітей, що здійснюється педагогічним колективом або окремим педагогом з метою найбільш повного їх саморозвитку й самореалізації. Її зміст, методика й технологія визначаються системою виховної роботи тої чи іншої освітньої установи.

Виховна справа – це форма організації й здійснення конкретної діяльності вихованців, яка є необхідною, корисною, здійсненою. Виховний процес складається з ланцюга виховних справ.

Виховний захід – організована дія колективу, спрямована на досягнення будь-яких виховних цілей.

Відповідальність – якість особистості, що характеризується прагненням і умінням оцінювати свою поведінку з погляду її доцільності або шкоди для суспільства, порівнювати свої вчинки з панівними в суспільстві вимогами, нормами, законами, керуватися інтересами соціального прогресу.

Вправи – це багаторазове виконання розумових або практичних дій з метою опанування ними

Гра дидактична – метод імітації (наслідування, відображення), прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що надані або виробляються самими учасниками

Громадянське виховання – формування громадянської якості особистості, що дає можливість відчувати себе морально, соціально, політично і юридично дієздатною та захищеною.

Громадянська освіта – навчання, спрямоване на формування знань про права та обов'язки людини.

Група подовженого дня – об'єднання учнів, з якими проводиться робота в позаурочний час. Організуються директором школи із залученням батьківського комітету. Діти проводять час у таких групах під керівництвом педагога-вихователя після уроків.

Дипломні (кваліфікаційні) проекти (роботи) виконуються на завершальному етапі навчання студентів у вищому навчальному закладі і передбачають: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних знань зі спеціальності та застосування їх для розв'язання конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи й опанування методики дослідження та експерименту, пов'язаних із темою проекту (роботи). Керівниками дипломних робіт (проектів) призначаються професори й доценти (викладачі) вищого навчального закладу, висококваліфіковані спеціалісти виробництва

Дисциплінованість – прагнення й уміння особистості керувати своєю поведінкою відповідно до суспільних норм і правил.

Дитячі громадські організації – об'єднання громадян віком від 6 до 14 років, метою яких є діяльність, спрямована на реалізацію та захист прав і свобод, творчих здібностей, задоволення власних інтересів.

Дитячий колектив – об'єднання дітей, згуртованих спільною корисною

діяльністю (навчанням, працею, спортом, громадською роботою).

Дидактика (грец. didaktikus – навчаю) – галузь педагогіки, яка розробляє теорію навчання та освіти.

Дидактична структура уроку – сукупність складових елементів у побудові уроку, послідовність і кількість яких визначається навчальною метою уроку, віковими особливостями дітей, специфікою предмета; забезпечує цілеспрямованість і завершеність уроку.

Дидактична мета – очікуваний, раніше запланований викладачем результат навчальної діяльності, спрямований на поліпшення засвоєння учнями знань, набуття вмінь та навичок.

Дидактичні принципи – основні ідеї, вимоги до організації навчального процесу, які впливають із закономірностей його організації. Основні дидактичні принципи: науковості і систематичності, доступності, активності й самостійності, наочності, міцності, емоційності навчання, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, неперервності освіти тощо.

Дискусія – слово латинського походження, що означає дослідження, колективне обговорення спірного питання, обмін думками, ідеями між кількома учасниками.

Діагностування вихованості – це розпізнання й вивчення істотних ознак вихованості, їхніх комбінацій, форм вираження як реалізованих цілей виховання.

Діалектичне мислення – вид мислення, за якого особистість уміє бачити в явищі суперечності, тенденції розвитку.

Діагностика педагогічна – виявлення причин порушення стабільності в засвоєнні знань учнями, недоліків у навчанні та вихованні, надання рекомендацій щодо їх усунення під час класної та позакласної роботи.

Ділова гра – це метод навчання професійній діяльності шляхом її моделювання, близького до реальних умов, з обов'язковим динамічним розвитком ситуації, задачі чи проблеми, що розв'язується відповідно до характеру рішень та дій її учасників.

Екзамен – форма навчання, що має на меті систематизацію, виявлення та контроль знань тих, хто навчається.

Екологічне виховання – систематична педагогічна діяльність, спрямована на розвиток в учнів екологічної культури.

Екологічна поведінка – окремі дії, ставлення людини до вчинків, що впливають на мету і мотиви особистості по відношенню до навколишнього світу.

Екологічна культура – сформована система наукових знань, спрямованих на пізнання процесів і результатів взаємодії людини, суспільства і природи; відповідальність за природу як національну і загальнолюдську цінність; готовність до природоохоронної діяльності.

Екологічна освіта – неперервний процес засвоєння учнями знань, цінностей і понять, спрямованих на осмислення і оцінку взаємозв'язків між людьми, їх культурою та навколишнім середовищем, що забезпечує поступальний розвиток

навичок прийняття екологічно доцільних рішень, а також засвоєння відповідних правил поведінки в навколишньому середовищі.

Еколого-психологічний тренінг – комплексна форма екологічного виховання, заснована на методології соціально-психологічного тренінгу і спрямована на корекцію екологічної свідомості.

Економічне виховання – організована педагогічна діяльність, спрямована на формування економічної культури учнів.

Економічна свідомість – знання основних законів розвитку ринкової економіки, підвищення ефективності виробництва, перебудови його структури, вдосконалення виробничих відносин, системи управління та методів господарювання.

Економічне мислення – здатність до осмислення явищ економічного життя з урахуванням досягнень науки і техніки, яке слугує творчому розв'язанню особистістю економічних проблем та конкретних трудових завдань.

Екскурсія навчальна – форма організації навчання в умовах виробництва, музею, виставки, природного ландшафту з метою спостереження та вивчення тими, хто навчається, різних об'єктів та явищ дійсності. Передбачає особливу організацію взаємодії педагога та учнів.

Естетика – наука про мистецтво, про прекрасне в художній творчості, у природі та суспільстві.

Естетичне виховання – складова частина виховного процесу, безпосередньо спрямована на формування здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності людини.

Естетичний ідеал – уявлення людини про прекрасне, до чого вона прагне.

Естетична культура – сформованість в особистості естетичних знань, смаків, ідеалів, здібностей до естетичного сприймання явищ дійсності, творів мистецтва, потреба вносити прекрасне в навколишній світ, оберігати природну красу.

Естетика побуту – естетична організація предметного оточення школяра у відповідності з поняттями міри й гармонії.

Естетика поведінки – ознаки прекрасного у вчинках і діях людини: ставленні до праці й до суспільства, в манерах і зовнішньому вигляді, формах спілкування з людьми.

Естетичні почуття – почуття насолоди, які відчуває особистість, сприймаючи прекрасне в дійсності й у творах мистецтва.

Естетична свідомість – форма суспільної свідомості, що реалізується як художньо-емоційне освоєння дійсності через естетичні почуття, переживання, оцінки, смаки, ідеали тощо і концентровано виражається в мистецькій творчості та естетичних поглядах.

Естетичне сприймання – здатність виокремлювати в мистецтві та житті естетичні якості, образи і переживати естетичні почуття.

Естетичні смаки – здатність людини правильно оцінювати прекрасне,

відокремлювати прекрасне від неестетичного.

ECTS – європейська система перезарахування залікових кредитів, яка передбачає введення системи обліку навчального навантаження, зрозумілої для всіх європейських країн. Кредити ECTS відображають загальне навантаження студента при вивченні певного курсу або його частини (блоку), а також яку частину загального річного навчального навантаження займає певний курс (або блок курсу) у навчальному закладі, що визначає кредити.

Етика – наука про мораль, її природу, структуру та особливості походження й розвитку моральних норм і відповідних відносин між людьми в суспільстві.

Етична бесіда – це бесіда, під час якої вихователь учить школярів свідомо ставитися до своїх дій, учинків, поводитися відповідно до вироблених переконань та принципів і норм моралі.

Ефективність виховання – співвідношення між метою виховання і результатами, досягнутими у процесі формування особистості, соціальних груп.

Закономірності виховання – стійкі, повторювані, об'єктивно існуючі істотні зв'язки у вихованні, реалізація яких сприяє забезпеченню ефективності розвитку особистості школяра.

Заохочення – метод вираження суспільного позитивного схвалення поведінки і діяльності вихованців, що закріплює позитивні навички і звички особистості.

Засоби виховання – вид суспільної діяльності, який впливає на особистість у певному напрямі.

Звичка – схильність людини до відносно усталених способів дій.

Здоров'язберігаючі освітні (педагогічні) технології включають усі аспекти впливу вчителя на здоров'я учня: на інформаційному, психологічному та біоенергетичному рівнях.

Здоров'язбережувальні технології в освіті – це ті технології, які сприяють збереженню, зміцненню і формуванню здоров'я учнів у навчальному закладі.

Змагання – метод спрямування природної потреби учнів у суперництві й пріоритеті на виховання потрібних їм і суспільству якостей.

Зміст вищої освіти – система знань, умінь і навичок, професійних світоглядних і громадянських якостей, що має бути сформована в процесі навчання з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, техніки, технологій, культури та мистецтва.

Зміст освіти – система наукових знань, практичних умінь і навичок, засвоєння й набуття яких закладає основи для розвитку та формування особистості.

Індивідуально-консультативна робота – це форма організації навчальної роботи, яка здійснюється шляхом створення необхідних умов для виявлення і розвитку індивідуальних особливостей учнів на основі особистісно-діяльнісного підходу. Індивідуально-консультативна робота проводиться з метою посилення мотивації тих, хто навчається, до пізнавальної діяльності і спрямування її в

необхідному руслі .

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що передбачає навчання дитини з особливостями психофізичного розвитку в умовах загальноосвітнього закладу з обов’язковим фаховим психолого-педагогічним супроводом з метою забезпечення основного права на освіту й права навчатися за місцем проживання.

Інклюзія (inclusion (англ.) – залучення) – повне залучення дітей з відмінними здібностями в усі аспекти шкільної освіти, які є доступними для інших учнів.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти учням з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх школах з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку.

Інноваційна педагогічна технологія – цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів .

Інноваційне навчання – зорієнтована на динамічні зміни в навколишньому світі початкова діяльність, яка ґрунтується на розвитку різноманітних форм мислення, творчих здібностей, високих соціально-адаптаційних можливостей особистості .

Інтерактивні навчальні технології – ігрові технології навчання і розвитку, що побудовані на цілеспрямованій спеціально організованій груповій та міжгруповій діяльності, «зворотному зв’язку» між всіма учасниками для досягання взаєморозуміння й корекції навчального і розвивального процесу, індивідуального стилю спілкування на основі рефлексивного аналізу .

Класна година – спеціально організована ціннісно-орієнтована спільна діяльність учителя та учнів, що сприяє формуванню в школярів системи правильного ставлення до навколишнього середовища: до людини, суспільства, праці, науки, мистецтва, природи, самого себе.

Класний керівник – один з основних суб’єктів виховної роботи в класі, організатор позакласної роботи, координатор роботи вчителів, які викладають у закріпленому класі.

Колектив – група людей, які об’єднані суспільно значущими цілями, спільними ціннісними орієнтаціями, сумісною діяльністю, спілкуванням, взаємною відповідальністю.

Компетентність людини – спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання. Вони дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв’язувати, незалежно від контексту (від ситуації), проблеми, характерні для певної сфери діяльності .

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студента – складова частина навчального процесу у вищій школі, що передбачає перевірку, оцінку (вимірювання знань, умінь, навичок, облік (фіксацію) результатів оцінювання у вигляді балів).

Критерії вихованості – ознаки, за допомогою яких роблять висновки про рівень вихованості людини, оцінюють результати виховного впливу. Критерії вихованості – це теоретично розроблені показники рівня сформованості різних якостей особистості (колективу).

Культура життєвого самовизначення – усвідомлення себе суб'єктом власного життя, уміння приймати рішення і нести відповідальність за власну поведінку і дії.

Культура міжетнічних відносин – реалізація взаємозалежних інтересів етносів, народностей у процесі економічного, політичного, духовного, соціального життя на принципах свободи, рівноправності, взаємодопомоги та толерантності.

Культура поведінки – система засвоєних положень, що спрямовують, регулюють і контролюють вчинки та дії особистості, які виражають моральні вимоги суспільства, закріплені в нормах та принципах, ідеалах закону.

Культура праці – організація праці учнів, що ґрунтується на наукових засадах; продуманий порядок на робочому місці, ефективне використання робочого часу та інструментів, раціональних прийомів праці, економне витрачання матеріалів; дотримання особистої гігієни й техніки безпеки.

Курсові проекти (роботи) – виконуються з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних під час навчання та їхнього застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Тематика курсових проектів (робіт) має тісно пов'язуватися з потребами конкретного фаху. Захист курсового проекту (роботи) проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри (предметної або циклової комісії) за участю керівника курсового проекту (роботи).

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, що ґрунтується на поєднанні модульної організації навчального процесу та використання кредитів ECTS для обліку навчального навантаження студентів.

Конференція навчальна – організаційна форма навчання, спрямована на розширення, закріплення і вдосконалення знань, формування досвіду творчої діяльності. Проводиться, як правило, з декількома навчальними групами. Головне у конференції – вільне, щире обговорення проблемних питань.

Лабораторне заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому учні (студенти) під керівництвом педагога проводять експерименти чи досліді в навчальних лабораторіях з використанням відповідного обладнання, комп'ютерної техніки.

Лабораторний метод ґрунтується на самостійному проведенні тими, хто навчається, експериментів, дослідів із застосуванням приладів, інструментів, тобто із використанням спеціального обладнання.

Лекція (від лат. lectio – читання) – спосіб викладу (логічно стрункого,, систематизованого, послідовного та ін.) об'ємного теоретичного матеріалу для забезпечення свідомого сприймання й засвоєння наукової інформації студентами.

Лекція навчальна – це логічно завершений, науково-обґрунтований і систематизований виклад певного наукового питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонструванням дослідів.

Малокомплектна школа – школа без паралельних класів з малим контингентом учнів; як правило включає класи-комплекти, в яких навчаються діти різного віку; функціонує переважно в сільській місцевості.

Методи виховання – способи взаємопов'язаної діяльності вихователів і вихованців, спрямованої на формування у вихованців поглядів, переконань, навичок і звичок поведінки.

Метод демонстрацій – ознайомлення учнів (студентів) із явищами, процесами, об'єктами в їхньому природному вигляді.

Метод ілюстрацій передбачає показ предметів, процесів та явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, малюнків, схем, репродукцій, плоских моделей тощо.

Метод конкретних ситуацій (кейс-метод) – це такий метод навчання, за якого студентам пропонується проаналізувати реальну життєву ситуацію. Опис цієї ситуації одночасно відображає не тільки якусь практичну проблему, але й актуалізує певний комплекс знань, які необхідно засвоїти під час вирішення проблеми. При цьому сама проблема не має однозначного вирішення, являє собою особливий, розгалужений і неоднозначний оптимум.

Метод навчання - спосіб упорядкованої взаємодії вчителів та учнів, за допомогою якого вирішуються проблеми освіти, виховання і розвитку у процесі навчання.

Метод презентацій використовується для представлення досягнень або викладення матеріалу, що вимагає унаочнення у максимальному обсязі.

Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності – це сукупність прийомів і способів психолого-педагогічного впливу на учнів, що (порівняно з традиційними методами навчання) першою чергою спрямовані на розвиток у них творчого самостійного мислення, активізацію пізнавальної діяльності, формування творчих навичок та вмінь нестандартного розв'язання певних професійних проблем і вдосконалення навичок професійного спілкування.

Метод науково-педагогічного дослідження – шлях вивчення й опанування складними психолого-педагогічними процесами формування особистості, встановлення об'єктивної закономірності виховання і навчання.

Методика навчального предмета – часткова дидактика, теорія навчання певного навчального предмета; розглядає різні форми взаємодії викладання й учіння в оволодіння змістом конкретного предмета.

Методи навчання – способи спільної діяльності педагога та учнів, спрямовані на досягнення ними освітніх цілей.

Метод навчання – це упорядкована за певними принципами система цілеспрямованих послідовних дій суб'єктів навчання над свідомо визначеним предметом діяльності із застосуванням відповідних засобів, внаслідок чого

отримують очікувані результати навчання.

Мислення – процес опосередкованого й узагальненого пізнання предметів і явищ об'єктивної дійсності в їх істотних властивостях, зв'язках і відносинах.

Модуль – логічно завершена частина навчального матеріалу, яка обов'язково супроводжується контролем рівня знань й сформованості умінь та навичок студентів.

Модульно-рейтингова система контролю навчальної успішності студентів – системне і систематичне оцінювання дій та результатів дій студентів над завданнями до кожної теми навчальної дисципліни упродовж всього навчального року (поточний контроль) та оцінювання рівня засвоєння основних положень дисципліни на іспиті (підсумковий контроль).

«Мозковий штурм» – це ефективний метод колективного обговорення, пошук рішення, який здійснюється шляхом вільного обговорення думки всіх учасників.

Молодіжна субкультура – система цінностей, установок, моделей поведінки, життєвого стилю певної соціальної групи (молоді), яка є цілісним утворенням у межах домінуючої культури.

Мораль – система ідей, принципів, уявлень, норм, оцінок, правил поведінки та діяльності, які регулюють гуманні стосунки між людьми.

Моральність – воля до діяння і саме діяння відповідно до норм моралі.

Моральне виховання – виховна діяльність школи і сім'ї, метою якої є формування стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі засвоєння ідеалів, норм і принципів моралі, участь у практичній діяльності.

Моральні переконання – пережиті та узагальнені моральні принципи та норми.

Моральні почуття – стійкі переживання у свідомості особистості, які зумовлюють її вольові реакції, ставлення до себе та інших, явищ суспільного буття.

Моральна свідомість – вираження ідеального належного, на яке орієнтується особистість.

Моральна спрямованість – стійка суспільна позиція особистості, що формується на світоглядній основі, мотивах поведінки, виявляючись як властивість особистості в різних умовах.

Мотиви виховання – спонукальні причини дій і вчинків особистості.

Навички – психічні новоутворення, завдяки яким індивід спроможний виконувати певну дію раціонально, з точністю і швидкістю, без зайвих затрат фізичної та нервово-психічної енергії.

Навчальна дискусія – це метод, за допомогою якого здійснюється групове обговорення проблеми для встановлення істини шляхом зіставлення різних думок.

Навчальна програма – документ, що визначає зміст і обсяг знань, умінь і навичок з кожного навчального предмета, зміст розділів і тем з розподілом їх за

роками навчання.

Навчальний комплекс – система дидактичних засобів навчання з конкретного предмета (підручник, робочий зошит, дидактичні матеріали тощо), які сприяють повній реалізації завдань його вивчення.

Навчальний матеріал – призначена для вивчення і засвоєння інформація.

Навчальний модуль – змістова одиниця вимірювання навчальної інформації; відносно цілісний комплекс навчальних елементів, що складаються з окремих чи інтегрованих дисциплін, або їх розділів, сукупності тем чи окремих питань.

Навчальний план – документ, що визначає набір навчальних предметів, які вивчають у закладі освіти, їх розподіл, тижневу й річну кількість годин, відведених на кожний навчальний предмет, структуру навчального року.

Навчальний предмет – система знань, умінь і навичок, дібраних з відповідної галузі науки чи мистецтва для вивчення у навчальному закладі.

Навчальні задачі – це чітко сформульовані проблеми й умови їх розв'язання, в яких розмежовується відоме і невідоме. Тобто те, що слід віднайти шляхом здійснення певної послідовності дій.

Навчання – процес взаємодії вчителя та учня, в результаті якого учень засвоює знання, набуває вмінь і навичок.

Навчання у вищій школі – спеціально організована взаємодія суб'єктів пізнавальної діяльності, яка моделюється (визначається її цілі завдання, зміст, структура, методи, форми, мотиви навчальної діяльності студентів, функції навчання) для активного опанування студентами основами соціального досвіду, накопиченого людством у різних галузях науки з метою розвитку інтелектуальної, чуттєво-волевої сфер їхньої життєдіяльності, виховання потреби в самоосвіті, самовихованні.

Народний календар – система історичних дат та подій, спостереження за довідками, народних свят, інших урочистостей, які відзначають упродовж року.

Наукова картина світу – система уявлень про найзагальніші закони будови і розвитку Всесвіту та його окремих частин.

Наукове дослідження – особлива форма процесу пізнання, систематичне цілеспрямоване вивчення об'єктів, в якому використовують засоби і методи науки і завершується формулюванням знання про досліджуваний об'єкт.

Науковий світогляд – цілісна система наукових, філософських, політичних, моральних, правових, естетичних понять, поглядів, переконань і почуттів, які визначають ставлення людини до навколишньої дійсності й до себе.

Національне виховання – виховання на основі культурно-історичного досвіду свого народу, його звичаях, традиціях та багатовіковій мудрості, духовності.

Національна свідомість – усвідомлення своєї національної належності, віднесення себе до певної національної спільності на основі уявлень про типові її риси, етнічну територію, мову, історичні та духовні цінності, релігію, походження

та умови розвитку.

Неблагополучна сім'я – сім'я, яка через об'єктивні або суб'єктивні причини втратила свої виховні можливості, внаслідок чого в ній виникають несприятливі умови для виховання дитини.

Обдарованість – індивідуальна потенціальна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній галузі діяльності.

Обдаровані діти – діти, у яких у ранньому віці виявляються здібності до виконання певних видів діяльності.

Освіта – певна сукупність систематизованих знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, певної практичної підготовки, що досягаються в навчально-виховному процесі.

Освітній проект – це форма організації занять, що передбачає комплексний характер діяльності всіх його учасників, отримання освітньої продукції за певний проміжок часу – від одного заняття до декількох місяців.

Оцінка у навчанні відбиває результати контролю і є інтерпретацією і формалізацією результатів оцінювання.

Особистісно-орієнтоване навчання – організація навчання на засадах глибокої поваги до особистості вихованця, врахування особливостей індивідуального розвитку, ставлення до нього як до свідомого відповідального суб'єкта навчально-виховної взаємодії; передбачає формування цілісної особистості, яка усвідомлює свою гідність і поважає інших людей.

Оцінювання навчальних результатів – встановлення ступеня виконання школярами навчальних завдань, рівня їх якості; дидактичні вимоги до оцінювання: об'єктивність, систематичність, урахування індивідуальних особливостей, стимулювання учнів до вдосконалення своєї праці тощо.

Паралельна педагогічна дія – непрямий вплив на вихованця через колектив, у процесі якого негативні риси характеру чи поведінки долають не завдяки безпосередньому звертанню до учня, а організацією впливу на нього інших школярів.

Патріотизм – риса особистості, яка є показником її глибокого громадянського почуття, любові до свого народу, Батьківщини; усвідомлення своєї причетності до історії, традицій, культури свого роду, вболівання за його майбутнє.

Педагогіка – це наука, що вивчає процеси виховання, навчання і розвитку особистості.

Народна педагогіка – галузь педагогічних знань і досвіду народу, що виявляється в домінуючих у нього поглядах на мету, завдання, засоби і методи виховання та навчання.

Родинна педагогіка – сукупність знань і досвіду щодо створення і збереження сім'ї, трудових, моральних, мистецьких, сімейних та інших традицій.

Педагогічна деонтологія – народне вчення про виховні обов'язки батьків перед дітьми, вчителів – перед учнями, вихователів – перед вихованцями,

вироблені народом етичні норми, необхідні для виконання ними педагогічних функцій.

Педагогіка народного календаря – сукупність знань про виховання дітей та молоді послідовним залученням їх до звичаїв, свят і обрядів.

Козацька педагогіка – частина народної педагогіки, спрямована на формування козака-лицаря, мужнього громадянина з яскраво вираженою українською національною свідомістю, твердою волею і характером.

Педагогіка народознавства – напрям сучасної педагогіки та шкільної практики, який забезпечує практичне засвоєння учнями культурно-історичних, мистецьких надбань батьків, дідів і прадідів.

Духовна педагогіка – галузь педагогічних знань і досвіду з виховання і навчання особистості засобами релігії.

Світська педагогіка – галузь педагогічних знань, яка полягає у науковому погляді на проблему навчання і виховання особистості, відповідному аналізі педагогічної практики, обґрунтуванні раціональних форм і методів її вдосконалення.

Корекційна педагогіка – вивчає проблеми і розробляє методи виховання, навчання та освіти дітей з різними фізичними або психічними вадами.

Соціальна педагогіка – вивчає закономірності й механізми становлення і розвитку особистості в процесі здобуття освіти і виховання у різних соціальних інститутах, а також соціально орієнтовану діяльність освітніх, наукових, культурних та інших закладів, установ і соціальних служб, які сприяють формуванню соціальної активності особистості в процесі вирішення суспільних, політичних, економічних та інших проблем суспільства.

Історія педагогіки – висвітлює процес розвитку теорії та практики навчання і виховання в різні історичні епохи, різних країн і народів.

Порівняльна педагогіка – порівнює системи народної освіти і виховання в різних країнах.

Вікова педагогіка – вивчає закономірності виховання і навчання, організаційні форми й методи навчально-виховного процесу стосовно різних вікових груп.

Професійна педагогіка – досліджує і розробляє питання підготовки фахівців для різних галузей народного господарства.

Педагогічна вимога – метод виховного впливу, за допомогою якого педагог викликає і стимулює чи припиняє дії вихованців, виявлення у них тих чи інших якостей.

Педагогічна виховна ситуація – сукупність умов та обставин, які вимагають швидкого прийняття педагогічно правильного рішення.

Педагогічна діяльність – вид професійної діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта, розвиток тих, хто навчається. Однією з найважливіших характеристик педагогічної діяльності є її спільний характер: вона обов'язково припускає педагога і того, кого він вчить, виховує, розвиває. Ця

діяльність не може бути діяльністю лише «для себе». Її сутність – у переході діяльності «для себе» у діяльність «для іншого», «для інших». У цій діяльності поєднуються самореалізація педагога та його цілеспрямована участь в зміні того, хто навчається (рівня його навченості, вихованості, розвитку, освіченості).

Педагогічна майстерність – сукупність певних якостей особистості вчителя, що зумовлена високим рівнем його психолого-педагогічної підготовленості, здатністю оптимально вирішувати педагогічні задачі (навчання, виховання, розвиток школярів).

Педагогічний вплив – педагогічно доцільна організація життєдіяльності учнів, у процесі якої вони набувають необхідних моральних та інших рис і якостей, знань, навичок і вмінь. Педагогічний вплив спрямований на формування в дітей позитивних якостей і подолання негативних рис характеру, поведінки. Особистий вплив здійснюється через індивідуальну бесіду, заохочення, покарання, індивідуальне доручення.

Педагогічні читання – заходи, що періодично проводяться за тематичною програмою виступів учителів та інших працівників освіти з узагальненим викладом педагогічного досвіду.

Педагогічна ситуація – найменша частина педагогічної діяльності: певний фрагмент практичної діяльності педагога, пов'язаної з вихованням учня чи учнівського колективу.

Педагогічна технологія – систематичне і послідовне втілення на практиці попередньо спроектованого навчально-виховного процесу. Це проект певної педагогічної системи, реалізований на практиці.

Педагогічна технологія – це строго наукове проектування і точне відтворення педагогічних дій, що гарантують успіх. Поняття «педагогічна технологія» ширше, ніж поняття «технологія навчання» і «технологія виховання».

Педагогічний консиліум – це нарада педагогів, що працюють з учнями класу, разом із психологом, лікарем, бібліотекарем школи, яка скликається класними керівниками один-два рази на рік.

Перевиховання – виховний процес, спрямований на подолання негативних рис особистості, що сформувалися під впливом несприятливих умов виховання.

Переконання – психічний стан особистості, який характеризується стійкими поглядами, впевненістю у правильності власних думок, поглядів; сукупність знань, ідей, концепцій, теорій, гіпотез, в які людина вірить як в істину.

План роботи – форма прогнозування педагогічної діяльності. План передбачає опис змісту роботи, послідовність її виконання, строки, умовні відмітки про виконання чи зміну тощо.

План роботи класного керівника – це науково обґрунтоване проектування становлення й розвитку колективу учнів класу й кожного вихованця зокрема.

Позакласна робота – освітня і виховна робота, спрямована на задоволення інтересів і запитів дітей, організована в позаурочний час педагогічним колективом школи.

Позашкільна робота – освітньо-виховна діяльність позашкільних закладів для дітей та юнацтва.

Позашкільні навчально-виховні заклади – широкодоступні заклади освіти, які дають дітям та юнацтву додаткову освіту, спрямовану на здобуття знань, умінь і навичок за інтересами, забезпечують потреби особистості у творчій самореалізації та організації змістовного дозвілля.

Покарання – виховний метод, що полягає у несхваленні, осуді негативних дій і вчинків з метою їх припинення або недопущення в майбутньому.

Політична освіченість – система знань особистості про типи держав, політичні організації й інституції, принципи, процедури й регламенти суспільної взаємодії, виборчу систему.

Почуття – психічні стани і процеси, в яких відображено емоційну сторону духовного світу людини, її суб'єктивне переживання подій та емоційне ставлення до навколишнього світу.

Пояснення – монологічна форма викладу змісту навчального матеріалу, словесне тлумачення закономірностей, істотних зв'язків об'єкта, що вивчається, окремих понять, явищ.

Правове виховання – виховна діяльність школи, сім'ї, правоохоронних органів, спрямована на формування правової свідомості та навичок і звичок правомірної поведінки школярів.

Правова свідомість – сукупність правових поглядів людей, що відбивають їхню оцінку чинного права, існуючого суспільного і державного ладу, а також відповідність дій, вчинків окремих громадян нормам права.

Практичне заняття (від лат. *prakticos* – діяльний) – форма навчального заняття, в ході якої викладач організовує розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідно сформульованих завдань.

Практичне заняття – це організаційна форма навчального заняття, що формує практичні вміння і навички шляхом виконання практичних завдань.

Привчання – організація планомірного і регулярного виконання дітьми певних дій з метою перетворення їх на звичайні форми суспільної поведінки.

Принципи виховання – керівні положення, що відображають загальні закономірності процесу виховання і визначають вимоги до змісту організації та методів виховного процесу.

Принцип етнізації – виховна діяльність вчителя, спрямована на етнічну соціалізацію учнів на основі родинного, культурно-освітнього, економічного, духовного життя й історичного досвіду свого етносу, народу, нації.

Проблемна лекція – лекція у процесі якої включення мислення студентів здійснюється викладачем за допомогою створення проблемних ситуацій.

Для створення проблемної ситуації використовуються наступні прийоми: пряма постановка проблеми; проблемне завдання; повідомлення інформації, яка

містить суперечність; повідомлення протилежних думок з будь-якого питання; звернення уваги на те чи інше життєве явище, яке потрібно пояснити; повідомлення фактів, які викликають непорозуміння; співставлення життєвих знань з науковими; постановка питання на яке повинен відповісти студент, прослухавши частину лекції і зробити висновки

Проблемна ситуація у навчанні – це пізнавальна трудність, для подолання якої студенти мають здобути нові знання або докласти інтелектуальних зусиль. Проблемна ситуація, що усвідомлюється та приймається студентами до розв'язання, перетворюється у проблему. Проблема у якій зазначено параметри та умови розв'язання переходить у проблемну задачу чи проблемне завдання.

Проблемне навчання – такий спосіб його організації, під час якого той хто навчається отримує нові знання в результаті активної самостійної або частково самостійної (за участю викладача) мисленнєвої діяльності і який передбачає використання специфічних методичних прийомів (створення проблемних ситуацій, постановку навчальних проблем в умовах проблемної ситуації, керівництво пізнавальною діяльністю тих хто вчиться у процесі вирішення проблем).

Проблемне навчання – це така організація процесу навчання, сутність якої полягає в утворенні в навчальному процесі проблемних ситуацій, вирішенні та вирішенні студентами проблем.

Проблемний виклад навчального матеріалу – діяльність лектора, спрямована на створення проблемних ситуацій, постановку навчальних проблем і керівництво самостійною пізнавальною діяльністю тих хто навчається у процесі формулювання або вирішення проблем (або в обох цих компонентах).

Проблемні питання – питання, відповіді на які не містяться ні в попередніх знаннях учнів, ні в наявній інформації, що пред'являється, і які викликають у них інтелектуальні ускладнення.

Програма виховання – короткий виклад основних положень і цілей діяльності навчально-виховного закладу щодо виховання учнів за весь період їхнього навчання.

Продуктивне мислення – самостійне вирішення особистістю нових завдань на основі набутих знань, а також із використанням нових даних, способів і засобів, необхідних для вирішення.

Проектування педагогічного процесу – цілеспрямоване творче попереднє визначення і конструювання програми спільної діяльності суб'єктів та її подальшої реалізації, яка спрямована на забезпечення особистісно-розвивального підходу.

Професійна адаптація – процес пристосування людини до професійної діяльності, її умов; досягнення бажаної продуктивності праці й відповідності між професійними намірами, інтересами, якостями особистості та вимогами до діяльності.

Професійний відбір – система роботи, спрямована на надання допомоги

учневі у визначенні й виборі конкретної професії на основі виявлення й оцінки його загальних і спеціальних здібностей, інтересів, потреб і об'єктивних умов професійної підготовки і працевлаштування.

Професійна діагностика – система психологічного вивчення особистості з метою виявлення її професійно значущих властивостей і якостей.

Професійна інформація – психолого-педагогічна система формування в особистості активної профорієнтаційної позиції, що відповідає суб'єктивним і об'єктивним умовам вільного та свідомого професійного самовизначення особистості.

Професійна консультація – надання особистості на основі її вивчення науково обґрунтованої допомоги щодо найоптимальніших для неї напрямків і засобів професійного самовизначення.

Професійна орієнтація – система навчально-виховної роботи, спрямованої на засвоєння учнями знань про соціально-економічні й психофізіологічні умови правильного вибору професії, формування в них умінь аналізувати вимоги різних професій до психологічної структури особистості, а також свої професійно значущі якості, шляхи й засоби їх розвитку.

Процес виховання – система виховних заходів, спрямованих на формування всебічно і гармонійно розвиненої особистості.

Рейтинг навчальний – «накопичена оцінка» або оцінка, що враховує «передісторію», тобто результат роботи учня упродовж певного часу, наприклад семестру.

Рівень вихованості – ступінь сформованості в учня відповідно до вікових можливостей важливих якостей особистості, які є показниками вихованості.

Робота з книгою – метод, який полягає у роботі учнів з книгою самостійно або під керівництвом вчителя.

Розповідь – монологічне, послідовне викладення матеріалу в описовій чи розповідній формі.

Розумові сили (розум) – сукупність індивідуальних здібностей до накопичення знань, оволодіння основними розумовими операціями, інтелектуальними уміньми.

Розумове виховання – цілеспрямована діяльність педагогів з розвитку розумових сил і мислення учнів, прищеплення їм культури розумової праці.

Розумовий розвиток – процес розвитку інтелектуальних сил, пізнавальних здібностей мислення учнів.

Самовиховання – систематична й свідомо діяльність людини, спрямована на вироблення в собі бажаних фізичних, розумових, моральних, естетичних якостей, позитивних рис волі й характеру, усунення негативних звичок.

Самовладання – здатність до самоспостереження й контролю за внутрішніми інтелектуально-емоційними й психофізіологічними процесами.

Самоконтроль – свідоме регулювання поведінки, мотивів, на основі виявлення відхилень у думках, почуттях, вчинках, діях від загальноприйнятих

ВИМОГ.

Самообмеження – здатність до відмови від бажаного (особистого задоволення, зручності), коли це зумовлено зовнішньою потребою чи на користь кого-небудь.

Самонавіювання – процес навіювання, адресований собі, за якого суб'єкт і об'єкт навіюю чого впливу одна й та ж особа.

Самопідбадьорення – звернення особистості до себе самої з метою зміцнення впевненості у своїх силах.

Самопізнання – вивчення самої себе особистістю за допомогою методів і прийомів самоаналізу, порівняння себе з іншими, позитивними людьми; сприймання критики від інших; спостереження за собою зі сторони; систематичне підбиття підсумків.

Самоповага – особистісне оцінне судження, виражене в позитивному ставленні індивіда до себе самого.

Самооцінка – оцінювання особистістю самої себе, своїх можливостей, якостей та місця серед інших людей.

Самонаказ – веління собі як засіб вироблення самовладання й вміння керувати собою.

Самопідготовка (навчальна робота учнів удома або в групі подовженого дня) – форма організації навчання, самостійна, позаурочна робота учнів з виконання навчальних завдань.

Саморегуляція – здатність особистості керувати собою на основі сприймання й усвідомлення актів своєї поведінки та психічних процесів.

Самостійна робота студента – це специфічний вид діяльності учіння, головною метою якого є формування самостійності суб'єкта, що навчається, а формування його вмінь, знань і навичок здійснюється опосередковано через зміст і методи всіх видів навчальних занять.

Самостійна робота студента – це навчальна діяльність студента, яка планується, виконується за завданням, під методичним керівництвом і контролем викладача, але без його прямої участі.

Самосхвалення – переконання себе у правильності дій, позицій, намірів завдяки добору відповідних доказів та аргументів.

Самостимулювання – перетворення реального на бажане за допомогою власних зусиль.

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та організовує дискусію стосовно попередньо визначених тем, до яких слухачі готують тези виступів на основі індивідуально виконаних занять.

Семінарське заняття (від лат. *seminarium* – «розсадник») – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію із завчасно визначених тем до яких студенти готують тези відповідей або індивідуально

виконані реферати – доповіді.

Система освіти – це сукупність навчальних і навчально-виховних установ, що забезпечують здобуття загальної середньої, професійно-технічної і вищої освіти, підготовку та перепідготовку кадрів для промислового виробництва, сільського господарства, культури і науки.

Сім'я – невелика соціальна група, до якої входять поєднані шлюбом чоловік і жінка, їхні діти (власні та усиновлені), кровні родичі, інші особи, пов'язані родинними зв'язками з подружжям.

Сімейне виховання – одна з форм виховання підростаючого покоління в суспільстві, у якій органічно поєднуються цілеспрямовані педагогічні дії батьків з об'єктивним повсякденним впливом духовного життя сім'ї та її побутових відносин.

Статеве виховання – складова загального процесу виховної роботи школи і сім'ї, що забезпечує правильний статевий розвиток дітей і молоді.

Теоретичне мислення – здатність аналізувати, синтезувати, порівнювати, робити висновки.

Тест дидактичний (педагогічний) – підготовлений згідно із певними вимогами комплекс стандартизованих завдань, що дають змогу виявити в учасників тестування компетенції, які піддаються певному оцінюванню за заздалегідь встановленими критеріями.

Тестові завдання – певні типи дій тих, хто навчається, які мають бути прийняті за свідчення досягнення результату.

Технологія навчання – закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково обґрунтований проект дидактичного процесу і якій притаманний більш високий ступінь ефективності, надійності та гарантованості результату, ніж традиційним способам навчання.

Тренінг – багатофункціональний метод передбачених змін психологічних феноменів людини, групи та організації з метою гармонізації професійного й особистісного буття людини.

Тренінг – навчання технологіям дії на основі певної концепції реальності в інтерактивній формі.

Трудове виховання – процес залучення школярів до різноманітних педагогічно організованих видів суспільно корисної праці з метою передавання їм певного виробничого досвіду, розвитку в них творчого практичного мислення, працьовитості й свідомості людини праці.

Фізичне виховання – система соціально-педагогічних заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я, загартування організму, гармонійний розвиток форм, функцій і фізичних можливостей людини, формування життєво важливих рухових навичок і вмінь.

Фізичні вправи – рухові дії, спеціально організовані й свідомо виконувані відповідно до закономірностей і завдань фізичного виховання.

Фізична культура – сформований спосіб життя людини, що спрямований на зміцнення здоров'я, загартування організму, гармонійний розвиток форм, функцій

і фізичних можливостей особистості, формування життєво важливих рухових навичок та умінь.

Форма навчання – це зовнішня сторона організації навчального процесу, що відображає спосіб організації діяльності учнів та вчителів, який здійснюється в певному порядку і режимі, та залежить від кількості учнів, характеру взаємодії суб'єктів навчального процесу, рівня самостійності, специфіки педагогічної діяльності.

Форма організації навчання – це конструкція певної ланки процесу навчання, певний вид заняття (урок, лекція, семінар, екскурсія, факультативне заняття, екзамен тощо)

Форма організації навчання – це будь-який вид заняття – урок, предметний гурток, факультатив тощо, які відрізняються складом учнів, місцем і часом проведення заняття, характером діяльності учнів і вчителя

Форми організації виховання – способи організації виховного процесу, способи цілеспрямованої організації колективної та індивідуальної діяльності учнів.

Формування особистості – процес становлення й набуття особистістю сукупності стійких рис і якостей; результат розвитку особистості.

Характер – комплекс психічних особливостей особистості, що виявляються у її поведінці, діяльності, ставленні до суспільства, праці, колективу, до себе.

Характеристика педагогічна – документ, який відображає поведінку й успішність учнів з окремих предметів і видів занять, фізичний і розумовий розвиток, дисциплінованість і моральні риси.

Шкільна дисципліна – дотримання учнями правил поведінки в школі та за її межами, чітке й організоване виконання ними своїх обов'язків, підкорення громадському обов'язку.